

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลจำปา
อำเภอท่าเรือ
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นางสาวทิพย์นันtha เทียงธรรม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ อำเภอท่าเรือ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลจำปา อำเภอน้ำเหือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตำบลให้ถูกต้องตรงกับปัญหาของเกษตรกร องค์กร และเหมาะสมกับทุกสาขาอาชีพ จึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลักษณะประชาคมหมู่บ้าน / ตำบล เพื่อดำเนินงานค้นหาปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ที่จะเป็นแนวทางในการจัดทำแผน/โครงการเสนอของบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีผลถึงการใช้งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง และตรงกับความต้องการของชุมชน

ผู้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลจำปา ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน ทุกองค์กร ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูล และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ ในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลจำปา จะเพิ่มประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเกษตร และพิจารณาสนับสนุนงบประมาณได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ต่อไป

นางสาวทิพย์นันtha เทียงธรรม

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เลขาธิการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบลจำปา

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑	๑
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๑
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๒
๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๓
๓. สภาพภูมิอากาศ	๕
๓.๑ สภาพภูมิอากาศ	๕
๓.๒ ฤดูกาล	๕
๓.๓ ปริมาณน้ำฝน	๖
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๗
๔. เส้นทางคมนาคม	๘
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๘
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๘
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๙
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๘)	๙
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)(ภาพที่) ได้แก่	๑๐
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๑
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว	๑๒
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๑๓
๖.๔ การศึกษา	๑๔
๖.๕ การสาธารณสุข	๑๔

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๔
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๔
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๖
๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๑๗
บทที่ ๒	๑๘
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๑๘
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๘
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๓
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)	๒๖
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๗
บทที่ ๓	๖๑
๑. แนวทางการพัฒนา	๖๑
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๖๑
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๖๑
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๖๑
๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๖๓
บรรณานุกรม	๖๗
ภาคผนวก	๖๘
โครงการทำเรือ Rice Innovation Hub	๑
โครงการทำเรือ Smart Farming ๔.๐	ผลิตพลาด! ไม่ได้กำหนดที่คั่นหน้า
โครงการทำเรือ Young Smart Farmer	๓
โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๕
โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาด ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ	๖
โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน Ayutthaya Herbs	๘
โครงการทำเรือเกษตรผสมผสานยั่งยืน	๑๐

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๖
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๗
ตารางที่ ๕ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๖	๑๑
ตารางที่ ๖ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๖	๑๑
ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๒
ตารางที่ ๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓	๑๒
ตารางที่ ๙ ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ	๑๓
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๑๗
ตารางที่ ๑๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๘
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ	๑๘
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๘
ตารางที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑
ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑
ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑
ตารางที่ ๒๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ	๒๓
ตารางที่ ๒๔ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
ตารางที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ	๒๗
ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ	๒๘
ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับขั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๙
ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๐
ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๔
ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๖/๖๗ ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๔
ตารางที่ ๓๑ แสดง SMART FARMER ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๖

ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๗
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๘
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วงตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๙
ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๐
ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๖/๖๗ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๕
ตารางที่ ๓๗ แสดง SMART FARMER ต้นแบบในด้านการผลิตไม้ผล ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๖
ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกพริกชี้ฟ้า ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๖
ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้ฟ้า ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๗
ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้ฟ้าตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๘
ตารางที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกพริกชี้ฟ้า ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๙
ตารางที่ ๔๒ แสดงต้นทุนการผลิตพริกชี้ฟ้า ปี ๒๕๖๖/๖๗ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๕
ตารางที่ ๔๓ แสดง SMART FARMER ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผัก ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๕๖
ตารางที่ ๔๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๗
ตารางที่ ๔๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS MATRIX	๕๙
ตารางที่ ๔๖ ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลจำปา	๖๓

สารบัญภาพ

หน้า

รูปภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลจำปา อำเภอนาทม	๑
รูปภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓
รูปภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๕
รูปภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๖
รูปภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖	๗
รูปภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอนาทม	๘
รูปภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
รูปภาพที่ ๘ แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๐
รูปภาพที่ ๙ แผนที่แสดงพื้นที่ตามโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๑๐
รูปภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร ครุฑเรือน และครุฑเรือนเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๑๓
รูปภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
รูปภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
รูปภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๑๗
รูปภาพที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรรมจำแนกตามอายุ	๑๘
รูปภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๙
รูปภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
รูปภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
รูปภาพที่ ๑๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๒๓
รูปภาพที่ ๑๙ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
รูปภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
รูปภาพที่ ๒๑ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๕
รูปภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๕
รูปภาพที่ ๒๓ กราฟแสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖
รูปภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖
รูปภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๒๗
รูปภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๒๘
รูปภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๒๙

รูปภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๒๙
รูปภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๐
รูปภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๑
รูปภาพที่ ๓๑ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๕
รูปภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๖
รูปภาพที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๗
รูปภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๗
รูปภาพที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๘
รูปภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วงตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๙
รูปภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมะม่วงตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๓๙
รูปภาพที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๐
รูปภาพที่ ๓๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วงในตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๔
รูปภาพที่ ๔๐ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๕
รูปภาพที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกพริกชี้ฟ้า ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๖
รูปภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกพริกชี้ฟ้า ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๗
รูปภาพที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้ฟ้า (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๘
รูปภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้ฟ้าตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๘
รูปภาพที่ ๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกพริกชี้ฟ้าตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทม	๔๙
รูปภาพที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกพริกชี้ฟ้า ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๐
รูปภาพที่ ๔๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพริกชี้ฟ้าในตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๔
รูปภาพที่ ๔๘ แสดงวิธีการตลาดพริกชี้ฟ้า ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๕

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลจำปา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของตำบลท่าเรือ มีเนื้อที่ประมาณ ๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕,๒๑๕ ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร จำนวน ๓,๐๘๕ ไร่

๑.๒. อาณาเขต

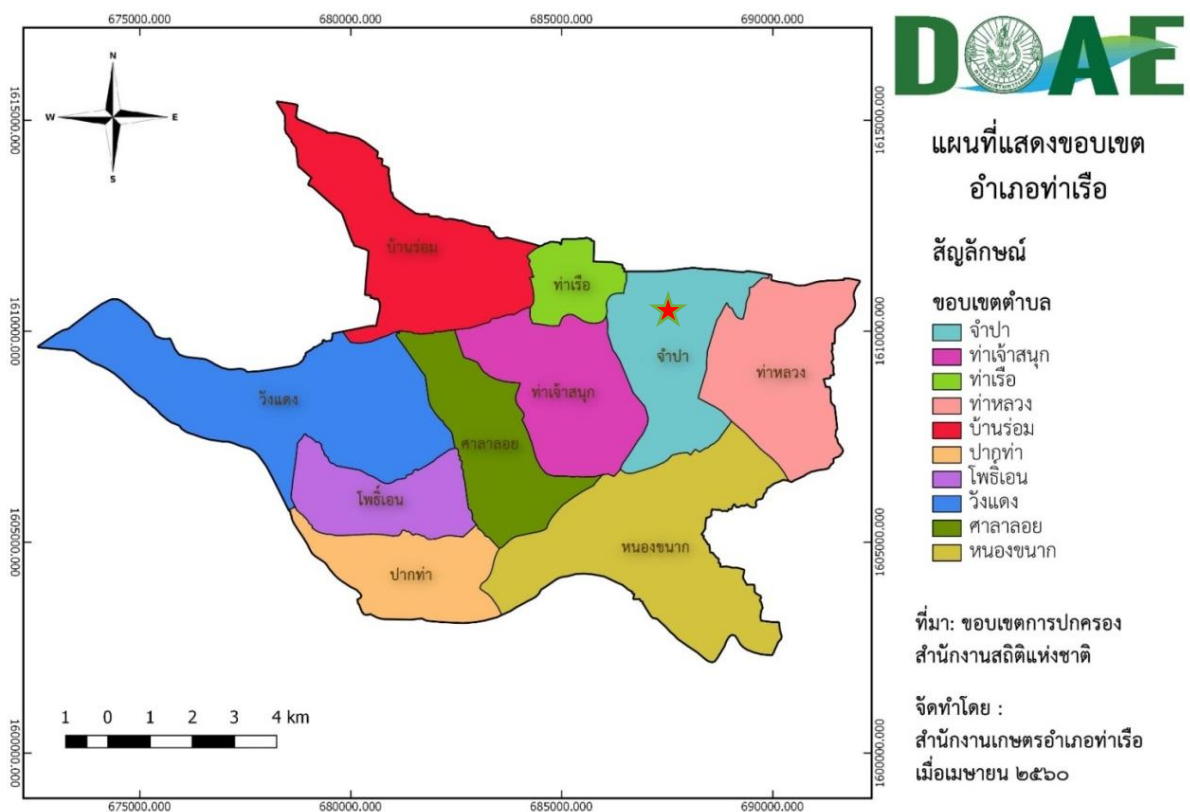
ตำบลจำปา มีอาณาเขตติดต่อกับตำบล และอำเภอ ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบ้านหมือ จังหวัดสระบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองขนก อำเภอท่าเรือ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าเรือ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลท่าเจ้าสนุก อำเภอท่าเรือ

รูปภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองเป็น ๑ ตำบล ๙ หมู่บ้าน
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น หมู่ที่ ๒, ๓, ๔, ๕, ๗ (บางส่วน)

และ ๘ อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำปา และหมู่ที่ ๑, ๖, ๗ และ ๙ อยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าหลวง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่ ตำบล	ตำบลจำปา
๑	บ้านไร่
๒	บ้านสวนทับทิม
๓	บ้านเตาปูน
๔	บ้านจำปา
๕	บ้านโพธิ์ไทร
๖	บ้านมะขามเรียง
๗	บ้านท่าแดง
๘	บ้านโคกมะนาว
๙	บ้านท่าลาน

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๕๔

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
จำปา	๖,๓๐๒.๓๕	๑	-	๙	๓,๙๒๕
รวม	๖,๓๐๒.๓๕	๑	-	๙	๓,๙๒๕

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มจากทางเหนือสู่ทางใต้ มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางตอนเหนือของตำบลท่าให้แยกตำบลออกเป็นสองฝั่ง ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้

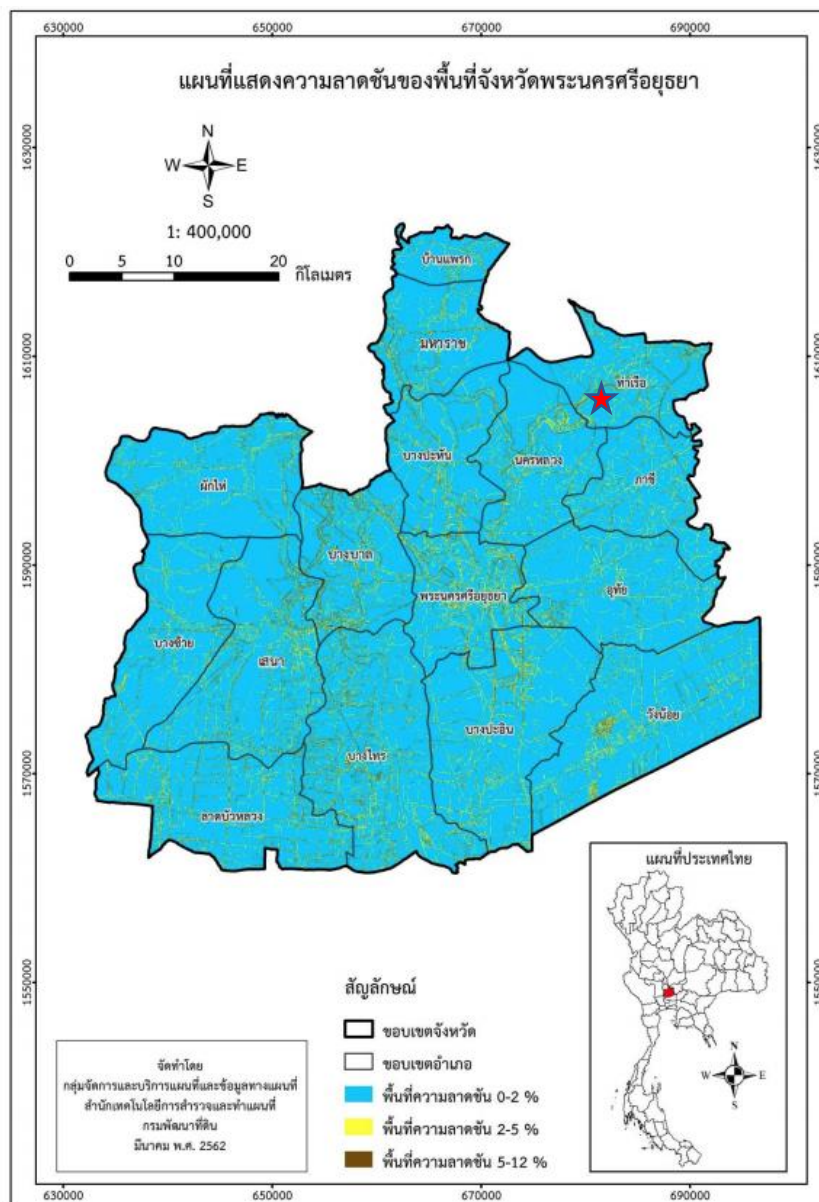
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

กลุ่มจัดการและบริการแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ กรมพัฒนาที่ดิน (มีนาคม, ๒๕๖๒) ได้ทำการวิเคราะห์และจำแนกความลาดชันของพื้นที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ามีพื้นที่ความลาดชัน ๐ - ๑๒ เปอร์เซ็นต์ กระจายตัวอยู่ทั่วไปของพื้นที่ทั้งจังหวัด ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น

พื้นที่ความลาดชัน ๐ - ๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ

พื้นที่ความลาดชัน ๒ - ๕ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชันน้อยมาก เป็นลักษณะต่อเนื่องตามแนวทิศทางการไหลของน้ำจากพื้นที่ตอนบนลงสู่พื้นที่ตอนล่าง

พื้นที่ความลาดชัน ๕ - ๑๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันเล็กน้อย มีความลาดชันน้อยมาก เป็นลักษณะต่อเนื่องตามแนวทิศทางการไหลของน้ำจากพื้นที่ตอนบนลงสู่พื้นที่ตอนล่างหรือตามแนวเส้นทางคมนาคมที่มีการยกระดับจากพื้นผิวภูมิประเทศ

รูปภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันตำบลจำปา อำเภอกำแพงเพชร
(ที่มา : กรมแผนที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลจำปา อำเภอกำแพงเพชร มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิจิตร (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : การปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

การปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ชุดดิน : ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำดุก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)

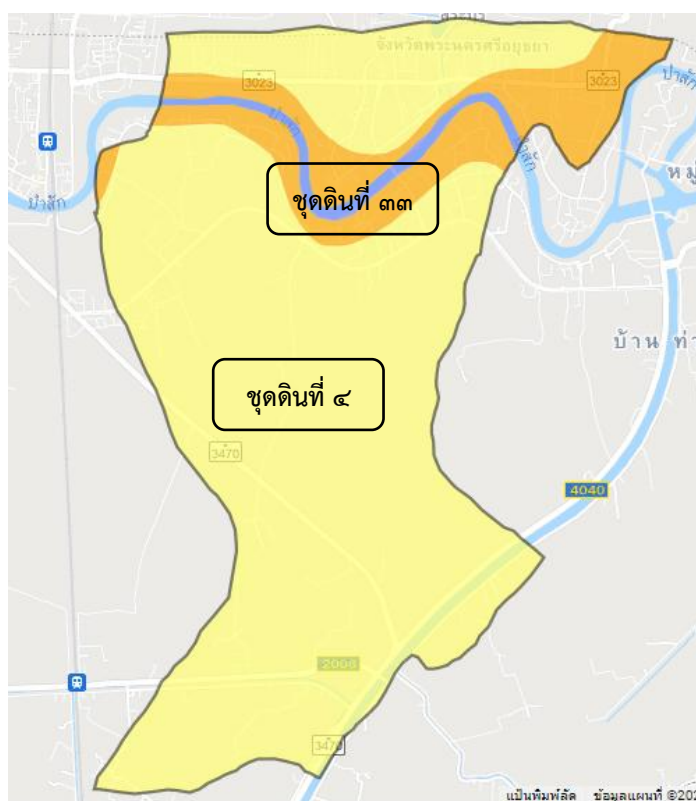
ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแปร่งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ : การปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ใส่ระยะการไถเตรียมดินก่อนปักดำข้าว หรืออาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่วพอกพอเทือง โสนอัฟริกา เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด โดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กก./ไร่หว่านก่อนถึงฤดูทำนา ประมาณ ๒-๓ เดือน แล้วจึงไถกลบ การใส่ปุ๋ยเคมี ควรใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน หรือ ใส่วันปักดำแล้ว คราดกลบโดยใช้ปุ๋ย ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง และอัตรา ๓๕ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไม่ไวต่อช่วงแสง ครั้งที่สอง ใส่ก่อนระยะข้าวออกดอก ประมาณ ๓๐ วัน หรือ หลังจากปักดำแล้ว ประมาณ ๓๐-๔๕ วัน โดยหว่านให้ทั่วแปลงเป็นการใส่ปุ๋ยแต่งหน้าด้วยปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตอัตรา ๑๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๖ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสงหรือใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๓ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไม่ไวต่อช่วงแสง

การปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือพอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

การปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

รูปภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มเขตดิน ตำบลลำปา อำเภотаเรือ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลลำปา อำเภотаเรือ โดยทั่วไปอากาศร้อน ความชื้นส่วนใหญ่ไม่ค่อยมากนัก ในหนึ่งวันจะมีช่วงที่ได้รับแดดมากเฉลี่ยวันละ ๗ - ๘ ชั่วโมง

๓.๒ ฤดูกาล

เมื่อพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศทั่วไปของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของตำบลลำปา อำเภотаเรือ ออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

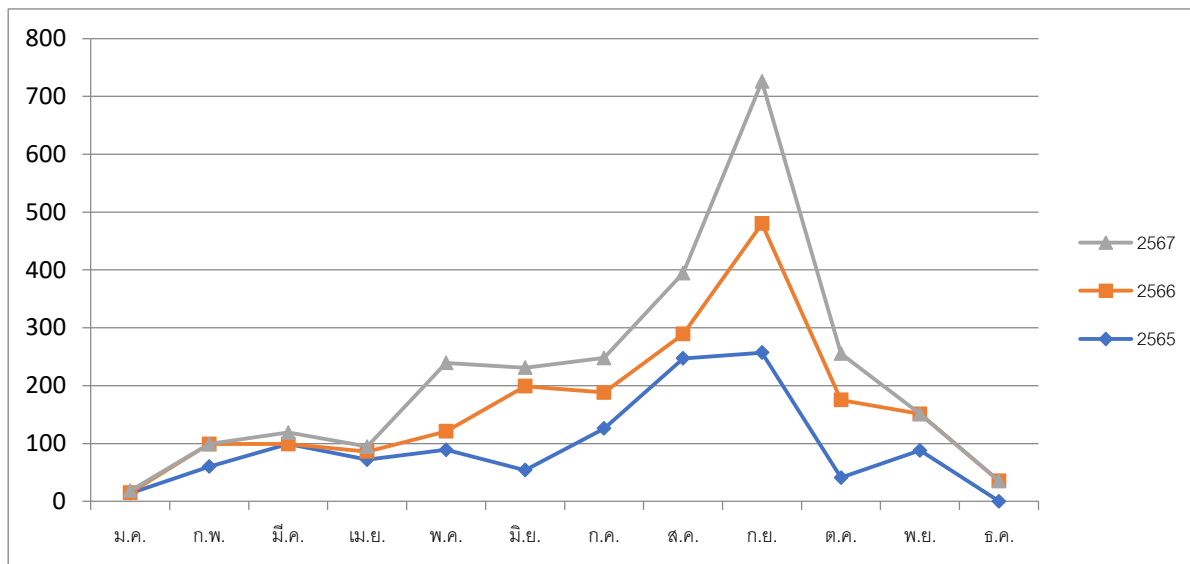
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากอำเภотаเรืออยู่ในภาคกลางอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเริ่มอากาศหนาวเย็นประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

- ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำ เนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบนประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทย ในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าว และร้อนจัดในเดือนเมษายน

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย จะเลื่อนขึ้นมาพัดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ตำบลจำปา อำเภอกำแพงแสน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๕๖.๑๘ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายนของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคม โดยมีปริมาณ ๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๔๕.๖ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๔)

รูปภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

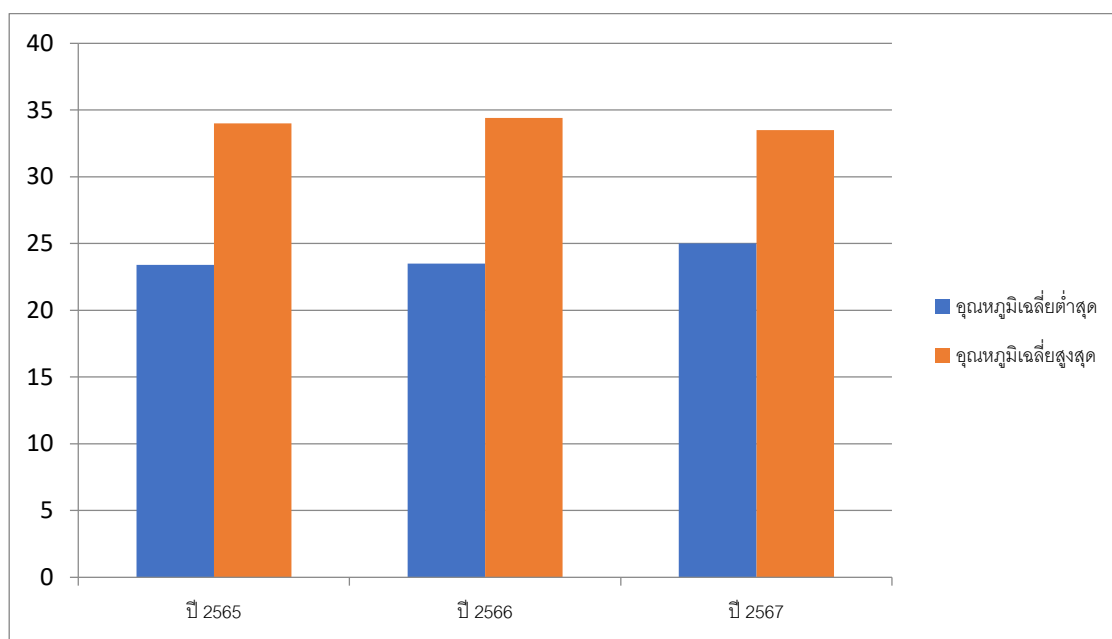
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.) ปี ๒๕๖๕	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.) ปี ๒๕๖๖	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.) ปี ๒๕๖๗
๑	มกราคม	๑๔	๑	๓.๔
๒	กุมภาพันธ์	๖๐	๓๙	๐
๓	มีนาคม	๙๙	๐	๒๐
๔	เมษายน	๗๒	๑๔	๘.๗
๕	พฤษภาคม	๘๙	๓๒	๑๑๘.๔
๖	มิถุนายน	๕๔	๑๔๕	๓๒.๑
๗	กรกฎาคม	๑๒๖	๖๒	๕๙.๙
๘	สิงหาคม	๒๔๗	๔๒	๑๐๕.๕
๙	กันยายน	๒๕๗	๒๒๓	๒๔๕.๖
๑๐	ตุลาคม	๔๑	๑๓๔	๘๐.๕
๑๑	พฤศจิกายน	๘๘	๖๓	๐
๑๒	ธันวาคม	๐	๓๕	๐
	รวม	๑,๑๔๗	๗๙๐	๖๗๔.๑
	เฉลี่ย/ปี	๙๕.๕๘	๖๕.๘๓	๕๖.๑๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลจำปา อำเภอกำแพง มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๓.๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๔.๔ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๔)

รูปภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยตำบลจำปา อำเภอกำแพง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

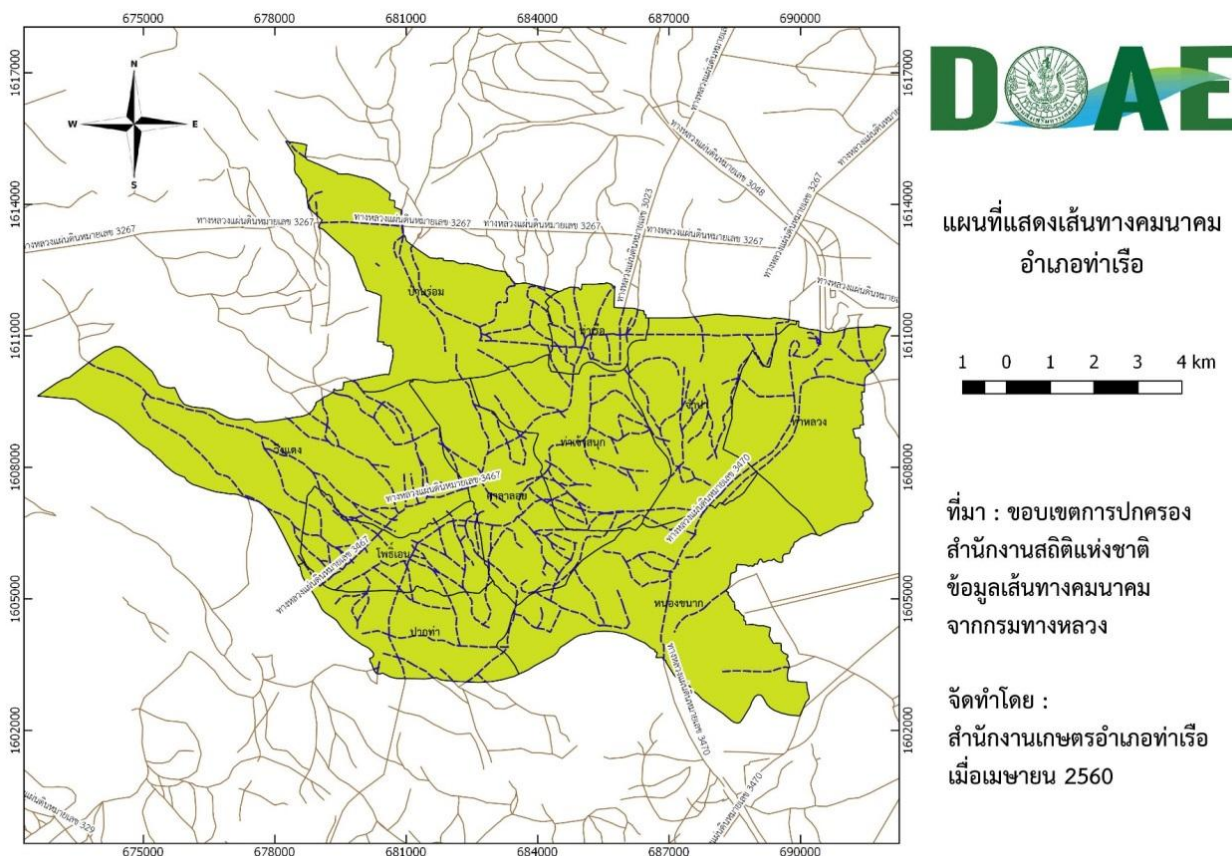
ที่	เดือน	อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด			อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด		
		ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
๑	มกราคม	๒๐.๒	๑๙.๗	๒๒.๐	๓๔.๑	๓๒.๗	๓๓.๐
๒	กุมภาพันธ์	๒๒.๑	๒๑.๗	๒๔.๐	๓๓.๖	๓๔.๓	๓๔.๐
๓	มีนาคม	๒๔.๓	๒๔.๓	๒๖.๐	๓๕.๘	๓๖.๓	๓๖.๐
๔	เมษายน	๒๓.๖	๒๔.๖	๒๗.๐	๓๖.๑	๓๖.๘	๓๖.๐
๕	พฤษภาคม	๒๔.๔	๒๔.๗	๒๗.๐	๓๔.๓	๓๖.๑	๓๕.๐
๖	มิถุนายน	๒๔.๔	๒๔.๖	๒๖.๐	๓๕.๕	๓๕.๖	๓๔.๐
๗	กรกฎาคม	๒๔.๗	๒๔.๘	๒๖.๐	๓๔.๓	๓๔.๖	๓๓.๐
๘	สิงหาคม	๒๔.๔	๒๔.๖	๒๖.๐	๓๓.๓	๓๔.๓	๓๓.๐
๙	กันยายน	๒๔.๔	๒๔.๕	๒๕.๐	๓๒.๙	๓๓.๓	๓๒.๐
๑๐	ตุลาคม	๒๓.๙	๒๔.๓	๒๕.๐	๓๒.๖	๓๓.๑	๓๒.๐
๑๑	พฤศจิกายน	๒๓.๓	๒๓.๐	๒๔.๐	๓๓.๘	๓๓.๑	๓๒.๐
๑๒	ธันวาคม	๒๐.๖	๒๐.๘	๒๒.๐	๓๑.๖	๓๒.๔	๓๒.๐
	รวม	๒๘๐.๓	๒๘๑.๖	๓๐๐.๐	๔๐๗.๙	๔๑๒.๖	๔๐๒.๐
	เฉลี่ย/ปี	๒๓.๔	๒๓.๕	๒๕.๐	๓๔	๓๔.๔	๓๓.๕

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลจำปา อำเภอนครหลวง มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางสายท่าเรือ - นครหลวง เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ และขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๖)

รูปภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอนครหลวง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๐)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ภาพที่ ๗) ทางรถไฟ เป็นเส้นทางรถไฟสายเหนือ มีสถานีรถไฟจำนวน ๒ แห่ง และป้ายหยุดรถ ๑ แห่ง ได้แก่

- สถานีรถไฟท่าเรือ เป็นสถานีรถไฟระดับชั้น ๑ ตั้งอยู่ในเขตตำบลท่าเรือ อยู่ห่างจากสถานีรถไฟกรุงเทพเป็นระยะทาง ๑๐๒ กม.
- สถานีรถไฟหนองวัวซอ เป็นสถานีรถไฟระดับชั้น ๓ ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองขนาк อยู่ห่างจากสถานีรถไฟกรุงเทพเป็นระยะทาง ๙๖ กม.
- ป้ายหยุดรถบ้านปลักแรด ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองขนาк

ทางรถยนต์ สามารถแบ่งเป็นถนนหลวงที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัด และอำเภอ สภาพถนนเป็นถนนลาดยาง และถนนคอนกรีต สามารถเดินทางได้สะดวก มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ รถโดยสารประจำทาง ท่าเรือ - อโยธยา วินรถตู้หลวงพ่อดำ ท่าเรือ - อโยธยา - กรุงเทพฯ

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๓๔๖๗ เส้นทางระหว่าง อำเภอท่าเรือ ถึง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร
- ทางหลวงหมายเลข ๓๒๖๗ เส้นทางระหว่าง จังหวัดอ่างทอง ถึง ตำบลบางโหนด อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา (บริเวณตำบลบ้านร่อม อำเภอท่าเรือ) และสระบุรี
- ทางหลวงหมายเลข ๓๐๓๔ เส้นทางระหว่าง อำเภอภาชี ถึง อำเภอท่าเรือ เป็นถนนเชื่อมระหว่างอำเภอภาชี และอำเภอท่าเรือ
- ทางหลวงหมายเลข ๓๐๒๒ เส้นทางระหว่าง อำเภอพระพุทธรบาท ถึง อำเภอท่าเรือ เป็นถนนเชื่อมระหว่าง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี และอำเภอท่าเรือ

ทางน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน ทำให้ใช้ในการคมนาคมขนส่งสินค้าจากโกดังเก็บสินค้า ไปยังที่ต่างๆ และชาวบ้านยังมีการสัญจรโดยใช้เรืออยู่บ้าง

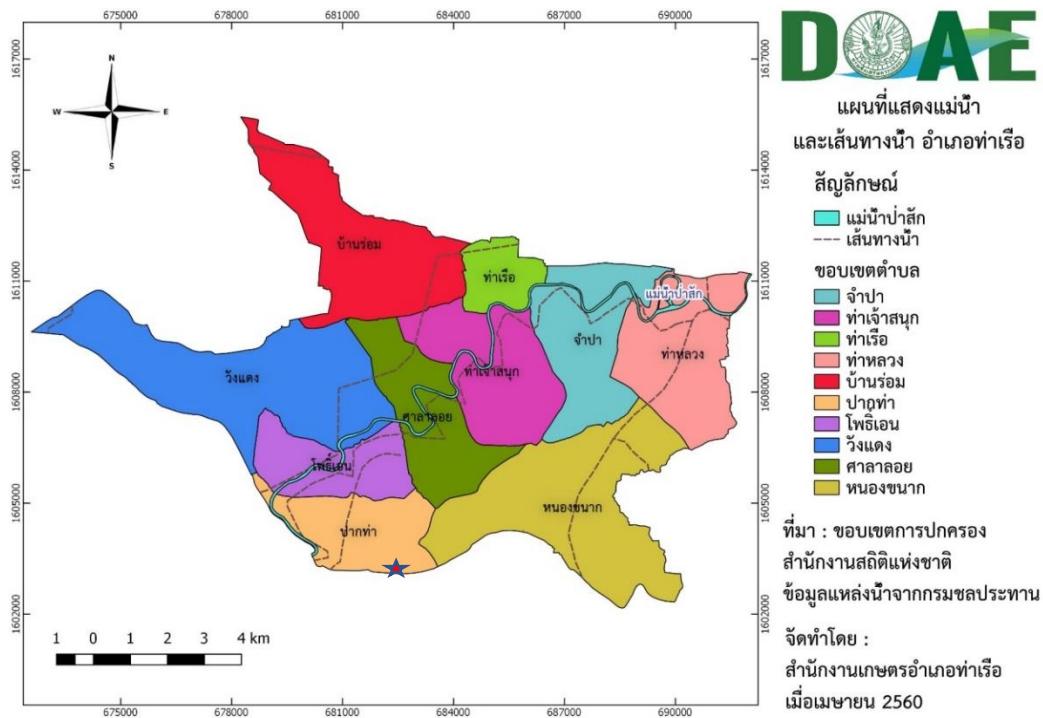
รูปภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: แผนที่ไทย.คอม, พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๖)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๘)

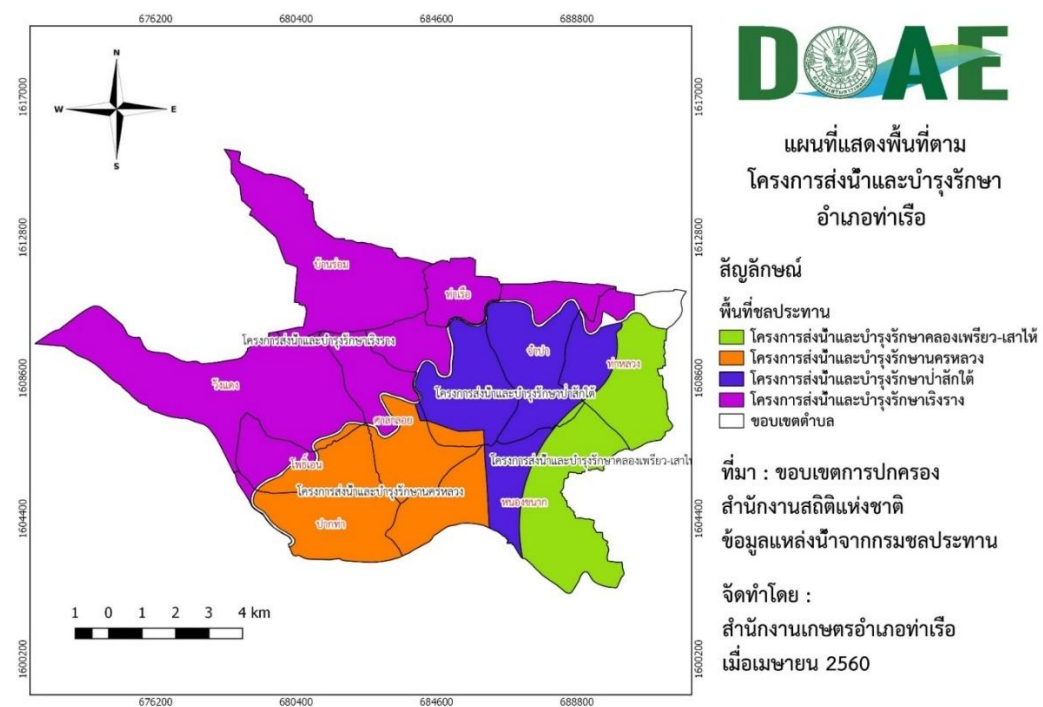
ตำบลจำปามีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำป่าสักที่ไหลผ่านทางตอนเหนือของตำบล

รูปภาพที่ ๘ แผนที่แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกำแพง, พ.ศ. ๒๕๖๐)

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) (ภาพที่ ๙) ได้แก่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาป่าสักใต้ พื้นที่ใช้น้ำในหมู่ที่ ๒, ๓, ๔, ๕, และ ๘ ตำบลจำปา

รูปภาพที่ ๙ แผนที่แสดงพื้นที่ตามโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ ประชากรมีอาชีพหลักคือ รับจ้าง รองลงมาคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๓,๐๘๕ ไร่ (ร้อยละ ๕๙.๑๖ ของพื้นที่ตำบล) โดยพื้นที่อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ พ.ศ.๒๕๖๔) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ มีการส่งเสริมการเกษตรด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านพืช ด้านสัตว์ และด้านประมง ดังนี้

ตารางที่ ๕ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๗

หมู่ที่	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)								
		ข้าวนาปี	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ดอก	ไม้ประดับ	สมุนไพร/เครื่องเทศ	รวม
๑	๔๘๑.๐๐	-			๐.๒๕		-			๐.๒๕
๒	๙๒๐.๐๐	๖๘๒.๕๐	๒.๕๐		๐.๕๐		๐.๒๕			๖๘๕.๗๕
๓	๑,๑๐๔.๐๐	๘๐๔.๐๐	๙.๕๐	๓.๐๐	๕.๗๕			-		๘๒๒.๒๕
๔	๕๖๒.๐๐	๔๓.๒๕	๕.๕๐		๑.๗๕					๕๐.๕๐
๕	๑,๒๗๘.๐๐	๙๗๒.๒๕	๘.๒๕	๓.๒๕	๒.๒๕		๐.๒๕	๐.๕๐	๐.๕๐	๙๘๗.๒๕
๖	๔๘๙.๐๐	-	-		๐.๒๕					๐.๒๕
๗	๔๙๗.๐๐	๓.๒๕	๕.๕๐		๐.๗๕					๙.๕๐
๘	๘๒๐.๐๐	๕๑๔.๗๕	๑๐.๒๕	๑.๒๕	๘.๗๕		๓.๗๕	๐.๕๐		๕๓๙.๒๕
๙	๔๙๔.๐๐	-	๑.๗๕		๐.๒๕					๒.๐๐
พื้นที่รวม	๖,๖๔๕.๐๐	๓,๐๒๐.๐๐	๔๓.๒๕	๗.๕๐	๒๐.๕๐		๔.๒๕	๑.๐๐	๐.๕๐	๓,๐๙๗.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๖ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ ปี ๒๕๖๗

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
จำปา	๒๓๔	๗	-	๘	-	๘๗,๖๖๒	๗๗๘	-	-
รวมทั้งหมด	๒๓๔	๗	-	๘	-	๘๗,๖๖๒	๗๗๘	-	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๗

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ๒ แห่ง คือ

๑. บริษัท ซีพีเอฟ ประเทศไทย จำกัด (อาหารสัตว์บกท่าเรือ) ที่ตั้ง ๓๐๒๓ ตำบล จำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐

๒. บริษัท ซีพีเอฟ ประเทศไทย จำกัด ที่ตั้ง ๖๓ หมู่ ๗, ถนนท่าเรือ-ท่าลาน, ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ พระนครศรีอยุธยา, ๑๓๑๓๐

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๑๔ จำนวน คือ

๑. ชื่อฟาร์ม ฟาร์มสง่า ที่ตั้ง ๑๐ ซอย ท่าเรือ-ท่าลาน ๕ ตำบลจำปา อำเภотаเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐ โทรศัพท์: ๐๘๑ ๙๙๔ ๐๕๘๕

๒. ชื่อฟาร์ม ละออศรีฟาร์ม ที่ตั้ง: หมู่ ที่ ๘ ตำบล จำปา อำเภотаเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐ โทรศัพท์: ๐๘๕ ๑๗๒ ๙๔๗๕

๓. ชื่อฟาร์ม อัญชลีฟาร์ม ที่ตั้ง: ๓๑/๑ หมู่ ๘ ตำบลจำปา อำเภотаเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๓๐ โทรศัพท์: ๐๘๑ ๖๕๒ ๓๒๘๐

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
จำปา	๑๘				๑๗	๑	
รวมทั้งหมด	๑๘				๑๗	๑	

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภотаเรือ, พ.ศ.๒๕๖๗

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรอยู่ในช่วงประมาณ ๖๘,๗๕๐ บาทต่อปี

๓) สิ้นเชื้อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรอยู่ในช่วงประมาณ ๖๐,๐๐๐ - ๑๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ เท่ากับ ๓๕๕,๑๗๗ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี พ.ศ.๒๕๖๒) มีมูลค่า เท่ากับ ๓๙๙,๖๒๑ ล้านบาท ลดลง ๔๔,๔๔๔ ล้านบาท หดตัวร้อยละ ๑๒.๕

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๔๕๙,๗๒๔ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี.พ.ศ. ๒๕๖๒รายได้) ที่มีต่อคนต่อปี จำนวน ๔๓๙,๑๕๙ บาท เพิ่มขึ้น ๒๐,๕๖๕ คิดเป็นร้อยละ ๔.๕

ตารางที่ ๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๓	๒๕๖๒	๒๕๖๑	๒๕๖๐	๒๕๕๙
ภาคเกษตร		๑๑,๓๘๗	๑๑,๓๗๗	-	-
ภาคบริการ		๑๒๕,๔๑๕	๑๒๒,๒๖๔	-	-
ภาคอุตสาหกรรม		๒๖๒,๘๑๙	๒๗๙,๐๖๐	-	-
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๓๕๕,๑๗๗	๓๙๙,๖๒๑	๔๑๒,๗๐๑	๓๙๙,๑๗๖	๖๙๑,๖๔๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๔๕๙,๗๒๔	๔๓๙,๑๕๙	๔๕๔,๙๕๓	๔๖๐,๒๒๓	๗๙๗,๔๑๖
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๑๙,๐๘๘	๘๒๐,๑๘๘	๘๑๗,๔๔๑	๘๑๓,๘๕๒	๘๑๐,๓๒๐

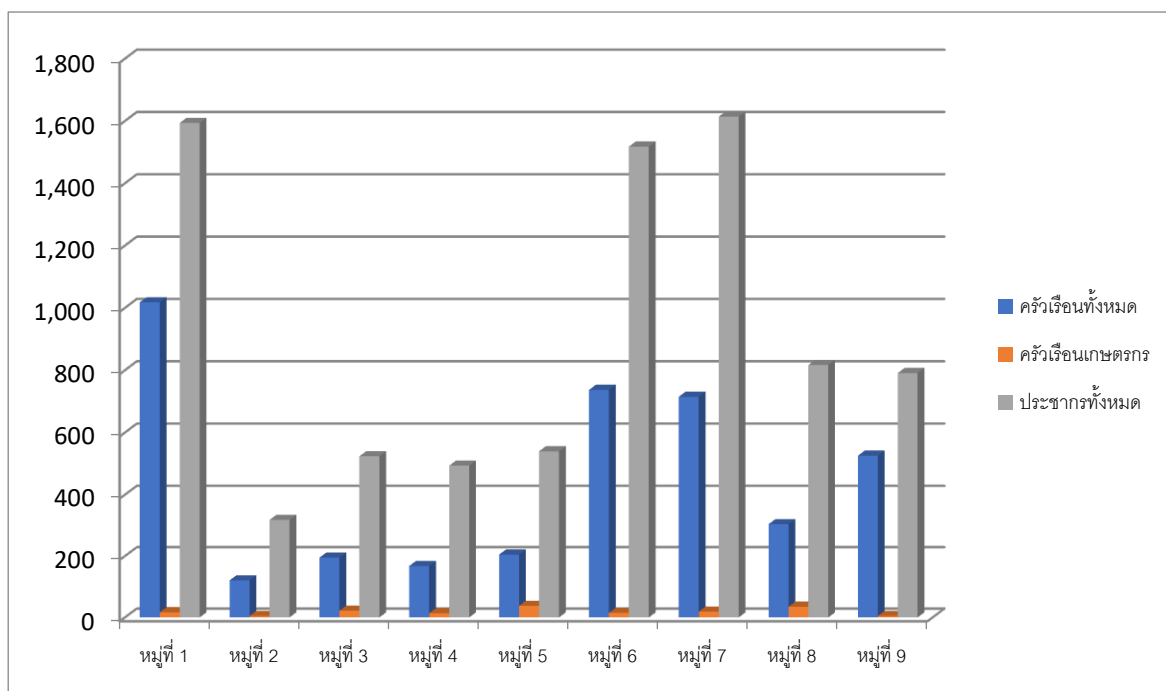
ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ. ๒๕๖๔

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลจำปา อำเภอกำแพงเมืองจีน มีประชากรทั้งสิ้น ๒,๙๐๑ คน จำนวนครัวเรือน ๙๕๔ ครัวเรือน แบ่งเป็น ชาย ๑,๓๘๓ คน หญิง ๑,๕๑๘ คน ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นหมู่บ้าน ดังนี้ ตารางที่ ๙ ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลจำปา อำเภอกำแพงเมืองจีน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านไร่	๑,๐๑๘	๑๗	๗๕๙	๘๓๕	๑,๕๙๔
๒	สวนทับทิม	๑๒๑	๕	๑๕๖	๑๖๒	๓๑๘
๓	เตาปูน	๑๙๕	๒๒	๒๔๕	๒๗๙	๕๒๔
๔	จำปา	๑๖๘	๑๔	๒๔๘	๒๔๖	๔๙๔
๕	โพธิ์ไทร	๒๐๕	๓๘	๒๗๑	๒๖๙	๕๔๐
๖	มะขามเรียง	๗๓๗	๑๕	๗๑๐	๘๐๘	๑,๕๑๘
๗	ท่าแดง	๗๑๕	๑๙	๘๐๙	๘๐๕	๑,๖๑๔
๘	โคกมะนาว	๓๐๔	๓๕	๓๘๓	๔๓๔	๘๑๗
๙	ท่าลาน	๕๒๖	๕	๓๗๔	๔๑๗	๗๙๑
รวม		๓,๙๘๙	๑๗๐	๓,๙๕๕	๔,๒๕๕	๘,๒๑๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอกำแพงเมืองจีน, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอกำแพงเมืองจีน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอกำแพงเมืองจีน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลจำปา อำเภอกำแพงแสน มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล หรือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ แห่ง คือ

๑.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจำปา

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ๑ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนวัดจำปา ตำบลจำปา ระดับชั้น อนุบาล-ประถมศึกษา

๒.๒ โรงเรียนวัดบัวงาม ตำบลจำปา ระดับชั้น อนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น

๓. โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๑ แห่ง คือ

๓.๑ โรงเรียนประเสริฐวิทยาทาน ตำบลจำปา ระดับชั้น มัธยมศึกษา

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๑.๒ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๒.๑ พยาบาล จำนวน ๒ คน

๑.๒.๒ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๒ คน

๑.๒.๓ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๔๓ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลจำปา อำเภอกำแพงแสน นับถือศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่

- ประเพณี ทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ เดือนมกราคม
- ประเพณี สงกรานต์ เดือนเมษายน
- ประเพณี ถวายเทียนเข้าพรรษา เดือนกรกฎาคม
- ประเพณี ลอยกระทง เดือนพฤศจิกายน

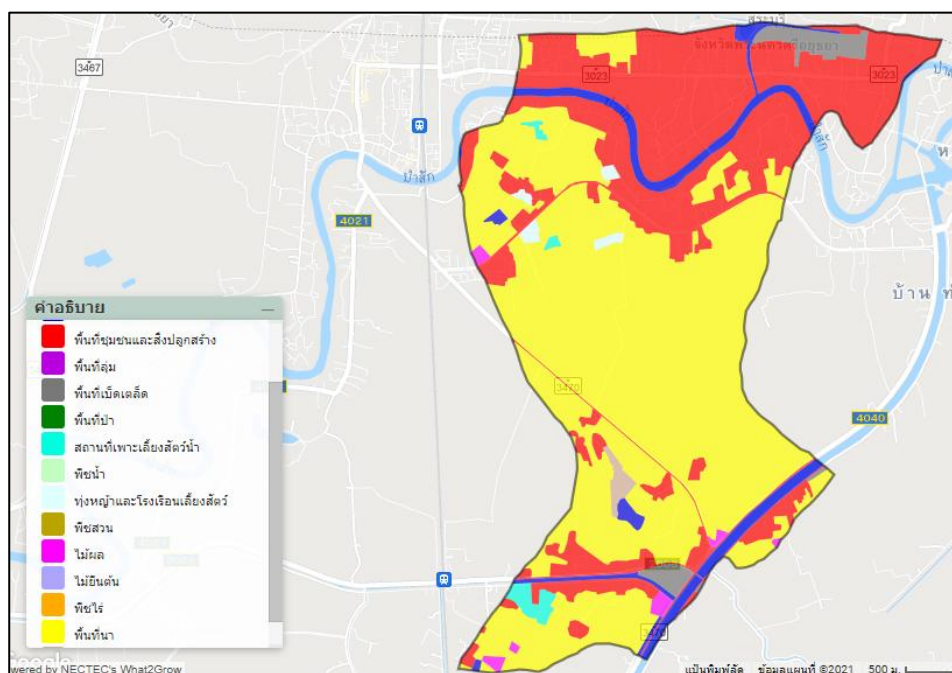
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลจำปา อำเภอกำแพงแสน มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาจำนวน ๓,๘๔๓.๖๔ ไร่ ร้อยละ ๕๗.๒๘ รองลงมาคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๒,๒๓๐.๖๑ ไร่ ร้อยละ ๓๓.๒๔ และพื้นที่น้ำจำนวน ๓๒๔ ไร่ ร้อยละ ๔.๘๒

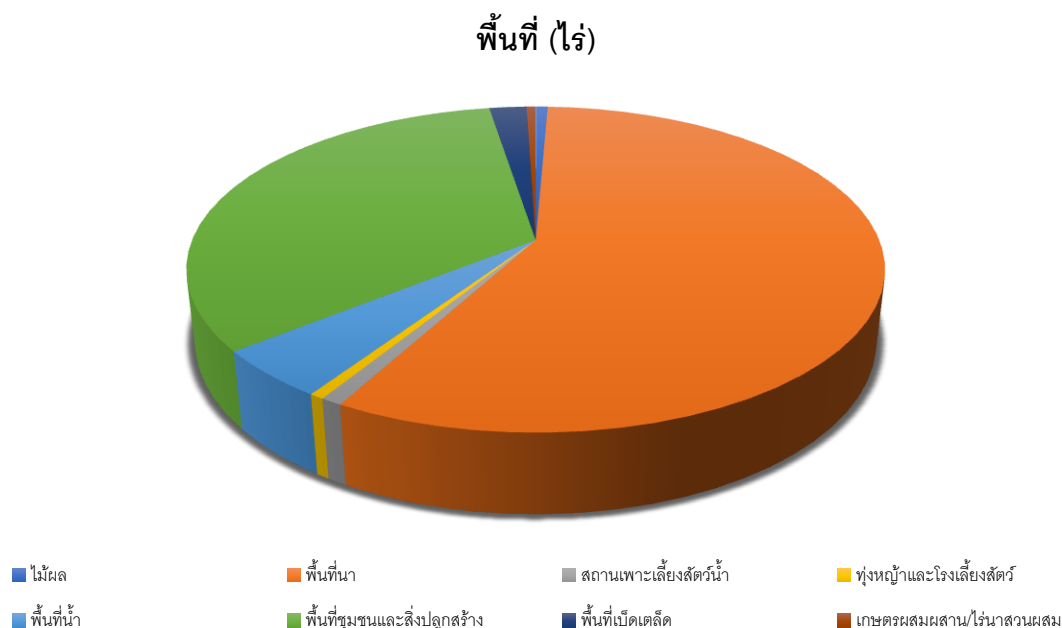
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	-	-
พืชไร่	-	-
ไม้ยืนต้น	-	-
ไม้ผล	๔๔.๔๑	๐.๖๖
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๓,๘๔๓.๖๔	๕๗.๒๘
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๗.๓๗	๐.๘๕
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๓๘.๙๔	๐.๕๘
พื้นที่ลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๓๒๔	๔.๘๒
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒,๒๓๐.๖๑	๓๓.๒๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๓๗.๔๕	๒.๐๔
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๓๓.๔๔	๐.๕๑

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดนครศรีธรรมราช
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๑)

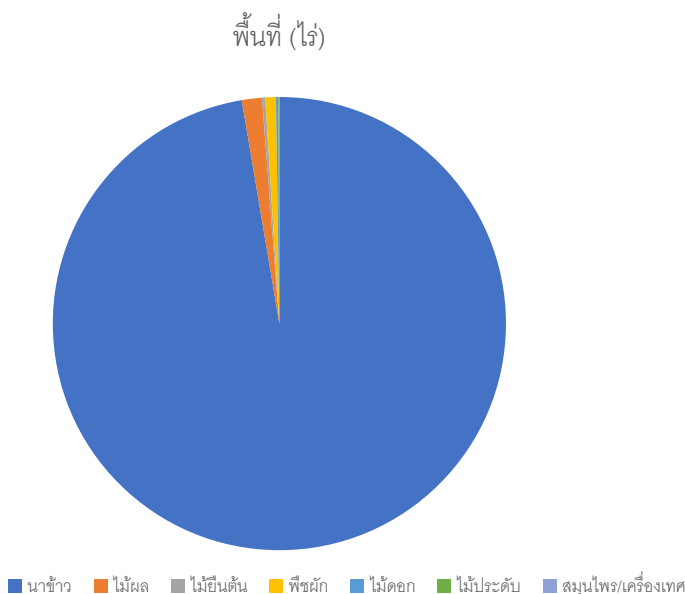
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ นาข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๓,๐๒๐ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๔๓.๒๕ ไร่ และพืชผัก มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๐.๕๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ และสมุนไพร/เครื่องเทศด้วย

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดนครศรีธรรมราช

หมู่	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ๓,๐๘๗ (ไร่) ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดนครศรีธรรมราช								
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ดอก	ไม้ประดับ	สมุนไพร/เครื่องเทศ
๑	๐.๒๕				๐.๒๕				
๒	๖๘๕.๗๕	๖๘๒.๕๐	๒.๕๐		๐.๕๐		๐.๒๕		
๓	๘๒๒.๒๕	๘๐๔.๐๐	๙.๕๐	๓.๐๐	๕.๗๕				
๔	๕๐.๕๐	๓๙.๕๐	๕.๕๐		๑.๗๕				
๕	๙๘๗.๒๕	๙๗๖.๐๐	๘.๒๕	๓.๒๕	๒.๒๕		๐.๒๕	๐.๕๐	๐.๕๐
๖	๐.๒๕	-	-		๐.๒๕				
๗	๙.๕๐	-	๕.๕๐		๐.๗๕				
๘	๕๓๙.๒๕	๕๑๘.๐๐	๑๐.๒๕	๑.๒๕	๘.๗๕		๓.๗๕	๐.๕๐	
๙	๒.๐๐	-	๑.๗๕		๐.๒๕				
รวม	๓,๐๘๗	๓,๐๒๐.๐๐	๔๓.๒๕	๗.๕	๒๐.๕๐		๔.๒๕	๑.๐๐	๐.๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลจำปา อำเภอนาทม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ.๒๕๖๓)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลจำปา อำเภอนาทม มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	บัวงามสัมพันธ์ ๑	นาง สุมล เอี่ยมเจริญ	หมูฝอยทำเรือ	๖๓/๔	๖	จำปา
๒	นางสำเริง บุญนำ	นางสำเริง บุญนำ	ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว			จำปา
๓	นายสมนึก บุญนำ	นาย สมนึก บุญนำ	เบาะรองนั่ง			จำปา
๔	นางคำปุ่น ลายนาค	นางคำปุ่น ลายนาค	โมบาย,กระเป๋จากหลอดกาแฟ, ตะกร้าเชือกมัดฟาง,พรมเช็ดเท้า			จำปา
๕	นายโนริย์ ชมดวง	นายโนริย์ ชมดวง	ถ่านอัดแท่ง,ดินชมดาว		๘	จำปา
๖	สายชลสัมพันธ์	นาย สายชล แสงทองล้วน	สายชลงน้ำปั่น			จำปา
๗	นางบุญมา พงษ์ภักดี	นางบุญมา พงษ์ภักดี	น้ำพริกปลาร้าสับคุณแทน			จำปา
๘	นางสาวนันทน์ภรณ์ เนตรสอดกิจ	นางสาวนันทน์ภรณ์ เนตรสอดกิจ	สบู่สมุนไพร,ขนมพุดระดมสมุนไพร		๑	จำปา

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนาทม, พ.ศ. ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒
เครื่องดื่ม	๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๔
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑
รวม	๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบัวงามสัมพันธ์ ๑	๖๓/๔	๖	จำปา	๑๕	นางสุภาพร เอี่ยมเจริญ
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ	๒๙๕	๑	จำปา	๗	นางสาวนันทน์ภักดิ์ เนตรสอดกิจ
วิสาหกิจชุมชน Ayutthaya Herbs	๓๐/๒	๖	จำปา	๘	นางสาวเยาวลักษณ์ สุดประสงค์
วิสาหกิจชุมชนงานตัดเย็บกลุ่มท่าหลวง	๙๙/๔๓	๗	จำปา	๗	นายกฤษฎา ชิงชัย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบัวงามสัมพันธ์ ๑	๖๓/๔	๖	จำปา	๑๕	นาง สุมล เอี่ยมเจริญ
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนประเสริฐวิทยาทาน	๕๓/๑	๓	จำปา	๓๐	ด.ญ.นิภา แซ่ม้า

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

ตำบลจำปา อำเภอนาทม มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๔๓ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือน เกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๓ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๖ รองลงมา อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๓๙ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๗ และอายุระหว่าง ๓๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๒๔ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๕๓	๓๗.๐๖
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๙	๒๗.๒๗
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๐	๑๓.๙๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๔	๑๖.๗๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๗	๔.๙๐
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐
รวม	๑๔๓	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

65 ปีขึ้นไป : 37.06% 56 - 65 ปี : 27.27%
46 - 55 ปี : 13.99% 36 - 45 ปี : 16.78%
26 - 35 ปี : 4.90% 18 - 25 ปี : .00%

รูปภาพที่ ๑๔ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

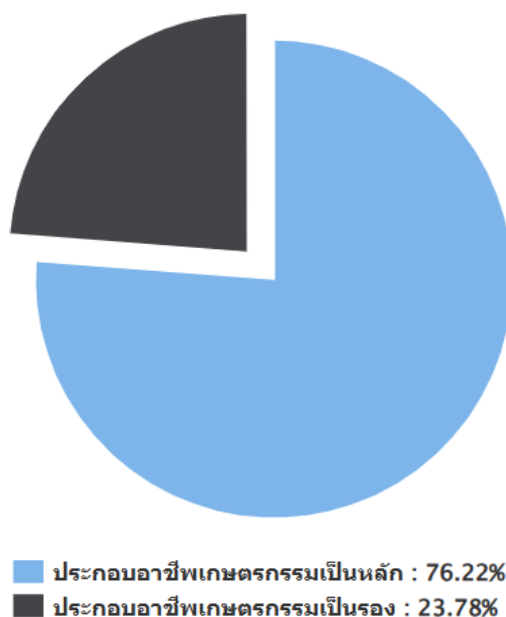
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลจำปา อำเภอนาทม มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๘๘ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑๑

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพิจิตร

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๐๙	๗๖.๒๒
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๔	๒๓.๗๘

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ
ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพิจิตร
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

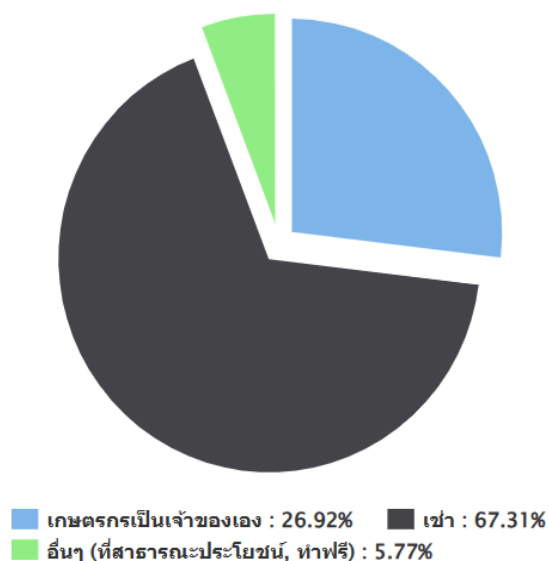
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอนาทม ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า จำนวน ๑๐๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๓๑ รองลงมาคือ เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๙๒ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพิจิตร

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๔๒	๒๖.๙๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๙	๕.๗๗
เช่า	๑๐๕	๖๗.๓๑

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนดจำนวน ๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๔๒	๐	๐	๐	๔๒

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๗ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๓๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๕๐ ราย

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
จำปา			๑	๑๕	๑	๓๐	๔	๓๗	๑	๑๗	๒	๕๐
รวม			๑	๑๕	๑	๓๐	๔	๓๗	๑	๑๗	๒	๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มี ศพก. เครือข่าย ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
จำปา		๒	๑		๑				
รวม		๒	๑		๑				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๔ คน โดยมีหมอดินอาสาจำนวนมากที่สุด จำนวน ๖ ราย รองลงมาคือ เกษตรหมู่บ้าน ๕ ราย สหกรณ์ ๒ ราย และเศรษฐกิจการเกษตร ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๒ หน้าที่

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏูปที่ดิน
จำปา					๖	๕	๒	๑	
รวม					๖	๕	๒	๑	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ไม่มี

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลวังแดง อำเภอท่าเรือ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุวิน กฤษสุริยา

บ้านเลขที่ ๑๐๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลวังแดง อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรพบปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากปุ๋ยเคมี และสารกำจัดศัตรูพืช มีราคาแพง พื้นที่เพาะปลูกขาดความอุดมสมบูรณ์ มีการแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตที่ได้รับมีปริมาณน้อย คุณภาพต่ำ

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ ให้เกษตรกรนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของตนเอง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. มาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร (GAP)

๓. การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๔. การรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

๕. การทำบัญชีครัวเรือน

๖. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๗. การจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืช

๘. การจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย

หลักสูตรบังคับ : ๑. ทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม : ๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

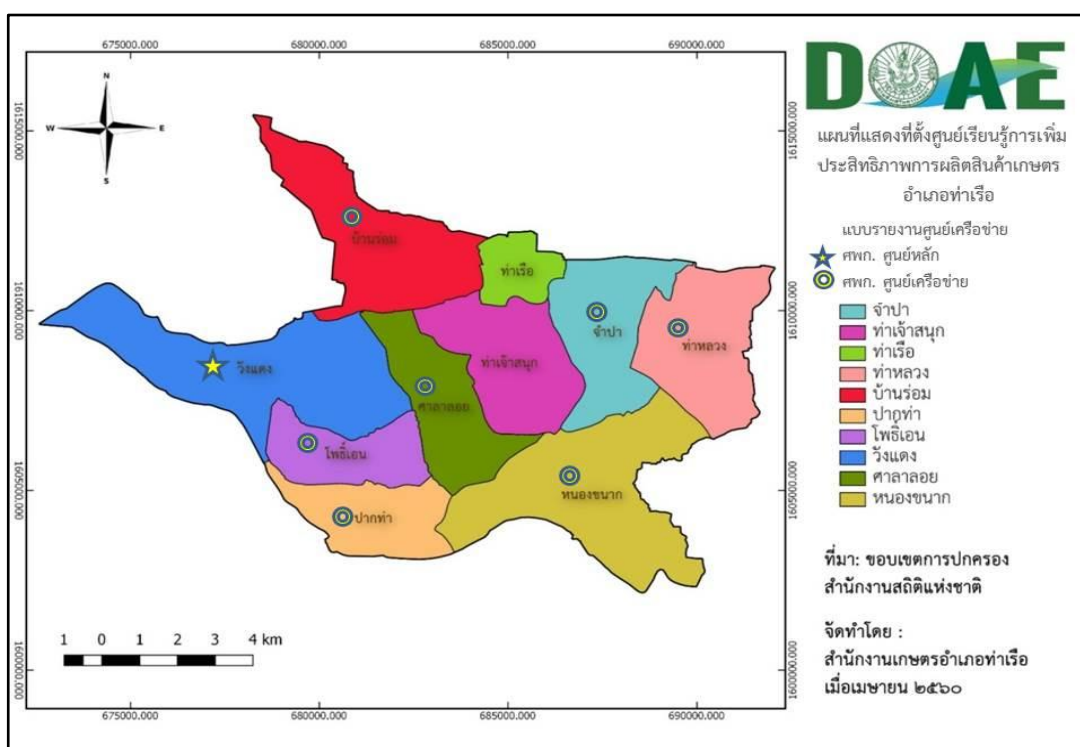
๒. วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

ศูนย์เครือข่าย : จำนวน ๑๒ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลจำปา อำเภอนาทวี
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้ตำบลจำปา	ทำนา, ปลุกพืชผัก	๘	จำปา	นางสร้อยแก้ว ลิ้มมาลัย	๐๘-๒๐๐๙-๙๑๙๔
๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลจำปา	ทำนา, ทำสวน, เลี้ยงเป็ด	๘	จำปา	นายเฉลิมพล พรหมศิลป์	๐๘-๙๕๒๑-๖๐๗๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๑๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๐)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
ไม่มี

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

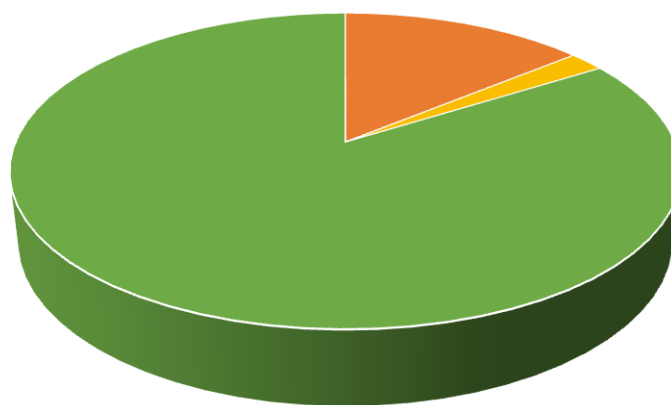
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนมากเป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม
ร้อยละ ๘๘.๒๕ เป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ร้อยละ ๙.๔๒ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ร้อยละ ๒.๓๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลปากท่า อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

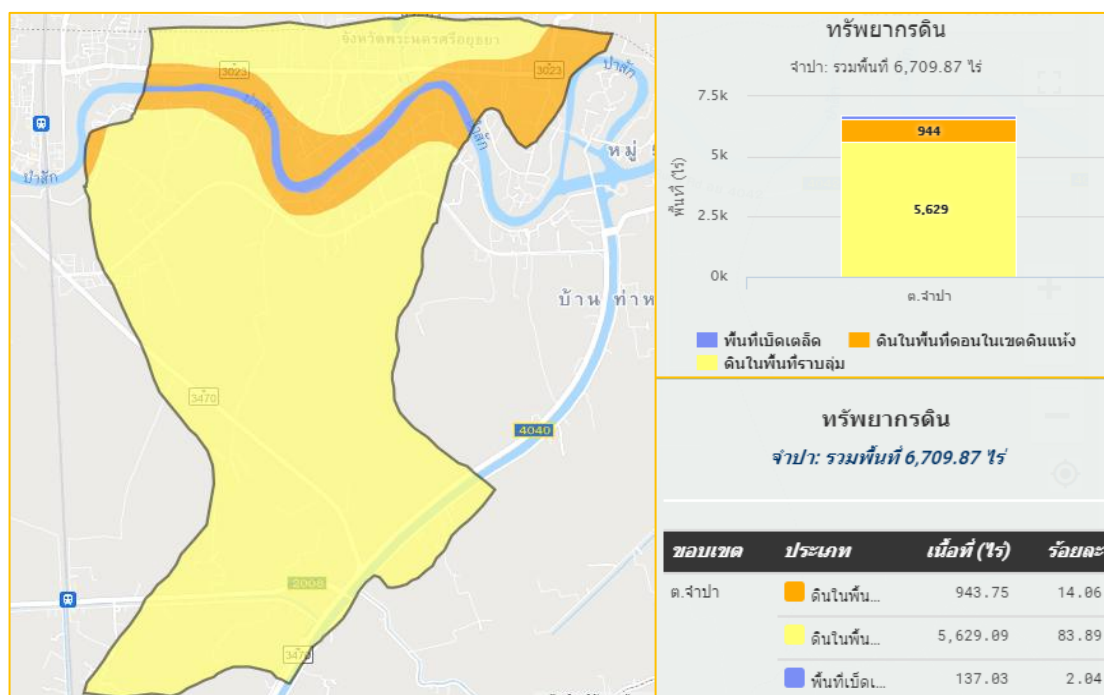
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๙๔๓.๗๕	๑๔.๐๖
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๓๗.๐๓	๒.๐๔
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๕,๖๒๙.๐๙	๘๓.๘๙

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

■ ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ■ พื้นที่เบ็ดเตล็ด ■ ดินในพื้นที่ราบลุ่ม

รูปภาพที่ ๑๙ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

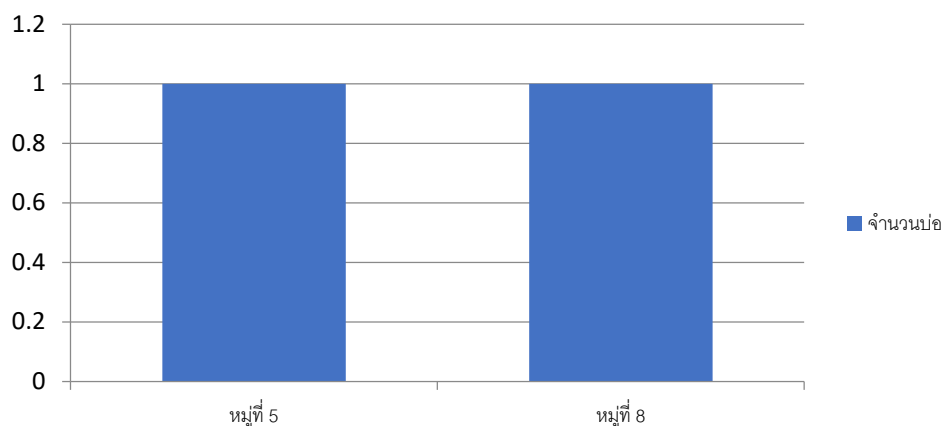

รูปภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

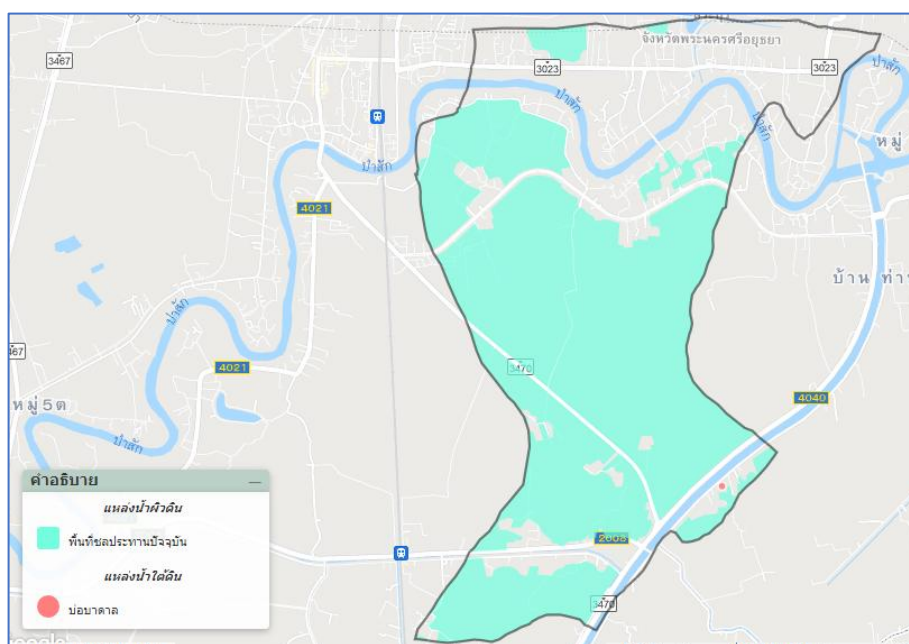
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลจำปา อำเภอกำแพง เป็นพื้นที่อาศัยระบบชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณร้อยละ ๙๙.๓๕ ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๒ บ่อ
- แยกรายหมู่ได้ดังนี้
หมู่ที่ ๕	จำนวน ๑ บ่อ
หมู่ที่ ๘	จำนวน ๑ บ่อ

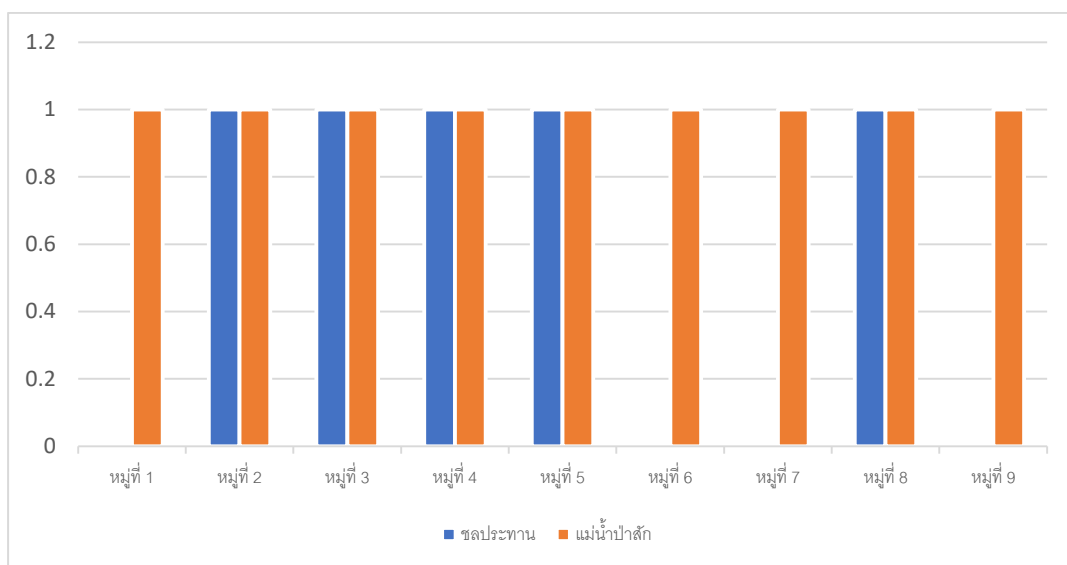

รูปภาพที่ ๒๑ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

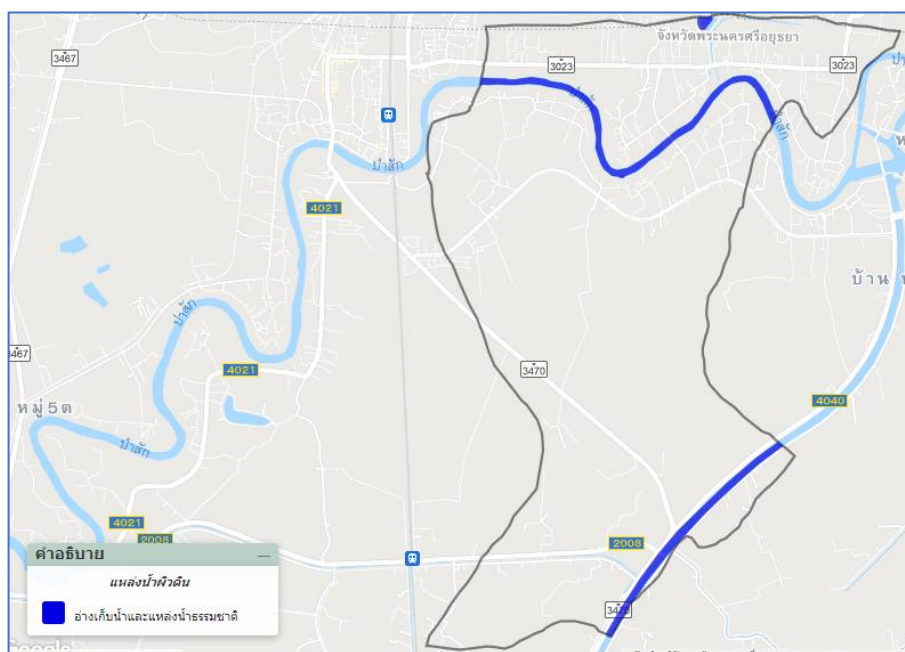

รูปภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลจำปา อำเภอกำแพง มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตร ดังนี้ โครงการชลประทานขนาดเล็กจำนวน ๑ แห่ง และแม่น้ำป่าสัก

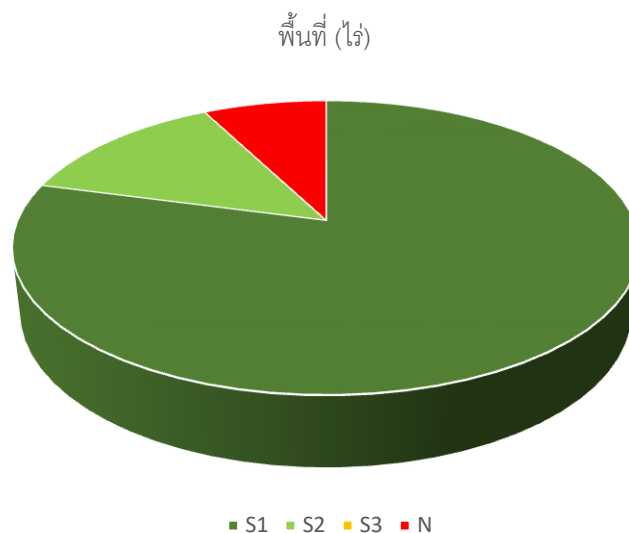
รูปภาพที่ ๒๓ กราฟแสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)
ไม่มี

รูปภาพที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาทวี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๒๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอกำแพงเพชร
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

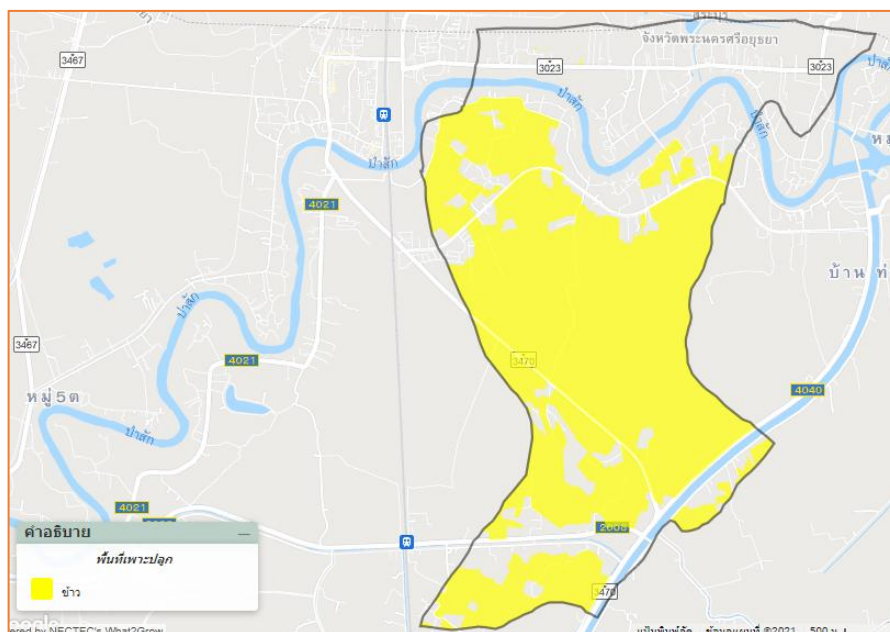
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลจำปา อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๓,๐๒๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ พื้นที่หมู่ที่ ๕ จำนวน ๘๗๒.๒๕ ไร่ รองลงมาคือ พื้นที่หมู่ที่ ๓ จำนวน ๘๐๔ ไร่ และพื้นที่หมู่ที่ ๒ จำนวน ๖๘๒.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอกำแพงเพชร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	บ้านไร่	-
๒	สวนทับทิม	๖๘๒.๕๐
๓	บ้านเตาปูน	๘๐๔.๐๐
๔	บ้านจำปา	๔๓.๒๕
๕	บ้านโพธิ์ไทร	๘๗๒.๒๕
๖	มะขามเรียง	-
๗	ท่าแดง	๓.๒๕
๘	โคกมะนาว	๕๑๔.๗๕
๙	ท่าลาน	-
รวม		๓,๐๒๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอกำแพงเพชร, พ.ศ.๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลจำปา อำเภотаเรือ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

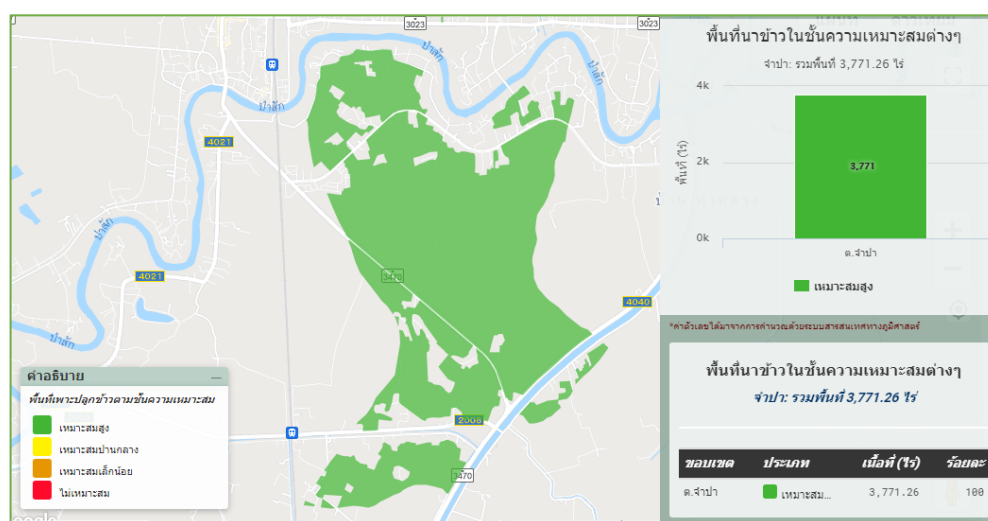
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลจำปา อำเภотаเรือ มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓,๗๗๑.๒๖ ไร่
แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๗๗๑.๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

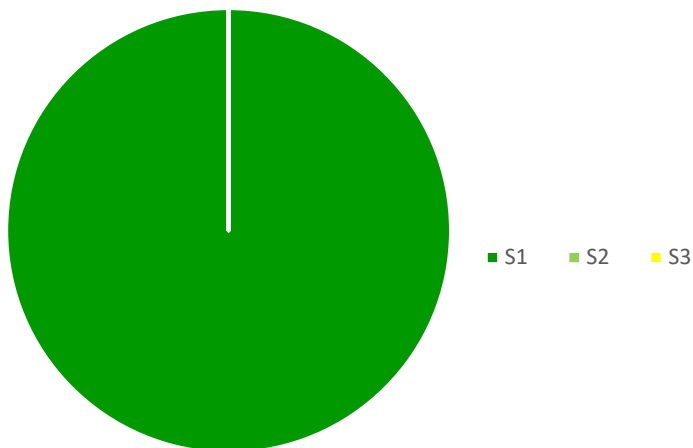
ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภотаเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
จำปา	๓,๗๗๑.๒๖				๓,๗๗๑.๒๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภотаเรือ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอนาทวี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

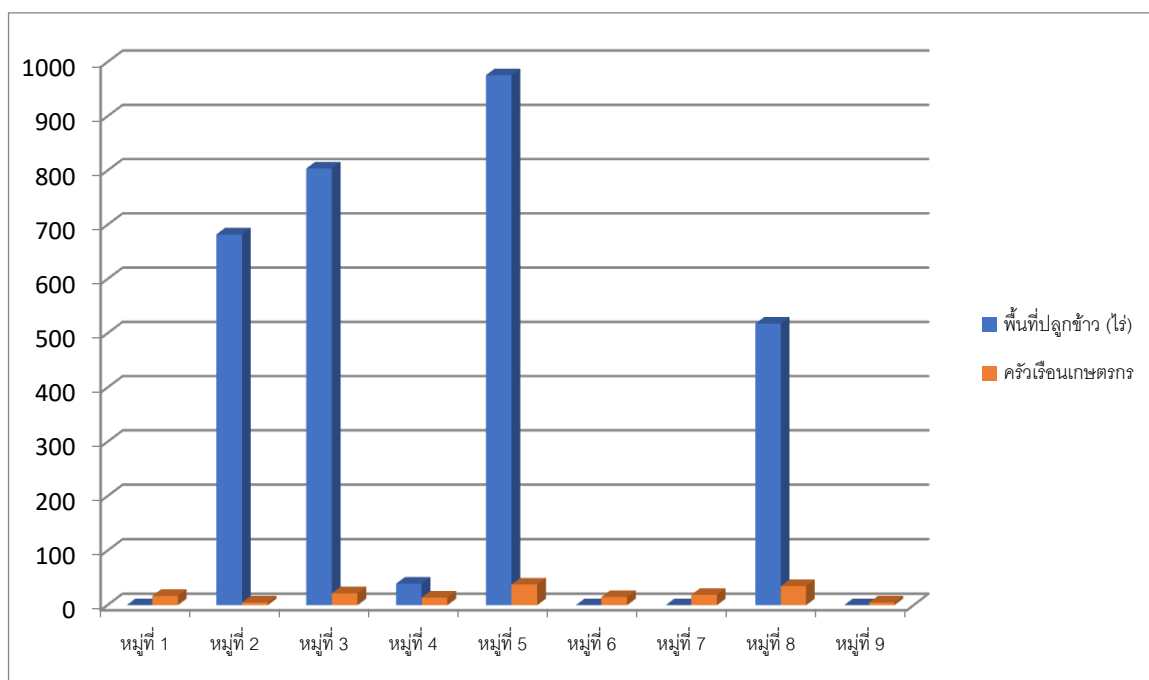
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลจำปา มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๓,๐๒๐ ไร่ ๑๗๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก หมู่ที่ ๕ จำนวน ๙๗๖ ไร่ จำนวน ๓๘ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ จำนวน ๘๐๔ ไร่ ๒๒ ครัวเรือน และหมู่ที่ ๘ จำนวน ๕๑๘ ไร่ ๓๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	-	-	-	-	-
๒	๒๔	๖๘๒.๕๐	๖๘๒.๕๐	๕๑๑.๘๘	๗๕๐
๓	๒๖	๘๐๔.๐๐	๘๐๔.๐๐	๖๐๓	๗๕๐
๔	๔	๔๓.๒๕	๔๓.๒๕	๒๙.๖๓	๗๕๐
๕	๔๕	๙๗๖.๒๕	๙๗๖.๒๕	๗๒๙.๖	๗๕๐
๖	-	-	-	-	-
๗	๑	๓.๒๕	๓.๒๕	๒.๔	๗๕๐
๘	๒๘	๕๑๘.๗๕	๕๑๘.๗๕	๓๘๘.๕	๗๕๐
๙	-	-	-	-	-
รวม	๑๒๘	๓,๐๒๐.๐๐	๓,๐๒๐.๐๐	๒,๓๕๕.๖๐	๗๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗

รูปภาพที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลจำปา อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาโพธิ์, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี เนื่องด้วยพื้นที่ปลูกข้าวในตำบลจำปา อำเภอนาโพธิ์ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมดพันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ที่เกษตรกรนิยมใช้จะเป็นพันธุ์ข้าวที่ไม่ไวต่อช่วงแสงเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

พันธุ์ ปทุมธานี๑ เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง สูงประมาณ ๑๐๔ – ๑๓๓ เซนติเมตร อายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๐๔ – ๑๒๖ วัน ทรงกอตั้ง ใบสีเขียวมีขน กาบใบและปล้องสีเขียว ใบธงยาวทำมุม ๔๕ องศากับคอรวงรวงอยู่ใต้ใบธง เมล็ดข้าวเปลือกสีฟาง มีขน มีหางเล็กน้อย ระยะพักตัวของเมล็ดประมาณ ๓ – ๔ สัปดาห์ คุณภาพข้าวสุกนุ่มเหนียว มีกลิ่นหอมอ่อน ผลผลิตประมาณ ๖๕๐ – ๗๗๔ กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะเด่น ผลผลิตสูง คุณภาพเมล็ดคล้ายพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ด้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และเพลี้ยกระโดดหลังขาว ด้านทานโรคไหม้ และโรคขอบใบแห้ง

ข้อควรระวัง ค่อนข้างอ่อนแอต่อเพลี้ยจักจั่นสีเขียว โรคใบหงิก และโรคใบสีส้ม

พันธุ์ กข๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง อายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๑๑ – ๑๑๘ วัน ทรงกอตั้ง ต้นแข็งแรงไม่ล้มง่าย ใบสีเขียว กาบใบสีเขียว ใบธงตั้ง คอรวงยาว เมล็ดข้าวเปลือกสีฟางไม่มีหาง ข้าวกล้องสีขาวเป็นท้องไข่น้อย รูปร่างเรียวยาว ระยะพักตัวของเมล็ดพันธุ์ประมาณ ๕ สัปดาห์ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๓๘ – ๗๔๕ กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะเด่น คุณภาพเมล็ดทางกายภาพสม่ำเสมอว่าพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ด้านทานต่อเพลี้ยกระโดดหลังขาว ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคขอบใบแห้ง โรคใบจุดสีน้ำตาล และโรคเมล็ดด่าง ทรงกอตั้ง ต้นแข็งแรง ไม่ล้มง่าย ผลผลิตสูงกว่าผลผลิตของพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ประมาณร้อยละ ๕

ข้อควรระวัง อ่อนแอต่อโรคไหม้ โรคใบหงิก และโรคใบสีส้ม

พันธุ์ กข๘๕ เป็นข้าวเจ้าไม่ไวต่อช่วงแสง ปลูกได้ทั้งนาปี และนาปรัง ความสูง ๑๐๔ เซนติเมตร กอตั้ง ลำต้นแข็งแรง ใบสีเขียวเข้ม ใบธงตั้ง อายุเก็บเกี่ยว ๑๑๕-๑๒๐ วัน ผลผลิต ๘๖๒ กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดเรียวยาว ข้าวเปลือกสีฟาง เมล็ดข้าวกล้องยาว ๘.๐ มิลลิเมตร ปริมาณอมิโลส ๒๗-๒๘ เปอร์เซนต์ ข้าวสุกค่อนข้างร่วนและแข็ง

ลักษณะเด่น ให้ผลผลิตสูง ศักยภาพให้ผลผลิตสูงถึง ๑,๑๗๓ กิโลกรัมต่อไร่ ค่อนข้างต้านทาน ต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ ทนต่อสภาพอากาศเย็น ท้องไข่น้อย คุณภาพการสีดีมาก สามารถผลิตข้าวสาร ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ชั้น ๑ ได้

พันธุ์ กข๗๙ ความสูงประมาณ ๑๐๒ เซนติเมตร อายุเก็บเกี่ยว ๑๑๒-๑๑๘ วัน (ปักดำ) ทรงกอตั้ง ลำต้นแข็ง ใบสีเขียว มุมปลายใบตั้งตรง คอรวงโผล่เล็กน้อย รวงแน่นปานกลาง เมล็ดร่วงง่าย ระยะพักตัว ๖ สัปดาห์ ข้าวเปลือกสีฟาง ปริมาณอมิโลสต่ำ (๑๖.๘๒ %) ความคงตัวของแป้งสูงอยู่ในระดับแป้งอ่อน อุณหภูมิ แป้งสุกต่ำ ข้าวสุกมีลักษณะสีขาวนวล นุ่มเหนียว ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๙ กิโลกรัมต่อไร่ อ่อนแอต่อโรคขอบใบแห้ง เหมาะสำหรับปลูกในพื้นที่นาชลประทาน

ลักษณะเด่น คุณภาพเมล็ดทางกายภาพดี เป็นข้าวเจ้า เมล็ดยาวเรียวยาว ท้องไข่น้อย คุณภาพ การสีดีมาก สามารถผลิตเป็นข้าวสาร ๑๐๐ เปอร์เซนต์ ชั้น ๑ ได้

(๒) การเตรียมดิน เปรียบเทียบการพรวนดินก่อนที่จะปลูกต้นไม้อาจแบ่งได้เป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การไถตะ เป็นการไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่นา จะช่วยพลิกดินเพื่อให้ดินชั้นล่าง ได้ขึ้นมาสัมผัสอากาศระบายออกซิเจน และเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืช โรคพืชบางชนิด การไถตะอาจจะไถหลังฝนตก เพื่อดินเกิดความชุ่มชื้น หรือใช้การวิดน้ำเข้านาแทนการปล่อยน้ำเข้านานั้นต้องดูสภาพดินด้วยว่าควรปล่อยน้ำ มากน้อยเพียงใด การปล่อยน้ำเข้านาเพื่อทำให้ดินนิ่มขึ้น จะได้ไถนาได้ง่ายขึ้น หลังจากไถตะแล้วจะตากดินเอาไว้ ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์

๒. การไถแปร หรืออาจเรียกว่าการตีนา และคราด หลังจากที่ได้ตากดินเอาไว้พอสมควรแล้ว การไถแปรจะช่วยพลิกดินที่กลบไว้เอาขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่ และเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง เหมาะแก่การเจริญเติบโตของข้าว ทั้งยังเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ เพื่อสะดวกในการควบคุมดูแล การให้น้ำ ทั้งนี้จำนวนครั้งของการไถแปรขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของวัชพืช ลักษณะดิน และระดับน้ำ

(๓) การปลูก สามารถแบ่งออกเป็นหลายวิธีดังนี้

๑. การทำนาหว่าน เป็นการปลูกข้าวโดยการหว่านเมล็ดลงไปในพื้นที่เตรียมพื้นที่ไว้แล้ว โดยตรง เป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด เนื่องจากประหยัดแรงงานและเวลา โดยแบ่งเป็น ๒ วิธี ดังนี้

- การหว่านน้ำตม เป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมมากที่สุดเนื่องจากอยู่ในเขตชลประทาน โดยหลังจากเตรียมดินเป็นเทือกดีแล้ว ระบายน้ำออกหรือให้เหลือน้ำขังบนนาที่ตม น้ำตมที่พ่นที่ถูกต้องให้ กองมีขนาดตุ่มตา (มีรากงอกประมาณ ๑ - ๒ มิลลิเมตร) หว่านลงในนา แล้วคอยควบคุมการให้น้ำ

- การหว่านสำรว เป็นการทำนาหว่านข้าวแห้งเพื่อคอยฝน ซึ่งเกษตรกรจะนิยมใช้วิธีการนี้เมื่อ เกิดภัยแล้งไม่มีน้ำพอที่จะทำการเพาะปลูกแต่เนื่องจากอยู่ในช่วงที่เหมาะสมแก่การทำนาปี จึงได้ทำการหว่านข้าวแห้ง เพื่อรอฝน ดังในปี ๒๕๕๔ - ปี ๒๕๕๕ ที่น้ำชลประทานมีไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก โดยหลังจากการไถแปรครั้งสุดท้ายแล้ว หว่านเมล็ดข้าวลงไป โดยไม่ต้องคราดกลบเมล็ดจะตกลงไปอยู่ในระหว่างก้อนดิน เมื่อฝนตกลงมา เมล็ดข้าวจะงอกขึ้นมา หรือหลังจากการหว่านข้าวแห้งแล้วมีการคราดหรือไถกลบ

๒. การทำนาดำ เป็นวิธีการทำนามีการนำเมล็ดข้าวไปเพาะในแปลงที่เตรียมไว้ (แปลงกล้า) ให้งอกเป็นต้นกล้าแล้วถอนต้นกล้าไปปักดำในกระถางนาที่เตรียมไว้ และมีการดูแลรักษาจนให้ผลผลิต ซึ่งส่วนมากแล้ว เกษตรกรนิยมซื้อกล้าที่เพาะไว้แล้วมาปักดำเลย โดยเกษตรกรส่วนมากที่ทำนาดำจะเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ผลิตเมล็ดพันธุ์กับกรมการข้าว หรือสหกรณ์การเกษตร วิธีการทำนาดำมีดังนี้

- การตกกล้า (ใช้ถาดเพาะกล้า) การเตรียมต้นกล้าให้แข็งแรงต้องเตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ บริสุทธิ์ปราศจากสิ่งเจือปนมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง ปราศจากการทำลายของโรคและแมลง นำเมล็ดข้าวที่เตรียมไว้ บรรจุในภาชนะ เช่น กระสอบป่าน หรือถุงผ้า ไปแช่ในน้ำสะอาดนานประมาณ ๒๔ - ๔๘ ชั่วโมง บ่มข้าวโดยนำข้าวขึ้น

จากน้ำให้สะอาดเป็นเวลา ๑ คืน ให้ข้าวแตกตุมตาประมาณ ๑ มิลลิเมตร อุณหภูมิในการบ่มไม่ควรต่ำกว่า ๑๐ องศาเซลเซียส และไม่สูงกว่า ๔๐ องศาเซลเซียส ใส่วัสดุเพาะกล้า เช่น ขี้เถ้าแกลบหรือดินละเอียด ลงในภาชนะสูงประมาณ ๒๐ มิลลิเมตร ปาดวัสดุเพาะให้เสมอกันแล้วรดน้ำให้ชุ่ม โรยเมล็ดพันธุ์ที่เตรียมไว้ประมาณถาดละ ๑๘๐ - ๒๒๐ กรัมต่อถาด โรยวัสดุเพาะปิดหน้าประมาณ ๓ - ๕ มิลลิเมตร ซ้อนถาดบ่มไว้ในที่ร่มประมาณ ๒ คืน จนกล้าเริ่มงอก ย้ายถาดไปไว้ในแปลงที่มีความชื้นโดยยังไม่ต้องใส่น้ำ จนวันที่ ๓ ค่อยปล่อยน้ำเข้าแปลงให้น้ำสูงครึ่งขอบถาดเพาะกล้าใช้ระยะเวลาประมาณ ๑๘ วัน กล้าจะพร้อมนำไปปลูก ก่อนนำกล้าออกจากแปลงเพาะควรระบายน้ำออกให้แปลงแห้งประมาณ ๒ - ๓ วัน เพื่อให้ต้นกล้าแข็งแรง รากเหนียว ไม่หักเสียหายง่ายขณะปักดำ

- การปักดำ ควรทำเป็นแถวเป็นแนวซึ่งจะง่ายต่อการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ย การพ่นยา กำจัดโรคแมลง และยังทำให้ข้าวแต่ละกอมีโอกาสได้รับอาหารและแสงแดดอย่างสม่ำเสมอ ระยะปักดำระหว่างแถว และระหว่างกอ ๒๐x๒๐ เซนติเมตร หรือ ๒๐x๒๕ เซนติเมตร ในข้าวไม่ไวแสง และ ๒๕x๒๕ เซนติเมตร ในข้าวไวแสง ปักดำจึบละ ๓ - ๕ ต้น ลึกประมาณ ๓ - ๕ เซนติเมตร อายุกล้าที่เหมาะสมสำหรับปักดำควรมีอายุประมาณ ๒๐ - ๒๕ วัน ในข้าวไม่ไวแสง และ ๒๕ - ๓๐ วัน ในข้าวไวแสงระดับน้ำในการปักดำควมมีระดับน้ำในนาอย่างน้อยที่สุดเพียงแค่คลุมผิวดิน หรือลึกประมาณ ๑ ฝ่ามือ (๑๐ เซนติเมตร) เพื่อป้องกันวัชพืชและประคองต้นข้าวไว้ไม่ให้ล้ม ซึ่งโดยส่วนมากในปัจจุบันจะนิยมใช้รถปักดำ

(๔) ระบบการให้น้ำ การจะทำให้ผลผลิตข้าวได้ผลผลิตที่สูงการควบคุมระดับน้ำเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะตั้งแต่ เริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน ๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อยๆ แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ต้นข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

(๕) การดูแลรักษา สามารถแบ่งออกเป็นการใช้ปุ๋ย และการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรในตำบลจำปา อำเภอนาทม มีพื้นที่ใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว และใช้ปุ๋ยชีวภาพร่วมด้วย โดยปุ๋ยส่วนมากที่ใช้ ได้แก่

- ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ในครั้งที่ ๑ เป็นปุ๋ยรองพื้น ในอัตรา ๒๕ - ๓๐ กก./ไร่ ประมาณ ๒๐ - ๓๐ วัน หลังต้นข้าวงอก และในบางครั้งเกษตรกรใส่ในครั้งที่ ๒ ด้วย ในอัตรา ๑๕ กก./ไร่ ในระยะ ๓๐ วัน ก่อนข้าวออกดอก

- ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ ใส่ในครั้งที่ ๒ เป็นปุ๋ยแต่งหน้า ในอัตรา ๑๐ - ๑๕ กก./ไร่ ในระยะ ๓๐ วัน ก่อนข้าวออกดอก

- ปุ๋ยอินทรีย์ เกษตรกรจะหว่านถั่วเขียวไว้ก่อนที่ฝนจะเริ่มตก และทำการไถกลบเมื่อทำการไถเพื่อเตรียมทำนา

- ฮอร์โมนไข่ ใช้ในอัตรา ๑ ซ่อนโต๊ะ ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นได้ตั้งแต่ข้าวอายุ ๖๐ วันขึ้นไป จะทำให้ต้นข้าวมีความสมบูรณ์ ถ้าฉีดพ่นในช่วงที่ข้าวเริ่มตั้งท้อง ทุกสัปดาห์ รวงจะมีขนาดใหญ่ เมล็ดสมบูรณ์ มีความแข็งแรงต้านทานโรค

(๗) การเก็บเกี่ยว โดยส่วนมากแล้วจะจ้างรถเพื่อมาเก็บเกี่ยวข้าวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งปัญหาที่ตามมาโดยมากคือ เมื่อปลูกครั้งต่อไปจะมีการปะปนของหญ้าและข้าววัชพืช

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ส่วนมากเกษตรกรจะนำผลผลิตที่ได้ขายให้กับโรงสีในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังเก็บไว้บริโภค และไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ในฤดูกาลปลูกต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอนาทมยังคงใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช แต่ยังมีบางส่วนที่ใช้การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ดังนี้

- การใช้ชีววิธี คือ การใช้สิ่งมีชีวิตที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อช่วยในการควบคุมศัตรูพืช ซึ่งส่วนมากจะเป็นเชื้อจุลินทรีย์ ได้แก่ เชื้อราบิวเวอร์เรีย เชื้อราไตรโคเดอร์มา และเชื้อราเมตาไรเซียม

- การใช้วิธีกล คือ การใช้เครื่องมือกลต่างๆช่วยในการกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ การตัดใบข้าว เพื่อป้องกันเชื้อโรคและแมลงศัตรูพืช

- การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สารเคมีกำจัดโรคพืช การกำจัดวัชพืช ซึ่งการใช้จะใช้ในช่วงที่เกิดการระบาดรุนแรง และใช้อย่างถูกวิธี เพื่อไม่ให้สารพิษตกค้างทั้งในร่างกายเกษตรกร และในผลผลิต

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี	-----→				←-----		△		←-----		▽	
ข้าวนาปรัง	-----		△-----		-----	▽					←-----	

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๖

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←...→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๖,๓๐๕ บาท

ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗/๖๘ ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๕๓๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตรา ๓๐ กก./ไร่	๖๖๐
๓	ค่าจ้างปลูก (หว่าน/หยอด/ปักดำ)	๗๐
๔	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๒๒๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ๑-๒ ครั้ง	๑๔๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐/๔๖-๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่	๕๑๐
๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร ๑๖-๒๐-๐/๔๖-๐-๐/๑๘-๘-๘ อัตรา ๒๕ กก./ไร่	๔๖๐
๘	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ สูตร ๑๘-๘-๘ อัตรา ๑๒ กก./ไร่	๔๒๕
๙	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์) ๒ - ๓ ครั้ง	๒๑๐
๑๐	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๑๙๐
๑๑	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ ๑ - ๒ ครั้ง	๗๐
๑๒	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๑๒๐

๑๓	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๑ - ๒ ครั้ง	๗๐
๑๔	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต)	๓๗๐
๑๕	ค่าซ่อมข้าว	๒๕๐
๑๖	ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐
๑๗	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๒๙
๑๘	รวมต้นทุนการผลิต	๔,๙๒๔
๑๙	ผลผลิต (กก./ไร่) ความชื้น ๒๕ %	๘๖๐
๒๐	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๑๐
๒๑	รายได้	๘,๑๗๐
๒๒	กำไรสุทธิ	๓,๒๔๖

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

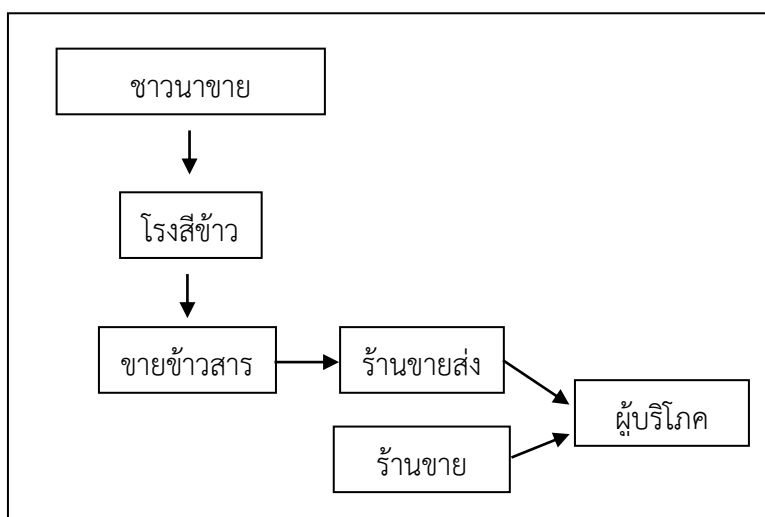
ผลผลิตข้าวที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น เก็บไว้บริโภคเองในครัวเรือน ใช้ทำพันธุ์ข้าวปลูก หรือจำหน่ายให้กับโรงสี รายละเอียดดังนี้

- ใช้บริโภคในครัวเรือน ๔๕๓ ตัน/ปี
- ใช้ทำพันธุ์ ๑๑๓.๒๕ ตัน/ปี
- จำหน่ายให้โรงสี ๑,๖๙๘.๗๕ ตัน/ปี

รวมปริมาณความต้องการผลผลิต (Demand) ๒,๒๖๕ ตัน/ปี จะเห็นได้ว่าผลผลิตส่วนใหญ่จะส่งจำหน่ายให้กับโรงสี ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นโรงสีที่อยู่ในพื้นที่เนื่องจากค่าขนส่งถูก จะมีส่วนน้อยมากที่จะขายให้กับโรงสีนอกพื้นที่ หรือจูดรับซื้อย่อยซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ติดกับเขตจังหวัดอื่น

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีการที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

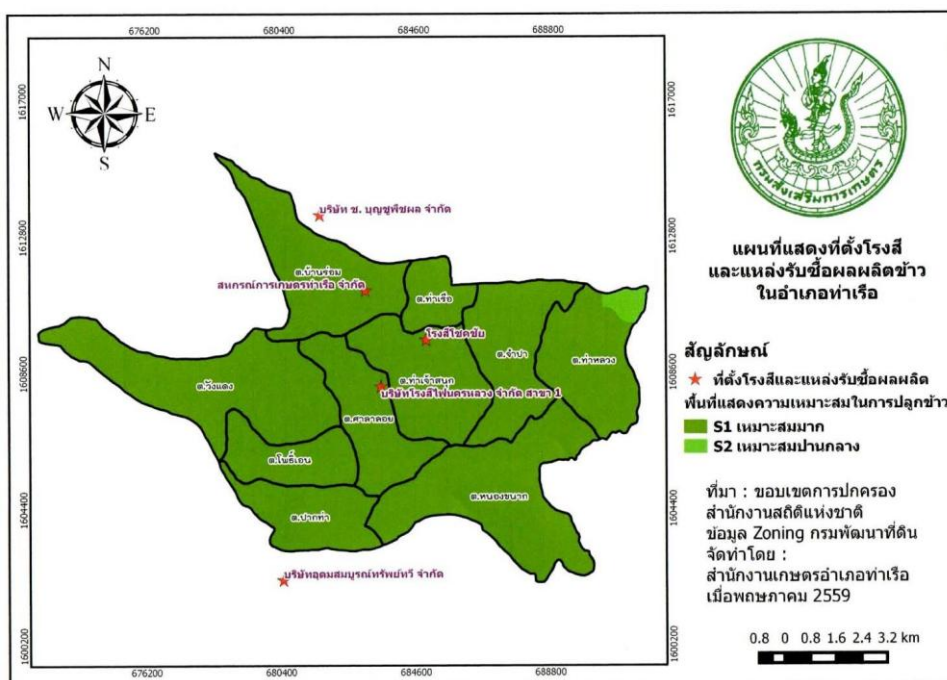
เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะจำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสีที่อยู่ใกล้เคียง

รูปภาพที่ ๓๑ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ. ๒๕๖๑)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
ตำบลจำปา อำเภوتاเรือ ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิต เกษตรกรส่วนมากจึงนำผลผลิตไปขายในโรงสี
ที่อยู่ตำบลติดกันแทน

รูปภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลจำปา อำเภوتاเรือ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภوتاเรือ, พ.ศ. ๒๕๕๙)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ตำบลจำปา อำเภوتاเรือ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer
ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย
องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลจำปา อำเภوتاเรือ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายเฉลิมพล พรหมศิลป์	๘	จำปา	ท่าเรือ	๒๕๕๙	ศจช.
๒	นางสร้อยแก้ว ลิ้มมาลัย	๘	จำปา	ท่าเรือ	๒๕๕๙	ทำนา, ปลูกพืชผัก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภوتاเรือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

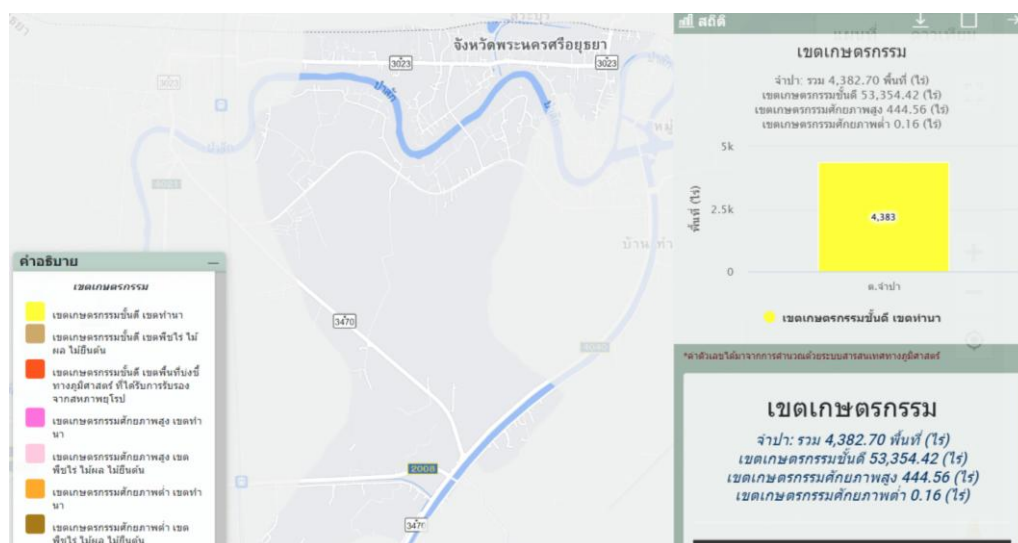
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะม่วงทั้งหมด จำนวน ๔,๓๘๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๓๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

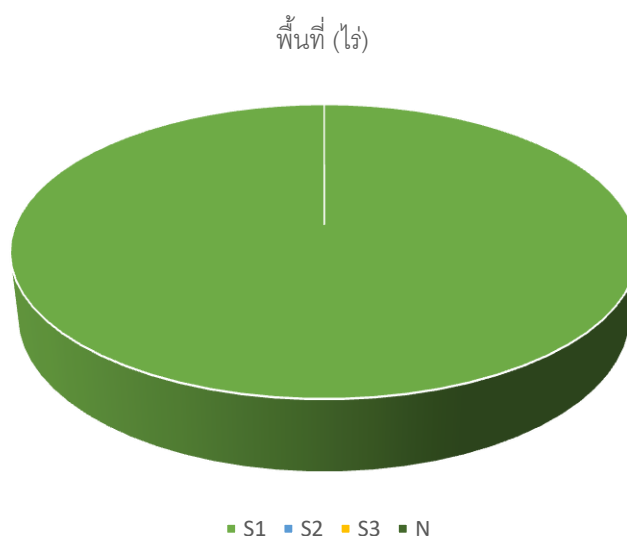
ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะม่วง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลจำปา	๔,๓๘๓				๔,๓๘๓

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทวี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทวี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๘)

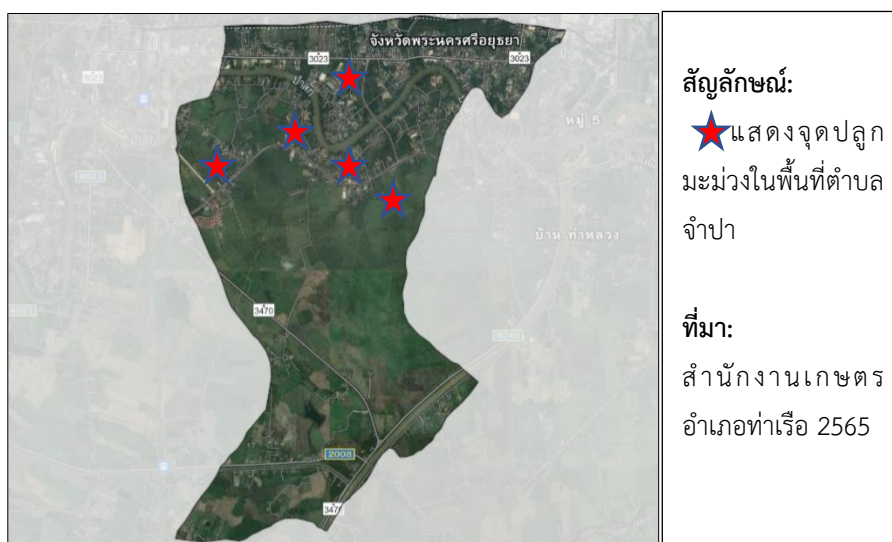
(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดน่าน มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๒๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ พื้นที่หมู่ที่ ๘ จำนวน ๑๑ ไร่ รองลงมาคือ พื้นที่หมู่ที่ ๕ จำนวน ๖ ไร่ และพื้นที่หมู่ที่ ๓ จำนวน ๔.๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทวี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ปลูกมะม่วง (ไร่)
๑	บ้านไร่	-
๒	สวนทับทิม	๐.๘๘
๓	บ้านเตาปูน	๔.๕๐
๔	บ้านจำปา	๐.๖๒
๕	บ้านโพธิ์ไทร	๖
๖	มะขามเรียง	-
๗	ท่าแดง	๒
๘	โคกมะนาว	๑๑
๙	ท่าลาน	-
รวม		๓๐.๕๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลจำปา อำเภอนาทวี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๘)

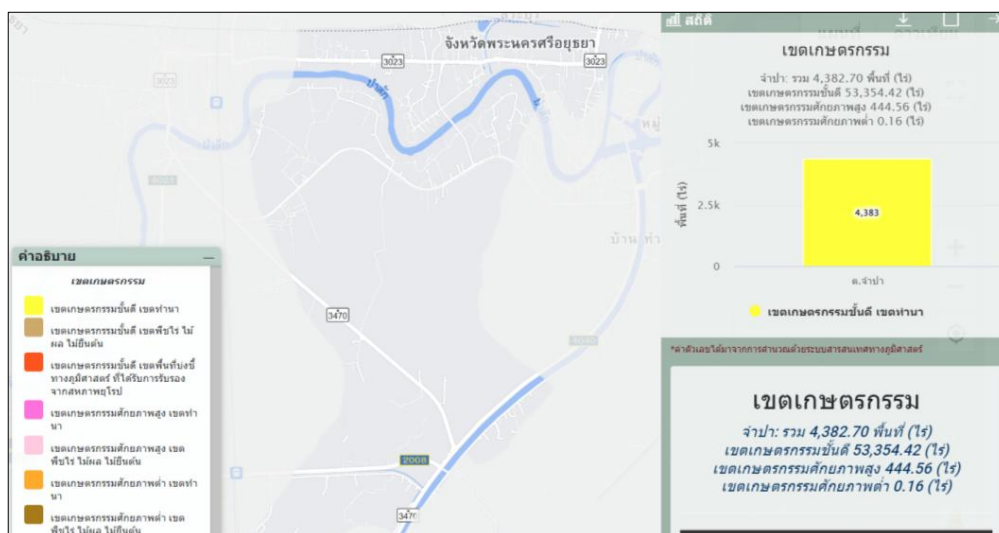
(๓) พื้นที่ปลูกมะม่วงตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีพื้นที่ปลูกมะม่วง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

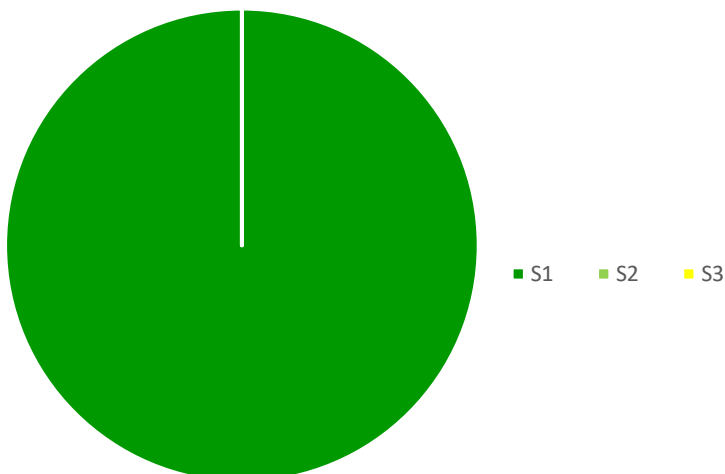
ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วงตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอนาทรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะม่วง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลจำปา	๒๕				๒๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาทรี, พ.ศ.๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วงตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมะม่วงตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

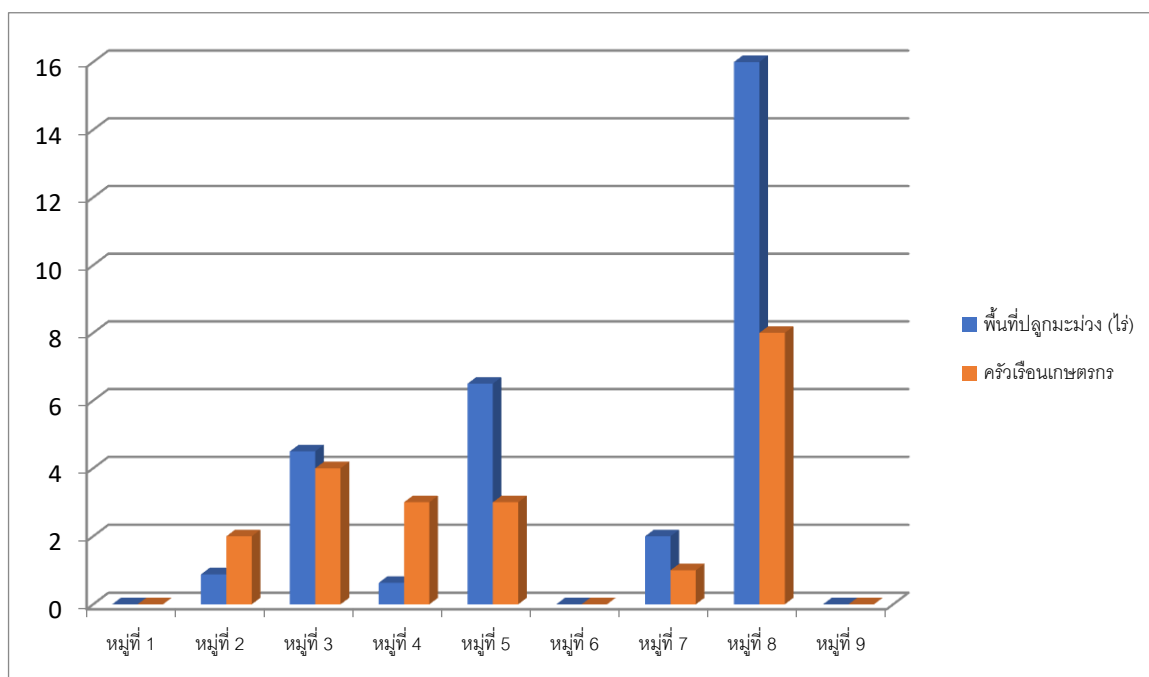
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลจำปามีพื้นที่การปลูกมะม่วง จำนวน ๒๕ ไร่ ๒๒ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก พื้นที่หมู่ที่ ๘ จำนวน ๑๑ ไร่ ๘ ครัวเรือน รองลงมาคือ พื้นที่หมู่ที่ ๕ จำนวน ๖ ไร่ ๓ ครัวเรือน และพื้นที่หมู่ที่ ๓ จำนวน ๔.๕ ไร่ ๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	-	-	-	-	-
๒	๒	๐.๘๘	๐.๘๘	๑.๑๐	๑.๒๕
๓	๔	๔.๕๐	๔.๕๐	๕.๖๒	๑.๒๕
๔	๔	๐.๖๒	๐.๖๒	๐.๗๗	๑.๒๕
๕	๓	๖	๖	๗.๕๐	๑.๒๕
๖	-	-	-	-	-
๗	๑	๒	๒	๒.๕๐	๑.๒๕
๘	๘	๑๑	๑๑	๑๓.๗๕	๑.๒๕
๙	-	-	-	-	-
รวม	๒๒	๒๕	๒๕	๓๑.๒๔	๑.๒๕

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ.๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การเลือกต้นพันธุ์มะม่วง เป็นพันธุ์ที่คัดเลือกจากสวนหรือแหล่งที่เชื่อถือได้ ต้นพันธุ์ได้จากการขยายพันธุ์แบบไม่ใช้เพศ เช่น การทาบกิ่ง การเปลี่ยนยอด ต้นควมมีความสูงมากกว่า ๖๐ เซนติเมตร มีระบบรากแข็งแรงไม่ขาดหรืออ พันธ์มะม่วงส่วนใหญ่ที่เกษตรกรปลูก ได้แก่

- มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง

การเจริญทางลำต้น มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองจัดเป็นมะม่วงพันธุ์เบาปานกลาง มีการเจริญเติบโตเร็ว โครงสร้างแข็งแรง ลำต้นอวบใหญ่ ทรงพุ่มกลมสูงปานกลางขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย สีเขียว ปลายใบค่อนข้างเรียว การตกผลของมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง (เริ่มให้ผลครั้งแรก) ออกผลหลังปลูกไปแล้วประมาณ ๓-๕ ปี ติดผลตกปานกลาง

คุณภาพผลมะม่วง มีลักษณะกลม อุ่ม ก้นผลเรียวแหลม ผิวดิบสีเขียวอมเหลือง มีนวล มีจุดประ ผลสุกจะมีเหลืองทอง ขนาดผล กว้าง ๖.๘ เซนติเมตร ยาว ๑๑.๖ เซนติเมตร หนา ๖.๒ เซนติเมตร น้ำหนักผลประมาณ ๓๐๐-๕๐๐ กรัม

จุดเด่น มีเนื้อหนา สีเหลืองเข้มละเอียดเนียนนุ่มละมุน เมล็ดเล็กลิบ รสชาติหวาน มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว สามารถรับประทานได้หลายวัย ที่ความสุกแก่ที่ให้ความอร่อยมากควรเป็น ๘๕-๙๐% ลักษณะพิเศษ เนื้อสีเหลือง รสชาติหวานกลมกล่อม สามารถรับประทานมะม่วงสุกมะม่วงสุกแช่แข็ง หรืออบแห้ง ไอศกรีม รับประทานคู่กับข้าวเหนียว นั่นคือ “ข้าวเหนียวมะม่วง” จนเป็นเมนูเด็ดทั้งในร้านอาหารหวานและร้านไอศกรีม ซึ่งขณะนี้กำลังเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศด้วยเช่นกัน

การตลาด มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทองเป็นพันธุ์มะม่วงที่ถูกยอมรับของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ จัดเป็นพันธุ์มะม่วงยอดนิยมของไทยและเอเซียที่ปลูกเพื่อการค้า เป็นพันธุ์มะม่วงพันธุ์ที่รับประทานผลสุกที่ส่งออกมาดีที่สุด

- มะม่วงพันธุ์โชคอนันต์

การเจริญทางลำต้น มะม่วงโชคอนันต์จัดเป็นมะม่วงพันธุ์เบา ทะลายเจริญเติบโตเร็วปานกลาง โครงสร้างต้นมะม่วงแข็งแรง ทรงพุ่มกลมสูง ใบขนาดกลาง ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย สีเขียว ปลายใบเรียว การตกผลของมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์ (เริ่มให้ผลครั้งแรก) เริ่มออกผลหลังปลูกไปแล้วประมาณ ๓-๕ ปี ต้นมะม่วงพันธุ์นี้ติดผลดก คุณภาพผลมะม่วง ผลทรงกลม อุ่ม ก้นผล เรียวมน ผิวดิบสีเขียวอ่อน มีนวล เมื่อผลแก่จัด ขนาดผล กว้าง ๗.๒ เซนติเมตร ยาว ๑๒.๐ เซนติเมตร หนา ๕.๕ เซนติเมตร น้ำหนักผลประมาณ ๒๕๐- ๓๕๐ กรัม

จุดเด่น ผลมีสีเหลืองสด มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว เนื้อหนาไม่เลอะ สีเหลืองเข้ม ละเอียดปานกลาง รสชาติหวาน สามารถรับประทานสดและแปรรูป อบแห้งเป็นมะม่วงทวายด้วย

การตลาด มะม่วงพันธุ์โชคอนันต์เป็นพันธุ์มะม่วงที่ถูกยอมรับของผู้บริโภคในต่างประเทศ โดยเฉพาะลูกค้ากลุ่มประเทศอาเซียน

- มะม่วงพันธุ์เขียวเสวย

การเจริญทางลำต้น มะม่วงเขียวเสวยจัดเป็นมะม่วงพันธุ์หนัก เจริญเติบโตเร็ว โครงสร้างแข็งแรง ลำต้นอวบใหญ่ ทรงพุ่มกลมสูงใบปานกลางขอบใบใหญ่เป็นคลื่นเล็กน้อย สีเขียว ปลายใบเรียวแหลม การตกผลของมะม่วงพันธุ์เขียวเสวย (เริ่มให้ผลครั้งแรก) เริ่มออกผลหลังปลูกไปแล้วประมาณ ๓-๕ ปี ต้นมะม่วงพันธุ์นี้ติดผลดก คุณภาพผลมะม่วง ผลกลม อุ่มยาว ก้นผลงอ เรียวมน ผิวดิบสีเขียวเข้ม มีนวลและจุดประ เมื่อผลแก่จัด ขนาดผล กว้าง ๖.๙ เซนติเมตร ยาว ๑๔.๗ เซนติเมตร หนา ๖.๔ เซนติเมตร น้ำหนักผลประมาณ ๓๕๐-๖๐๐ กรัม

จุดเด่น ผลมีสีเหลืองอมแดง เนื้อหนา สีเหลืองเข้มอมเขียว ละเอียดปานกลาง เมล็ดเล็กลิบ รสชาติหวาน มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว สามารถรับประทานสดระยะดิบมัน และระยะสุกปากตะกร้อ(เริ่มสุก)

การตลาด มะม่วงพันธุ์เขียวเสวยเป็นพันธุ์มะม่วงที่ถูกยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ตลาดในอาเซียน อเมริกา ยุโรป ฯ

(๒) การเตรียมดิน ส่วนมากแล้วพื้นที่เป็นพื้นที่ลุ่ม จึงควรยกร่องให้สันร่องสูงกว่าระดับน้ำที่อาจจะท่วมสูงสุด ๐.๕ – ๑.๐ เมตร ปลูกมะม่วงบนสันร่อง ระยะระหว่างสันร่อง ๖ – ๘ เมตร ร่องน้ำกว้าง ๑.๐ – ๑.๕ เมตร

(๓) การปลูก

- ระยะปลูก

ระยะปลูกทั่วไปคือ ระยะระหว่างแถว ๖-๘ เมตร ระหว่างต้น ๖-๘ เมตร

ระบบการปลูกชิด เช่น ปลูกระยะ ๔x๔ เมตร ได้จำนวนต้นและผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่มาก ขณะที่การลงทุนเพิ่มมากขึ้น

มีการควบคุมทรงพุ่มและการจัดการมากยิ่งขึ้นกว่าระยะปลูกปกติ

- ขั้นตอนการปลูก

ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร กรณีพื้นที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ควรขุดหลุมให้มีขนาดใหญ่ขึ้นและใช้วัสดุปรับปรุงดินเพิ่มมากขึ้น

วัสดุปรับปรุงดินที่ใช้กับหลุมขนาดปกติ ประกอบด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ๕-๑๐ กิโลกรัม ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐๐-๓๐๐ กรัม คลุกเคล้ากับดิน นำมะม่วงออกจากถุงแล้วปลูกลงหลุม ปักหลักยึดต้นกันการโยกคลอน แล้วใช้ไม้คกริดเอาพลาสติกบริเวณรอยต่อระหว่างยอดพันธุ์กับต้นตอออก

ในแหล่งปลูกที่มีลมแรงควรปลูกไม้บังลมเป็นแถว หรือเป็นแนวขวางทิศทางลมล่วงหน้า หรือปลูกพร้อมๆ กับการปลูกมะม่วง เช่น สะเดา หรือไผ่ เป็นต้น

- ฤดูปลูก

ต้นฤดูฝนเหมาะสมที่สุด มะม่วงที่ปลูกจะมีการเจริญเติบโต และตั้งตัวได้ก่อนถึงฤดูแล้ง แต่ถ้าหากมีระบบการให้น้ำก็สามารถปลูกมะม่วงได้ทุกฤดูกาล

(๔) ระบบการให้น้ำ

- วิธีการให้น้ำ

การใช้ระบบให้น้ำแบบหัวเหวี่ยงเล็ก (มินิสปริงเกอร์) การปฏิบัติงานทำได้สะดวก ประหยัดแรงงานและพืชได้น้ำสม่ำเสมอ

การให้น้ำแบบสายยางรดหรือแบบปล่อยตามร่องขนาดเล็ก มีต้นทุนต่ำกว่าระบบแรก แต่ควบคุมปริมาณน้ำที่พืชได้ยาก ไม่สม่ำเสมอ ใช้น้ำ แรงงาน และเวลามากกว่าระบบหัวเหวี่ยงเล็ก

- ปริมาณน้ำ

มะม่วงระยะบำรุงต้น มีความต้องการน้ำประมาณ ๐.๕ เท่าของอัตราการระเหยน้ำ กล่าวคือ ถ้าสภาพ อากาศมีอัตราการระเหยน้ำ ๕ มิลลิเมตรต่อวัน (การระเหย ๑ มิลลิเมตรเทียบเท่ากับน้ำ ๑ ลิตร ต่อ ตารางเมตร) ต้นมะม่วงที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม ๓ เมตร จะต้องให้น้ำประมาณ ๒๒.๕ ลิตรต่อต้น ต่อวัน (ครั้ง)

มะม่วงหลังการติดผล ถือเป็นระยะวิกฤตที่มะม่วงต้องการใช้น้ำมากที่สุด ประมาณ ๐.๗ ถึง ๐.๘ เท่าของอัตราการระเหยน้ำ กล่าวคือ ถ้าสภาพอากาศมีอัตราการระเหยน้ำ ๕ มิลลิเมตรต่อวัน ต้นมะม่วงที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม ๕ เมตร จะต้องให้น้ำประมาณ ๘๗.๕-๑๐๐ ลิตรต่อต้นต่อวัน (ครั้ง)

- ความถี่ของการให้น้ำ

ขึ้นกับเนื้อดินและสภาพอากาศ ดินที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายให้น้ำ ๒-๓ วันต่อครั้ง เนื้อดินเป็นดินเหนียวให้น้ำ ๔-๕ วันต่อครั้ง อย่างไรก็ตามอาจใช้วิธีสังเกตจากความขึ้นดิน และสภาพของใบมะม่วง ประกอบการวางแผนให้น้ำก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น จากตัวอย่างที่ยกมาจากข้างบน ปริมาณการให้น้ำมะม่วง ระยะบำรุงต้นพืช ต้องการน้ำ ๒๒.๕ ลิตรต่อต้นต่อวัน ถ้าต้องการให้น้ำ ๔ วันต่อครั้ง ดังนั้นต้องให้น้ำเท่ากับ ๙๐ ลิตรต่อครั้ง

- การรดให้น้ำ

ในช่วงก่อนมะม่วงออกดอก จะต้องรดให้น้ำจนกว่ามะม่วงเริ่มแทงช่อดอกแล้วจึงจะเริ่มให้น้ำอีก

(๕) การดูแลรักษา

- มะม่วงเริ่มปลูกถึงก่อนให้ผลผลิต กำจัดวัชพืชใต้ทรงพุ่ม ใส่ปุ๋ยและให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ตลอดปี ตัดแต่งกิ่ง และจัดโครงสร้างต้น ให้เหมาะสมกับระยะปลูก ป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้มะม่วงมีกิ่งแข็งแรงมีใบสมบูรณ์

- มะม่วงระยะเจริญทางกิ่งใบ หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จแล้วทำการตัดแต่งกิ่งและใส่ปุ๋ยทางดินทันที พร้อมกับการให้น้ำอย่างเพียงพอ เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตและสร้างความสมบูรณ์ของต้น มะม่วงแตกใบใหม่น้อย ๒ รุ่นในรอบปี ดูแลรักษาให้ต้นและใบมะม่วงสมบูรณ์เต็มที่

- การเตรียมความพร้อมสำหรับการสร้างตาดอก ปลายฤดูฝนเมื่อได้ต้นมะม่วงที่แข็งแรงสมบูรณ์ ควบคุมให้ต้นพักตัวและสะสมอาหารมะม่วงจะสร้างตาดอก ในระยะนี้ โดยงดการให้น้ำก่อนฤดูออกดอกอย่างน้อย ๒ เดือน และไถพรวนรอบชานนอกทรงพุ่ม เป็นการตัดรากมะม่วงบางส่วนและกำจัดวัชพืชพร้อมกัน ในกรณีที่มีฝนหลงฤดูตกลงมา ควรพ่นปุ๋ยทางใบ เช่น สูตร ๐-๕๒-๓๔ อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ประมาณ ๒-๓ ครั้ง เพื่อยับยั้งไม่ให้มะม่วง แตกใบอ่อนและยังคงมีการสะสมอาหารต่อไป

- การตัดแต่งกิ่ง

การจัดทรงหรือสร้างทรงพุ่มมะม่วง เลือกลำต้นหลัก ๑ ลำต้น ความสูง ๗๕-๑๐๐ เซนติเมตร ทำลายตายอด ทำให้ตาข้างงอกเป็นกิ่งแขนง คัดเลือกกิ่งไว้ในทิศทางที่ต้องการ ๓-๕ กิ่ง และเลือกกิ่งไว้ ไปอีก ๒-๓ ครั้ง ตามขนาดทรงพุ่มที่ต้องการ ขนาดพุ่มต้นควรคำนึงถึงความสะดวกในการทำงานรวมถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับเครื่องมือที่มีอยู่

วิธีการตัดแต่งกิ่ง

การตัดแต่งกิ่งแบบบางเบา เป็นการบังคับ และเลือกกิ่งให้เจริญเติบโตไปในทิศทางที่ต้องการ โดยตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งที่โรคและแมลงทำลาย กิ่งกระโดง กิ่งไขว้ กิ่งไม่สมบูรณ์ กิ่งที่ผลิบริเวณ ปลายกิ่ง ที่แน่นมากเกินไปออก

การตัดแต่งแบบปานกลาง เมื่อพุ่มต้นใกล้จะชนกัน ตัดกิ่งรอบนอกทรงพุ่มทั้งหมดจากปลายยอด ลึกเข้าหาศูนย์กลางต้นยาวประมาณ ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร มะม่วงจะผลิดา แตกกิ่ง - ใบใหม่มาทดแทน แล้วคัดเลือกกิ่ง และตัดแต่งกิ่งอย่างบางเบา หลังการตัดแต่งแบบปานกลางอีก ๑-๒ ครั้ง

การตัดแต่งกิ่งแบบหนัก เมื่อต้นอายุมาก ต้นถูกโรคและแมลงทำลาย หรือต้นทรุดโทรม ควรสร้างโครงสร้างต้นมะม่วงใหม่(แตงสาว) โดยตัดแต่งกิ่งเปิดกลางทรงพุ่มให้มีความสูง ๑.๕-๓.๐ เมตร ปริมาตรทรงพุ่ม ตัดออกไปประมาณครึ่งหนึ่ง กิ่งที่ถูกตัดเป็นแผลขนาดใหญ่ควรทาแผลด้วยยาป้องกันกำจัดเชื้อรา หรือสีน้ำมันจากนั้น กิ่งจะผลิดาให้กิ่ง แขนงใหม่ จากนั้นทำการคัดเลือกและตัดแต่งกิ่งอย่างบางเบา ๑-๒ ครั้ง เมื่อกิ่งแขนงใหม่บริเวณกลางทรงพุ่ม มีโครงสร้างเจริญเติบโตแข็งแรงมาทดแทนกิ่งเดิม และคาดการณ์ จะสามารถให้ผลผลิตในปีต่อไปได้ ให้ตัดแต่งกิ่ง โครงสร้างเก่าที่อยู่รอบนอกของ โครงสร้างใหม่ออก มีความยาวใกล้เคียงกับการตัดแต่งกิ่งเปิดกลางทรงพุ่ม คัดเลือกกิ่ง และตัดแต่งกิ่งแบบบางเบา ๑-๒ ครั้ง ช่วงแรกผลผลิตจะลดลงบ้างประมาณ ๒๐-๔๐ เปอร์เซ็นต์ แต่จะสามารถให้ผลผลิตได้เต็มที่ในปีที่ ๓ หลังจากเริ่มตัดแต่งกิ่งอย่างหนัก

(๖) การใส่ปุ๋ย หลังจากปลูกมะม่วงไปแล้วประมาณ ๑-๒ เดือน หรือสังเกตเห็นว่ามะม่วง เริ่มแตกใบอ่อน ให้ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราต้นละประมาณ ๑ ช้อนแกง โดยใส่กระจายให้ทั่วต้นแล้วรดน้ำ จนปุ๋ยละลายและให้ใส่ซ้ำทุก ๒ เดือน เพื่อให้ต้นมะม่วงมีอัตราการเจริญเติบโตต่อเนื่อง ส่วนปุ๋ยคอกนั้นให้ใส่อย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง จากประสบการณ์ผู้เขียนเคยพบแปลงมะม่วงน้ำดอกไม้วีทองที่ได้รับการใส่ปุ๋ยดูแลอย่างดี อายุต้นประมาณ ๓ ปี แต่มีขนาดทรงต้นใหญ่กว่ามะม่วงทั่วไปสามารถให้ผลผลิตได้เร็วกว่า

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บผลมะม่วงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง ต้องเก็บให้ถูกต้อง เพื่อให้ผลมะม่วง ที่ได้มีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาดไม่อ่อนเกินไป หรือปล่อยให้สุกเกินไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ของมะม่วง และความใกล้เคียงของตลาดเป็นสำคัญ ข้อสังเกตง่ายๆ ว่ามะม่วงจะแก่เมื่อใดนั้น สิ่งที่นำสังเกต ๒ ประการคือ

- แก้มผลทั้ง ๒ ข้างพองโตเต็มที่ สีผิวเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีขาวจาง สังเกตจากผิวของผล มะม่วงมีสีขาวนวลหรือไขปกคลุมผล

- เก็บตัวอย่างผลมะม่วงมา ๒-๓ ผล เพื่อทดสอบ โดยนำมะม่วงมาแช่น้ำดู หากผลมะม่วง จมน้ำแสดงว่าแก่จัด ถ้าลอยแสดงว่ายังอ่อนอยู่ และเวลาเก็บต้องอย่าให้เข้า มิฉะนั้นจะเน่าและเสียได้ง่ายเวลามะม่วงสุก

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ส่วนมากเกษตรกรจะนำผลผลิตที่ได้ขายที่ตลาดในท้องถิ่น หรือขายให้แก่พ่อค้าคนกลางที่ขายในตลาด

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู มะม่วงปลูกใหม่ฉีดพ่นโคนต้นด้วยสารฟิโพรนิล เพื่อป้องกันปลวกมากัดกินขุมมะพร้าวที่อยู่บริเวณราก ซึ่งจะทำให้รากมะม่วงไม่มีที่ยึดเกาะ กิ่งจะแห้งตายได้ ที่สำคัญ ปลวกยังชอบเข้ามากัดทำลายหลักค้ำยันต้นทำให้ต้นมะม่วงโค่นล้มได้ง่าย ใบอ่อนแตกใหม่ ถ้าจะให้เจริญเติบโตดีต้องฉีดพ่นสารเคมีเพื่อป้องกันโรคแมลงโดยทั่วไปแล้วเกษตรกรจะยึดหลักดังนี้

ฉีดพ่นทางใบ เพื่อให้ใบอ่อนสมบูรณ์ ที่ใช้กันมากคือ ปุ๋ยสูตรเสมอ เช่น ๒๑-๒๑-๒๑ หรือ ๒๐-๒๐-๒๐ หรือ ๑๘-๖-๖ อัตราตามคำแนะนำข้างฉลาก

ฉีดยาฆ่าแมลง เพราะช่วงใบอ่อนมักมีแมลงมาทำลายที่พบบ่อยๆ ก็คือ เพลี้ยไฟ, หนอนกัดกินใบ, แมลงค่อมทอง, ตัวกรีดใบ ฯลฯ ศัตรูเหล่านี้กำจัดไม่ยากหากเราหมั่นตรวจแปลงบ่อยๆ จะสามารถแก้ไขได้ทัน

แมลงค่อมทอง กัดกินใบอ่อนมะม่วง ใช้วิธีฉีดป้องกัน ยากลุ่มที่ใช้กันมากที่สุด ได้แก่ ไซเปอร์เมทริน (เช่น โกลน็อก), เซฟวิน-๘๕ ฯลฯ มะม่วงช่วงแตกใบอ่อนแมลงเหล่านี้ก็จะเข้ามาทำลาย ทำให้ต้นมะม่วงโตช้ากว่าที่ควรจะเป็น

ฉีดยาป้องกันกำจัดเชื้อรา ในช่วงใบอ่อน นอกจากแมลงจะเข้าทำลายแล้ว โรคที่พบมากที่สุดก็คือ โรคแอนแทรคโนสทำลายใบอ่อน ทำให้ใบเสียหายต้นชะงักการเจริญเติบโต ควรป้องกันโดยการฉีดพ่นยาเชื้อรา เช่น อโรไซด์, แอนทราโคล ฯลฯ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีการปลูกมะม่วง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง	←			←	→							→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

รูปภาพที่ ๓๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วงในตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลจำปา อำเภอบำเหน็จ มีต้นทุนการผลิตมะม่วง เป็นเงิน ๑๖,๔๕๐ บาท

ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๗/๖๘ ตำบลจำปา อำเภอบำเหน็จ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๑,๕๐๐
๒	ค่าต้นพันธุ์มะม่วง	๔,๕๐๐
๓	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช	๓๕๐
๔	ค่าน้ำ	๖๐๐
๕	ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๑๖	๑,๗๕๐
๖	ค่ากระดาห่อมะม่วง	๕๐
๗	ค่าแรงงาน ใส่ปุ๋ย ฉีดยา เก็บเกี่ยว และตัดแต่งกิ่ง	๑,๕๐๐
๘	รวมต้นทุน (บาท/ไร่)	๑๐,๒๐๐
๙	ผลผลิต (กก./ไร่)	๔๘๐
๑๐	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๒๐
๑๑	รายได้ (บาท/ไร่)	๙,๖๐๐
๑๒	กำไร (บาท/ไร่)	-๖๐๐

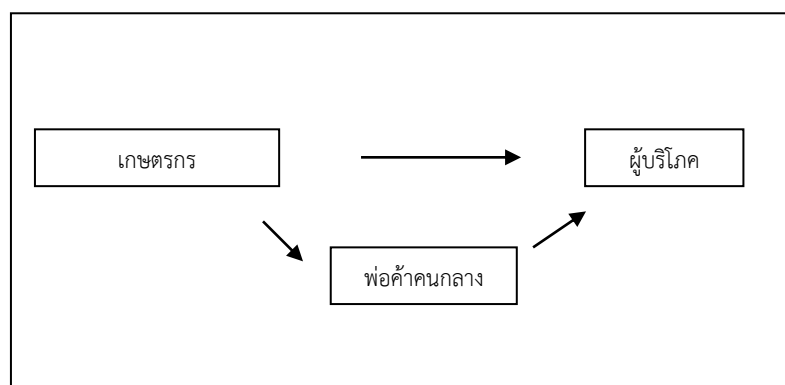
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบำเหน็จ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

ผลผลิตมะม่วงที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง ได้แก่ การขายผลสด และการแปรรูป
ผลผลิตมะม่วงเป็นมะม่วงกวน

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง ส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะจำหน่ายในพื้นที่ด้วยตนเอง
หรือพ่อค้าคนกลางที่ขายอยู่ในตลาด

รูปภาพที่ ๔๐ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ตำบลจำปา อำเภอบำเหน็จ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบำเหน็จ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
ตำบลจำปา อำเภอนาทวี แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูปใหญ่ๆไม่มี มีเพียงตลาดชุมชนเท่านั้น

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย
องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตไม้ผล ตำบลจำปา อำเภอนาทวี
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายเฉลิมพล พรหมศิลป์	๘	จำปา	นาทวี	๒๕๕๙	ศจช.

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๐)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าพริกขี้หนู

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

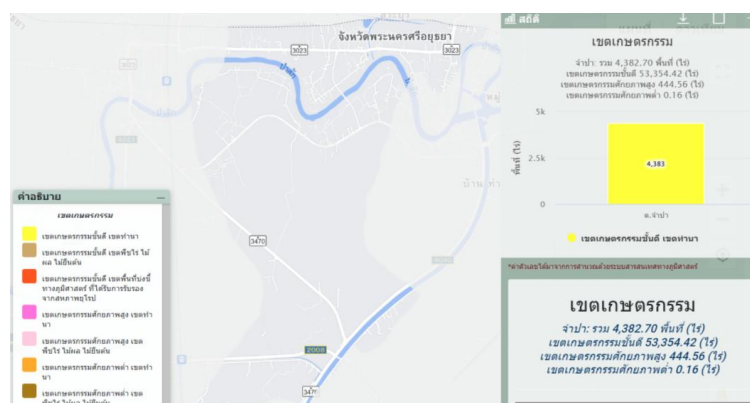
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกพริกขี้หนูทั้งหมด จำนวน ๔,๓๘๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๓๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

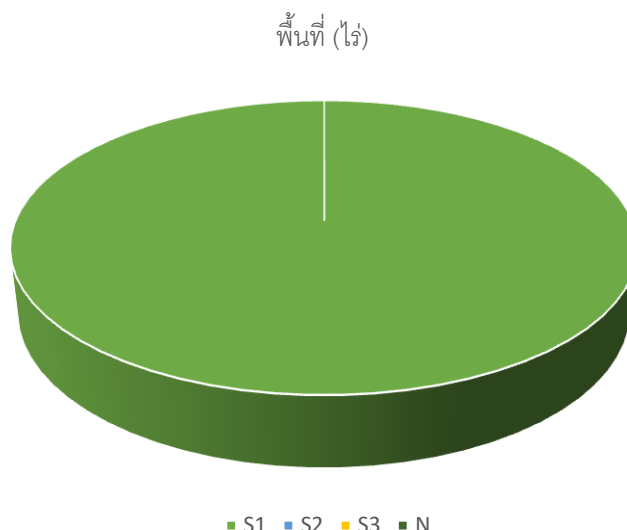
ตารางที่ ๓๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกพริกขี้หนู ตำบลจำปา อำเภอนาทวี
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพริกขี้หนู (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลจำปา	๔,๓๘๓				๔,๓๘๓

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

รูปภาพที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกพริกขี้หนู ตำบลจำปา อำเภอนาทวี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกพริกชี้หนู ตำบลจำปา อำเภอนาทม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ.๒๕๖๘)

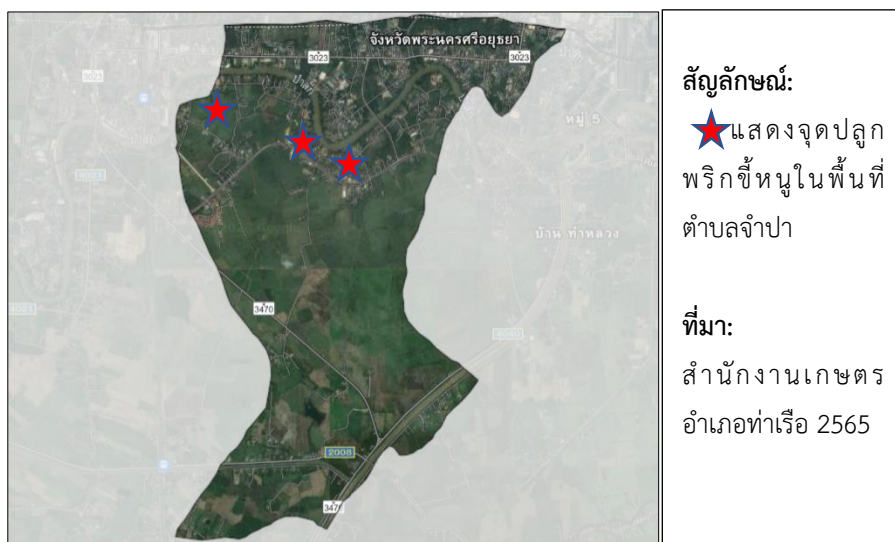
(๒) พื้นที่ปลูกพริกชี้หนู

ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกพริกชี้หนู จำนวน ๗.๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ พื้นที่หมู่ที่ ๘ จำนวน ๓ ไร่ รองลงมาคือ พื้นที่หมู่ที่ ๓ จำนวน ๓ ไร่ และพื้นที่หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้หนู ตำบลจำปา อำเภอนาทม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ปลูกพริกชี้หนู (ไร่)
๑	บ้านไร่	-
๒	สวนทับทิม	-
๓	บ้านเตาปูน	๓
๔	บ้านจำปา	๑
๕	บ้านโพธิ์ไทร	-
๖	มะขามเรียง	-
๗	ท่าแดง	-
๘	โคกมะนาว	๓.๕๐
๙	ท่าลาน	-
รวม		๗.๕๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ.๒๕๖๘

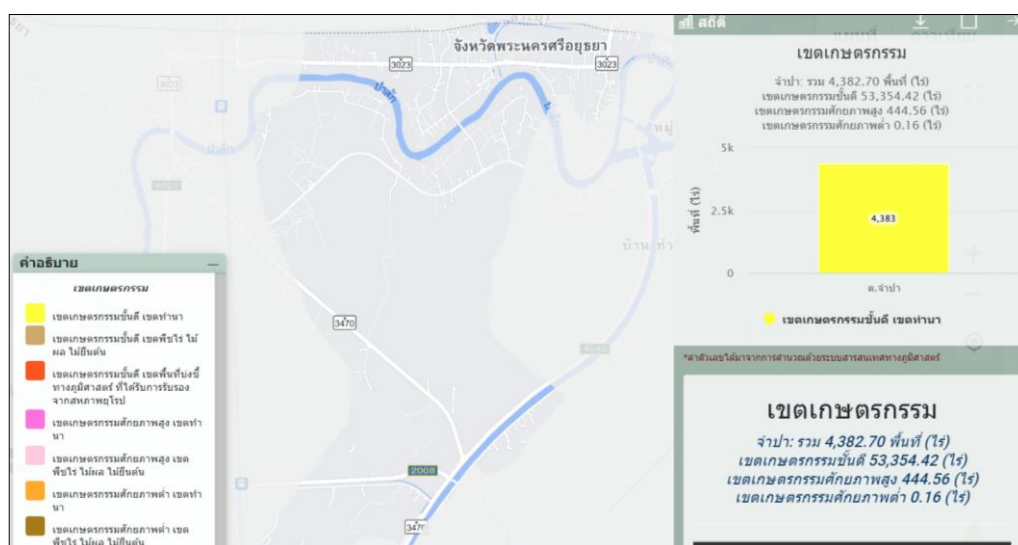
รูปภาพที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้หนู (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกพริกชี้หนูตามระดับชั้นความเหมาะสม
ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ มีพื้นที่ปลูกพริกชี้หนู ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๗.๕๐ ไร่
แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๗.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

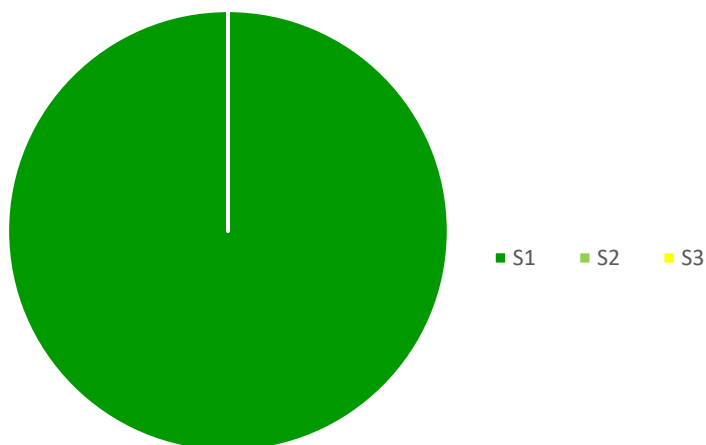
ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้หนูตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพริกชี้หนู (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลจำปา	๗.๕๐				๗.๕๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอท่าเรือ, พ.ศ.๒๕๖๕

รูปภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกพริกชี้หนูตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอท่าเรือ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

รูปภาพที่ ๔๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกพริกชี้หนูตามเขตเกษตรกรรม ตำบลจำปา อำเภอนาทวี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

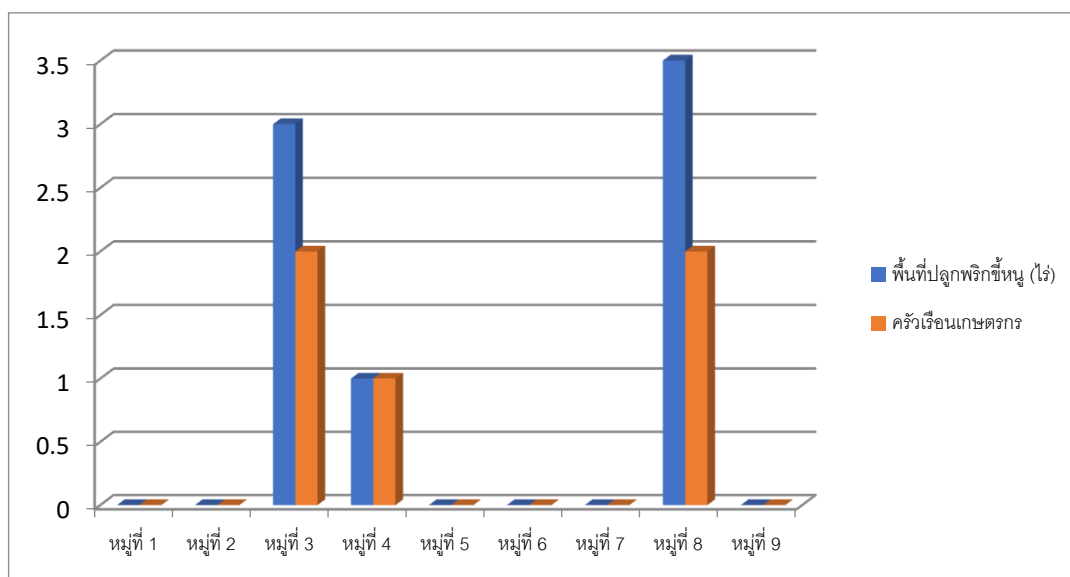
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลจำปามีพื้นที่การปลูกพริกชี้หนู จำนวน ๓๐.๕๐ ไร่ ๒๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก
พื้นที่หมู่ที่ ๘ จำนวน ๓.๕ ไร่ ๒ ครัวเรือน รองลงมาคือ พื้นที่หมู่ที่ ๓ จำนวน ๓ ไร่ ๒ ครัวเรือน และพื้นที่หมู่ที่ ๔
จำนวน ๑ ไร่ ๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกพริกชี้หนู ตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	-	-	-	-	-
๒	-	-	-	-	-
๓	๒	๓	๓	๒.๑๙	๐.๗๓
๔	๑	๑	๑	๐.๗๓	๐.๗๓
๕	-	-	-	-	-
๖	-	-	-	-	-
๗	-	-	-	-	-
๘	๒	๓.๕๐	๓.๕๐	๒.๕๖	๐.๗๓
๙	-	-	-	-	-
รวม	๕	๗.๕๐	๗.๕๐	๕.๔๘	๐.๗๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๘

รูปภาพที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกพริกชี้หนู ตำบลจำปา อำเภอกำแพง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกำแพง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้พันธุ์ดี สายพันธุ์พริกที่เกษตรกรนิยมปลูกในตำบลปากทำนียม ได้แก่

- พริกจินดา ได้ถูกจัดอยู่ในกลุ่มพริกชี้หนูผลใหญ่ที่มีความสำคัญในฐานะพืชเศรษฐกิจของ ไทยเช่นกัน ซึ่งเป็นพริกที่มีผลมีขนาดเล็กเรียวยาว ผลชี้ขึ้นเป็นส่วนมาก ผลดิบมีสีเขียว แก่ผลสุกสีแดงเข้ม ใช้ได้ทั้ง ผลผลิตสด และแห้ง รวมไปถึงการทำซอสพริกด้วย ซึ่งผลที่ตากแห้งแล้วจะมีสีสวย กรอบ ต่ำให้แฉกง่าย มีจำนวน เมล็ดมาก น้ำหนักมาก ทนทานต่อโรค เจริญเติบโตดี ทั้งนี้พริกจินดาสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี พันธุ์ที่ปลูกมีทั้งพันธุ์ พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสมที่พัฒนาวิจัยโดยหน่วยงานราชการ และเอกชน

- พริกยอดสน เป็นสายพันธุ์พริกที่มีความโดดเด่นในด้านการปลูกง่าย ผลดก ทนแล้ง ทนต่อ การทำลายของโรค เนื้อพริกบาง เมล็ดพริกมาก เมื่อแห้งแล้วพริกมีสีแดงขาว ทั้งนี้เมื่อนำไปทำพริกป่นจะมีกลิ่นหอม รสชาติเผ็ดปานกลาง นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปทำเป็นพริกแห้งได้อีกด้วย

- พริกซูปเปอร์ฮอต เป็นพริกชี้หนูพันธุ์ลูกผสมที่มีจุดเด่นตรงที่ผลผลิตต่อไร่สูง เก็บเกี่ยวได้เร็ว ขึ้น คุณภาพของผลผลิตที่สม่ำเสมอ ตรงกับความต้องการของตลาด โดยมีลักษณะเด่นคือติดผลดก ทนทานโรค ผลดิบสี เขียว-เขียวเข้ม ผลสุกสีแดง-แดงเข้ม นอกจากนี้ยังมีการต่อยอด การพัฒนาสายพันธุ์พริกโดยได้พัฒนาพันธุ์พริกชี้หนู ลูกผสม ซูปเปอร์ฮอต ๒ ที่มีคุณสมบัติคือความยาวผลที่เพิ่มขึ้น และยาวสม่ำเสมอตลอดอายุการเก็บเกี่ยว เป็นพันธุ์ที่ ให้ผลผลิตสูง สีแดงสด มีรสเผ็ดกว่า มีเนื้อพริกหนา และแน่น จึงทำให้พริกไม่เน่าง่าย ผลผลิตไม่เสียหายแม้ต้องขนส่ง เป็นระยะทางไกล ๆ และสามารถนำไปแปรรูปได้หลากหลาย เช่น พริกป่น พริกแกง น้ำพริก ซอสพริก น้ำจิ้มไก่ เป็นต้น

(๒) การเตรียมดิน สำหรับการปลูกพริกชี้หนู

การเตรียมเมล็ดพันธุ์

ควรเลือกใช้พันธุ์พริกที่ตลาดมีความต้องการมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ปัจจุบัน นิยมใช้พันธุ์ลูกผสมซูปเปอร์ฮอต ก่อนนำเมล็ดพันธุ์ไปเพาะ คัดเมล็ดพันธุ์ที่ไม่สมบูรณ์ออกโดยนำเมล็ดพันธุ์แช่น้ำสะอาด เมล็ดพันธุ์ที่เสียจะลอยน้ำแล้วคัดออก นำไปแช่น้ำอุ่นที่อุณหภูมิประมาณ ๕๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลานานประมาณ ๓๐ นาที ก่อนนำไปเพาะกล้า

การเพาะเมล็ดพันธุ์ในแปลง

นำเมล็ดพันธุ์หวานให้กระจายทั่วทั้งแปลงเพาะ หรือโรยเมล็ดเป็นแถวลงไปร่องลึก ๐.๖ - ๑ ซม. ห่างกันแถวละประมาณ ๑๐ ซม. กลบด้วยปุ๋ยหมักที่สลายตัวดีแล้ว หรือดินผสมละเอียดรดน้ำให้ชุ่มเสมอ คลุมด้วยฟางแห้งหรือหญ้าแห้งบางๆ เมื่อกำลังเริ่มงอกมีใบจริงอายุประมาณ ๑๒ - ๑๕ วัน ถอนแยกต้นที่เป็นโรค ไม่สมบูรณ์หรือต้นที่ขึ้นเบียดกันแน่นเกินไปทิ้งให้มีระยะห่างกันพอสมควร และควรให้ปุ๋ยเสริมทางใบเพื่อให้ต้นกล้าเจริญเติบโตและแข็งแรง เมื่อดันกล้าอายุ ๓๐ - ๔๐ วัน จึงย้ายลงปลูกในแปลงใหญ่ได้

การเพาะเมล็ดพันธุ์ในกะบะเพาะ

การเพาะในถาดหลุมมีวัสดุเพาะเมล็ดเป็นส่วนผสมสำเร็จรูปที่อุ้มน้ำได้พอเหมาะ แต่ละถาดมี ๑๐๔ หลุม วัสดุเพาะ ๑ ถังใส่ถาดเพาะได้ ๑๔-๑๖ ถาด เทคนิคการเพาะที่ทำให้ต้นกล้าแข็งแรงสมบูรณ์ก่อนย้ายปลูก จะต้องเพาะเมล็ดให้งอกก่อนในวัสดุเพาะอย่างอื่น เช่นทรายผสมแกลบดำและขุยมะพร้าวเมล็ดจะงอกใช้เวลาประมาณ ๑๐-๑๒ วัน หลังจากนั้นจึงย้ายไปปลูกในวัสดุเพาะสำเร็จรูปที่อยู่ในถาดเพาะใช้เวลาอีก ๑๔-๑๘ วัน จึงนำต้นกล้าย้ายปลูกได้

การเตรียมดินปลูก

การเตรียมดินปลูกพริกนั้น ควรพิจารณาความแตกต่างตามสภาพของดินและระดับน้ำดังนี้ คือ

๑. การเตรียมดิน ควรขุดหรือไถดินให้ลึกประมาณ ๑๕ ซม. ตากดิน ๕-๗ วัน ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกที่สลายตัวแล้วประมาณ ๒๐ กก. ต่อเนื้อที่ ๕ ตารางเมตร พรุนย่อยผิวหน้าดินให้ละเอียด

๒. การเตรียมดินปลูกในเขตอาศัยน้ำฝน ต้องพิจารณาเลือกที่ซึ่งระบายน้ำได้ดีการกำหนดแถวปลูกให้กำหนดแถวคู่ห่างกัน ๑.๒๐ ม. และให้ระยะระหว่างแถวห่างกัน ๐.๕๐ ม. ระยะระหว่างต้น ๐.๕๐X ๐.๕๐ ม. เมื่อเตรียมแปลงปลูกแล้วให้ใส่ปุ๋ยคอกในอัตราไร่ละ ๑,๒๐๐ - ๓,๐๐๐ กก. ทำการคลุกปุ๋ยคอกให้เข้ากับดินแล้ว ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตรา ๕๐ กก. ต่อไร่ และใช้สารเคมีป้องกันและในสภาพดินที่เป็นกรดจัดควรใช้ปูนขาวในอัตรา ๒๐๐ - ๔๐๐ กก.ต่อไร่

(๓) วิธีการปลูกพริกขึ้น

ปลูกได้ทั้งในสภาพไร่ และสภาพสวนแบบยกร่อง การปลูกสภาพไร่มักปลูกในที่ดอน อาศัยน้ำฝนและให้น้ำเสริมในช่วงฝนแล้ง จากบ่อน้ำหรือบ่อบาดาล ซึ่งทำให้การผลิตได้ผลไม่สม่ำเสมอ การปลูกในสภาพสวนส่วนใหญ่ปลูกในบริเวณที่ลุ่มและยกร่องสวน จึงมีน้ำหล่อเลี้ยงได้เกือบตลอดปี ทำให้กำหนดการผลิตได้ในเวลาที่ต้องการ ส่วนของการเพาะเมล็ดเพื่อปลูก ถ้าต้องการให้มีประสิทธิภาพการงอกของเมล็ด เริ่มต้นด้วยการห่อเมล็ดพันธุ์ในถุงผ้าและแช่น้ำทิ้งไว้ ๑ คืน ในน้ำควรใส่ยาป้องกันรา ลงไปด้วย เมื่อผ่าน ๑ คืนไปแล้วให้นำพริกไปล้างผ่านน้ำไหลอย่างน้อย ๓๐ นาที เก็บถุงผ้าไว้ในที่ร่มและขึ้นอีก ๒-๓ วัน เมื่อเมล็ดงอกตุ่มเป็นรากสีขาวเล็กจึงนำไปเพาะลงถุงชำดี ที่มีวัสดุเพาะคือ ดิน : ปุ๋ยคอกเก่า : ขี้เถ้าแกลบ อัตราส่วน ๒:๑:๑ โดยในช่วงนี้จะต้องรดน้ำอย่างสม่ำเสมอวันละ ๑-๒ ครั้ง เช้าและบ่าย จนต้นกล้าขึ้นใบจริง ๓-๔ ใบ ค่อยย้ายลงแปลงปลูกแต่ถ้าไม่ต้องการเพาะเป็นต้นกล้า เมื่อเห็นว่าเมล็ดเริ่มแตกตุ่มราก สามารถนำไปหวานในแปลงที่เตรียมไว้ได้เช่นกัน ช่วงปลูกที่ดีคือ ตอนเย็นที่มีแสงอาทิตย์อ่อนเพราะจะทำให้ต้น กล้าตั้งตัวได้เร็วกว่าในช่วงที่มีแสงแดดจ้า

(๔) ระบบการให้น้ำ พริกเป็นพืชที่ต้องการน้ำอย่างเพียงพอ และสม่ำเสมอในช่วงแรกของการเจริญเติบโต ดินควรมีความชุ่มชื้นพอดีอย่าให้เปียกแฉะเกินไป จะทำให้ต้นพริกเหี่ยวตายได้ ในช่วงเก็บผลผลิตควรลดการให้น้ำเพื่อจะทำให้คุณภาพผลผลิตดี สีของผลสวย

การให้น้ำทำได้ ๒ วิธีคือ

๑) การให้น้ำด้วยระบบสปริงเกอร์ เป็นวิธีที่เกษตรกรใช้กันมาช้านาน เป็นสปริงเกอร์แบบใบพัดหมุนวน ข้อดีคือน้ำกระจายตัวไปทั่วแปลงจ่ายปริมาณน้ำได้สูงใช้เวลาสั้นในการให้น้ำสร้างความชุ่มชื้นให้ต้นพริกและแปลงปลูกและยังช่วยไล่แมลงศัตรูพืชได้อีกด้วย ข้อเสียคือ เกิดเชื้อโรคพืชได้ง่ายเนื่องจากความชื้นหลีกเลี่ยงการรดน้ำต้นพริกตอนเย็น และในกรณีที่แหล่งน้ำไม่สะอาดมีการปนเปื้อนของสารเคมีจากแหล่งน้ำก็จะมีผลต่อต้นพริก

๒) มินิสปริงเกอร์แบบหัวฉีดฝอย ระบบนี้เหมาะกับการปลูกพริกต้นคู่ในแปลงปลูกเดินท่อ pe ตรงกลางแถวคู่และเปิดจ่ายน้ำผ่านหัวมินิสปริงเกอร์แบบฉีดฝอยรัศมีความกว้างของน้ำสามารถควบคุมได้โดยแรงดันจากปั้มน้ำระบบนี้สามารถปล่อยปุ๋ยไปพร้อมกับระบบน้ำได้ ระบบนี้ค่อนข้างจะเป็นที่นิยมเนื่องจากเป็นการสร้างความชื้นให้ทั่วหน้าดินและรดได้ทรงพุ่มเท่านั้น ข้อเสียคือต้องใช้เวลาในการให้น้ำนานการระบบสปริงเกอร์แบบใบพัดและหัวฉีดดูดตันได้ง่ายกว่าดังนั้นน้ำที่ใช้ต้องผ่านระบบกรองที่ดีพอสมควรไม่มีเศษใดๆหรือลูกปลาถูกกักเข้ามาในระบบการให้น้ำ

(๕) การดูแลรักษา

การกำจัดวัชพืช ในระยะที่ต้นพริกยังเล็กควรมีการกำจัดวัชพืชให้บ่อยครั้ง หากวัชพืชคลุมต้นพริกช่วงระยะการเจริญเติบโต จะทำให้แคะแกร็นคุณภาพผลผลิตไม่ดี การกำจัดวัชพืชอาจใช้สารเคมีเท่าที่จำเป็น ขอแนะนำกรัสม็อกโซนยาฆ่าหญ้าฉีดกดหัวต่ำๆ หน้าดินที่มีวัชพืชหรือใช้แรงงานคนถอน หรือหาวัสดุคลุมหน้าดิน เช่น ฟางหรือหญ้าแห้งหรือกลบ เป็นต้น

การตัดแต่งกิ่งแขนง

เกษตรกรหรือผู้ปลูกควรตัดแต่งกิ่งแขนงเพื่อต้นพริกนำอาหารไปเลี้ยงส่วนที่จำเป็นได้เต็มที่ ทำให้ทรงพุ่มโปร่ง ระบายอากาศได้ดี ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ สามารถกำจัดโรคและแมลงได้อย่างทั่วถึง และช่วยให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้สะดวก

กิ่งแขนงที่ง่ามแรก เมื่อมีกิ่งแขนงยาวไม่เกิน ๑๐ ถึง ๑๕ เซนติเมตร ให้ปลิดแขนงออกด้วยมือได้ แต่ถ้าปล่อยไว้ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ควรใช้กรรไกรที่สะอาดตัดออก เพื่อป้องกันการติดโรคจากสิ่งสกปรกที่กรรไกรและไม่ให้เกิดแผลใหญ่ซึ่งเป็นช่องทางแพร่ระบาดของโรคต่างๆ

ดอกแรกที่ง่ามแรก ถ้าต้นกล้าพริกมีอายุเกิน ๔๐ วัน หลังย้ายปลูก แล้วติดดอกแรกที่ง่ามแรก ให้เด็ดทิ้ง เพื่อช่วยให้ต้นพริกเจริญเติบโตได้ดี ป้องกันการเน่าเสียของผลพริกที่ห้อยลงติดกับดินหรือพลาสติกคลุมแปลง

(๖) การใส่ปุ๋ย พริกเป็นพืชที่มีอายุการเก็บผลค่อนข้างยาวนาน ปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นปุ๋ยที่มีธาตุอาหารครบ เช่น ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ ในอัตรา ๒๕-๕๐กก.ต่อไร่ ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อเป็นการช่วยเสริมการเจริญเติบโตนอกจากนี้ ควรใส่ปุ๋ยน้ำทางใบบ้าง โดยทำการฉีดพ่นทุกครั้งหลังการเก็บเกี่ยว การใช้ปุ๋ยเคมีจะได้ผลต่อพืชสูงสุดขึ้นอยู่กับสภาพและคุณสมบัติของดินโดยเฉพาะ pH ความชื้นและระยะการเจริญเติบโตของพืชอีกทั้งปริมาณอินทรีย์วัตถุที่อยู่ในดินซึ่งจะต้องมีอย่างเหมาะสมอย่างเช่นถ้าดินเป็นกรดต้องใช้ปูนขาวช่วยปรับสภาพดินให้มี pH ค่อนข้างเป็นกลาง การใส่ปุ๋ยมีลงในดินจำเป็นต้องมีความชื้นอย่างเพียงพอ ถ้าไม่เช่นนั้นปุ๋ยเคมีไม่ละลายจะไม่เป็นประโยชน์ต่อพืชเลย บางครั้งอาจใช้วิธีละลายปุ๋ยเคมีด้วยน้ำให้มีความเข้มข้นพอตีปกติจะใช้ปุ๋ยเคมีประมาณ ๑๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตรแล้วนำไปรดซึ่งจะเป็นการประหยัดปุ๋ยอย่างมาก

การใส่ปุ๋ยควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ใส่ครั้งแรกปริมาณครึ่งหนึ่งก่อนปลูกเป็นปุ๋ยรองพื้นพรวนกลบลงในดินโรยปุ๋ยไนโตรเจนใส่ข้างต้นพริกห่างจากโคนพริกประมาณ ๒ นิ้ว เมื่ออายุ ๑๐ -๑๔ วัน หลังจากย้ายกล้า ใส่ครั้งที่สองปริมาณอีกครั้งหนึ่งที่เหลือ ใส่โรยข้างแล้วแต่งหน้าด้วยปุ๋ยไนโตรเจนพรวนกลบลงในดิน

(๗) การเก็บเกี่ยว แบ่งเป็นการเก็บปลี และผลกล้วยน้ำว้า

- หลังจากปลูก ๗๐-๗๕ วัน
- เก็บเกี่ยว ๑๕-๑๘ วัน/ครั้ง (๑๐-๑๒ ครั้ง /รุ่น)
- ก่อนเก็บเกี่ยว ๗ วัน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ ช้อนโต๊ะ/ต้น ทำให้ต้นสมบูรณ์

แตกยอด ออกดอก

- หลังจากเก็บเกี่ยว ๔-๕ ครั้ง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑ ช้อนโต๊ะ/ต้น เพื่อเพิ่มผลผลิต
- ฉีดฮอร์โมนหลังการเก็บเกี่ยว แต่ละครั้ง เพื่อให้การแตกยอด ออกดอก ติดผลดี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลังเก็บเกี่ยวผลพริกหมดรุ่นแล้วให้ใส่ปุ๋ยคอกมูลสัตว์ เช่น มูลไก่ เป็นต้น หรือปุ๋ยเคมีสูตรเต็ม

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

โรคแอนแทรคโนส (Anthracnose) แอนแทรคโนสเป็นโรคที่ส่วนใหญ่แล้วจะเกิด และทำความเสียหายที่ผลพริก ซึ่งชาวบ้านทั่วไปรู้จักกันในชื่อของโรคกุ้งแห้ง เนื่องจากลักษณะอาการแห้ง หักงอ และสีของผลพริกที่เปลี่ยนไป โรคนี้พบระบาดทำความเสียหายให้แก่พริกชนิดต่างๆ เช่น พริกมันแดง พริกบางช้าง พริกเหลือง พริกหนุ่ม ฯลฯ ในแหล่งที่มีการปลูก

ลักษณะอาการ ผลพริกเริ่มเป็นแผลหรือจุดชำเป็นแอ่งยุบลง ลักษณะอาจกลมหรือไม่แน่นอน ขนาดก็ตั้งแต่จุดเล็กๆ ไปจนถึงความกว้างของผลพริก อาจมีเพียงแผลเดียวหรือหลายแผลก็ได้ แผลเหล่านี้ต่อมาจะแห้งเป็นสีน้ำตาลหรือดำพร้อมกับการสร้าง fruiting body ซึ่งเป็นที่เกิดของสปอร์หรือโคนิเดีย เป็นจุดสีเหลืองส้ม หรือน้ำตาลดำเป็นวงๆ เรียงซ้อนกันอยู่ที่แผลดังกล่าวเชื้อจะเข้าทำลายผลพริกได้ทุกระยะการเจริญตั้งแต่เริ่มเป็นผลเล็กๆ จนถึงโตเต็มที่และสุกแดงแล้ว อย่างไรก็ตามหากเป็นระยะที่ยังอ่อนเซลล์บริเวณแผลซึ่งถูกทำลาย จะหยุดการเจริญเติบโตขณะเดียวกันส่วนรอบๆ จะเจริญไปเรื่อยๆ ทำให้เกิดอาการคดโค้งงอหรือบิดเบี้ยวขึ้นโดยมีแผล หรือเซลล์ที่ตายอยู่ด้านใน ลักษณะคล้ายกุ้งแห้ง พริกที่เป็นโรคตามธรรมชาติมักแสดงอาการให้เห็นชัดเจนบนผลพริกที่แก่จัดหรือผลสุก ส่วนอาการบนใบ ยอดอ่อน และกิ่งจะเกิดโรคต่อเมื่อสิ่งแวดล้อมเหมาะสม โรคนี้ถ้าเกิดกับต้นกล้าจะทำให้ต้นกล้าแห้งตาย (seedling blight)

การป้องกันกำจัด

๑. เมล็ดพันธุ์ควรเก็บจากแปลงที่ไม่เป็นโรคมามาก่อน ถ้าจำเป็นต้องเก็บจากแปลงที่เป็นโรค ก่อนปลูกควรทำ seed treatment เช่น hot water treatment ใช้อุณหภูมิ ๕๐-๕๒ องศาเซลเซียส นาน ๓๐ นาที พบว่าได้ผลดีมาก หรือใช้สารเคมี Delsene MX คลุกเมล็ดในอัตรา ๐.๘% ของน้ำหนักเมล็ดก็ได้ผลดีเช่นกัน

๒. ปลูกพืชหมุนเวียนสลับกับพืชที่ไม่อยู่ในวงศ์ Solanaceae และหมั่นทำลายวัชพืช จัดการระบายน้ำให้ดี ตลอดจนเก็บเศษซากพืชที่เป็นโรคนี้ทำลายเสีย

๓. หลังจากเก็บพริกจากต้นแล้วและอยู่ในระหว่างการขนส่ง ควรเก็บไว้ในที่เย็น ภายใต้ อุณหภูมิคงที่ พริกจะไม่ค่อยเกิดโรค

๔. เมื่อต้นพริกโตแล้ว ฉีดสารเคมีป้องกันไม่ให้เกิดโรค เช่น imazalil, prochloraz, benomyl, carbendazim, mancozeb, maneb และ Delsene MX เป็นต้น

โรคเหี่ยวของพริกจากเชื้อราหรือโรคหัวโกรน การทำลาย โรคนี้จะแตกต่างจากอาการเหี่ยวที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย โดยอาการเหี่ยวจากเชื้อราจะเริ่มจากใบล่างก่อน แล้วจึงค่อยแสดงอาการที่ใบบน ต่อมาใบที่เหลืองจะเหี่ยวร่วงลงดินและร่วง ต้นพริกจะแสดงอาการในระยะผลติดดอกออกผล ฉะนั้น อาจทำความเสียหายต่อดอก

และลูกอ่อนด้วย เมื่อตัดดูลำต้นจะพบว่าเนื้อเยื่อห่อลำเลียงอาหารเป็นสีน้ำตาล หรือน้ำตาลไหม้ แสดงว่าต้นจะเหี่ยวตายในที่สุด

การป้องกันกำจัด

๑. เมื่อปรับดินปลูกแล้วควรโรยด้วยปูนขาว จะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเชื้อรา
๒. ถอนหรือขุดต้นที่เป็นโรคเผาทิ้ง แล้วใช้สารเคมีเทอราคลอผสมน้ำตามอัตราส่วนคำแนะนำในฉลากเทราดลงในหลุมที่เป็นโรค
๓. ควรปลูกพืชหมุนเวียนสลับกับพริก ไม่ควรปลูกพริกซ้ำที่บ่อยๆ
๔. ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากกว่าปุ๋ยวิทยาศาสตร์ เพื่อป้องกันดินเป็นกรด และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน
๕. ปรับปรุงดินให้ร่วนซุย มีการระบายน้ำดี

เพลี้ยไฟ รูปร่างลักษณะ เพลี้ยไฟเป็นแมลงขนาดเล็ก สีน้ำตาลอ่อน ลำตัวผอมยาว มีขนาด ๑.๐ มิลลิเมตร หากดูด้วยตาเปล่าจะต้องใช้ความสังเกตเป็นพิเศษจึงจะมองเห็นได้ ตัวแก่มีปีก ๒ คู่เรียวยาว ประกอบด้วยขนเส้นเล็ก ตัวอ่อนจะยังไม่มีปีกและมีขนาดเล็กกว่าตัวแก่ ตัวแก่เคลื่อนไหวได้เร็ว การทำลายเพลี้ยไฟจะระบาดมากในฤดูแล้ง หรือเมื่อมีฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน โดยจะทำลายใบอ่อนและตาดอก ลักษณะการทำลายใบจะห่อปิด ขอบใบม้วนขึ้นข้างบน ลำต้นแคระแกร็น ไม่เจริญเติบโต และจะทำลายผลพริกให้หงิกงอไม่ได้คุณภาพ

การป้องกันกำจัด เพลี้ยไฟชอบหลบอยู่ตามใต้ใบ ตามซอกยอดอ่อนในดอก เวลาพ่นควรใช้เครื่องมือที่สามารถพ่นได้อย่างทั่วถึงการเลือกยาที่เหมาะสมควรทำดังนี้ คือ ถ้าปลูกพริกในแหล่งที่มีการระบาดมานาน ควรเลือกใช้ยาที่ทำลายได้เฉพาะ เช่น อิมิดาคลอพริด แลนเนท เป็นต้น หรือใช้ระบบให้น้ำแบบสปริงเกอร์

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลจำปา อำเภอนาทวี มีการปลูกพริกชี้หนู ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พริกชี้หนู	←				△							→
	←							▽				→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

รูปภาพที่ ๔๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพริกชี้หนูในตำบลจำปา อำเภอนาทวี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลจำปา อำเภอนาทม มีต้นทุนการผลิตพริกชี้หนู เป็นเงิน ๑๖,๔๕๐ บาท

ตารางที่ ๔๒ แสดงต้นทุนการผลิตพริกชี้หนู ปี ๒๕๖๗/๖๘ ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๑,๘๐๐
๒	ค่าต้นพันธุ์	๓,๒๐๐
๓	ค่าปุ๋ยเคมี+ปุ๋ยคอก	๓,๐๐๐
๔	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช	๒,๐๐๐
๕	ค่าน้ำ	๑,๐๐๐
๖	ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา เช่น ใส่ปุ๋ย ฉีดยา เก็บเกี่ยว ตัดแต่งกิ่ง และค่าเก็บเกี่ยว	๕,๐๐๐
๗	รวมต้นทุน (บาท/ไร่)	๑๖,๐๐๐
๘	ผลผลิต (กก./ไร่)	๗๓๐
๙	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๒๐
๑๐	รายได้ (บาท/ไร่)	๑๔,๖๐๐
๑๑	กำไร (บาท/ไร่)	-๑,๔๐๐

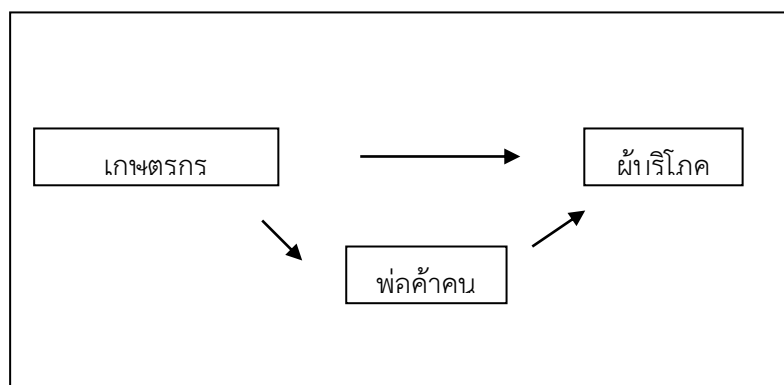
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

ผลผลิตพริกชี้หนูที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง ได้แก่ การขายผลผลิตสด และการนำไปแปรรูป เช่น การทำพริกป่น การทำพริกแกง เป็นต้น

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

เกษตรกรผู้ปลูกพริกชี้หนู ส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะจำหน่ายในพื้นที่ด้วยตนเอง หรือพ่อค้าคนกลางที่ขายอยู่ในตลาด

รูปภาพที่ ๔๘ แสดงวิธีการตลาดพริกชี้หนู ตำบลจำปา อำเภอนาทม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
ตำบลจำปา อำเภอนาทม แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูปใหญ่ๆไม่มี มีเพียงตลาดชุมชน
เท่านั้น

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ตำบลจำปา อำเภอนาทม มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer
ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย
องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผัก ตำบลจำปา อำเภอนาทม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายเฉลิมพล พรหมศิลป์	๘	จำปา	นาทม	๒๕๕๙	ศจช.
๒	นางสร้อยแก้ว ลิ้มมาลัย	๘	จำปา	นาทม	๒๕๕๙	ทำนา, ปลุกพืชผัก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทม, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๔ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. สภาพดินเสื่อมโทรม ๒. น้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการ ในการทำการเกษตร	๑. จัดระบบการปลูกข้าวโดยควรปลูกข้าวเพียงปีละ ๒ ครั้ง เพื่อเป็นการ พักดินหรืออาจปลูกพืชตระกูลถั่วในระหว่างพักการทำนา เพื่อปรับปรุง บำรุงดิน ๒. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่ใช้น้ำน้อย ๓. จัดตั้งกลุ่มบริหารจัดการน้ำ เพื่อจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรม	หมู่บ้าน ๒ ๓ ๔ ๕ และ ๘	มาก
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง พบการระบาดของแมลงห้ำ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และโรค ไหม้ในนาข้าว ๓. ข้าวมีราคาตกต่ำ ปริมาณ ผลผลิตมากเกินความต้องการของ ตลาด ๔. ปุ๋ยเคมีราคาแพง มีความ ต้องการใช้ปุ๋ยเคมีในการผลิตพืช จำนวนมากและต้องนำเข้าวัตถุดิบ จากต่างประเทศ ๕. สารเคมีที่ใช้กำจัดศัตรูพืชมี ราคาแพงเนื่องจากรัฐมีการนำเข้า จากต่างประเทศ และมีความ ต้องการใช้สารเคมีจำนวนมาก	๑. บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ มีการศึกษาก่อนทำ การเพาะปลูกพืช อาจมีการปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยทดแทน ๒. มีการใช้แสงไฟฟ้าล่าแมลงและทำลายในช่วงที่มีการระบาด และใช้ เชื้อราบิวเวอร์เรียในการป้องกันกำจัด ๓. ผลิตข้าวให้ตรงกับความต้องการของตลาด ทั้งชนิดและปริมาณ ๔. สนับสนุน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ๕. ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เนื่องจากมีราคาแพงและอาจทำให้ แมลงที่มีประโยชน์ต่อระบบนิเวศน์ ในนาข้าวหายไป ให้หันมาใช้สารชีว ภัณฑ์จำพวกเชื้อราบิวเวอร์เรีย เชื้อราไตรโคเดอร์มา และสารชีวภัณฑ์ อื่นๆ แทน นอกจากสามารถผลิตขยายเชื้อได้เอง เพื่อลดต้นทุนแล้วยัง ปลอดภัยต่อตัวเองและผู้บริโภคอีกด้วย	หมู่บ้าน ๒ ๓ ๔ ๕ และ ๘	มาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. เกษตรกรในตำบลส่วนใหญ่ เป็นผู้สูงอายุ	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการ ผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่ เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการ ตัดสินใจปฏิบัติตาม	หมู่ ๒ ๓ ๔ ๕ และ ๘	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. ข้าว ๒. พืชสวน	๑. เนื่องจากภัยแล้งทำให้เกิด การขาดแคลนผลผลิตในการ แปรรูป ๒. แหล่งจำหน่าย ๓. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ใน การแปรรูป	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้ สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลจำปา อำเภอนาทม

ตารางที่ ๔๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑. พื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว: ดินอุดมสมบูรณ์และมีระบบชลประทานที่ดี ๒. ประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกข้าว: เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญสืบทอดมาหลายรุ่น ๓. ชื่อเสียงของข้าวอยุธยา: เป็นที่รู้จักและยอมรับในด้านคุณภาพ ๔. มีโรงสีข้าวและโรงงานแปรรูปในพื้นที่: ช่วยลดต้นทุนการขนส่งและเพิ่มมูลค่าผลผลิต	จุดอ่อน (W) ๑. การพึ่งพาการทำนาแบบดั้งเดิม: อาจทำให้ผลผลิตต่อไร่ไม่สูงเท่าที่ควร ๒. ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็ง: ทำให้อำนาจต่อรองในตลาดน้อย ๓. การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร: เนื่องจากการย้ายถิ่นของคนรุ่นใหม่ ๔. ข้อจำกัดด้านการตลาดและการส่งออก: ยังขาดการเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศโดยตรง
โอกาส (O) ๑. นโยบายส่งเสริมการเกษตรและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของรัฐบาล ๒. การเปิดตลาดการค้าเสรีอาเซียน (AEC) เพิ่มโอกาสในการส่งออก ๓. กระแสความนิยมอาหารเพื่อสุขภาพและผลิตภัณฑ์ออร์แกนิก ๔. การพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) ๕. การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สำหรับข้าวอยุธยา ๖. การส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. พัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวออร์แกนิกและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ โดยใช้ประโยชน์จากชื่อเสียงของข้าวอยุธยาและกระแสความนิยมอาหารเพื่อสุขภาพ ๒. ส่งเสริมการส่งออกข้าวคุณภาพสูงไปยังตลาดอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากการเปิด AEC และระบบโลจิสติกส์ที่ดีของพื้นที่ ๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำเสนอวิถีชีวิตชาวนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกข้าว	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. นำเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดการพึ่งพาแรงงาน ๒. สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนานวัตกรรมการแปรรูปข้าว ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเข้าถึงตลาดใหม่ๆ โดยใช้นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ
อุปสรรค (T) ๑. ความไม่แน่นอนของนโยบายราคาข้าวและการส่งออก ๒. การแข่งขันจากประเทศผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ เช่น เวียดนาม ๓. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ลดการบริโภคข้าวลง ๔. การพัฒนาข้าวสายพันธุ์ใหม่ของประเทศคู่แข่ง ๕. มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีในประเทศคู่ค้า ๖. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภัยแล้ง และน้ำท่วม	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. พัฒนาระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. สร้างแบรนด์ข้าวอยุธยาให้แข็งแกร่งเพื่อแข่งขันกับผลิตภัณฑ์จากประเทศคู่แข่ง ๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ ๒. พัฒนาทักษะและความรู้ด้านการตลาดดิจิทัลให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ๓. สร้างโปรแกรมดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตร โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวออร์แกนิกและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ โดยใช้ประโยชน์จากชื่อเสียงของข้าวอยุธยาและกระแสนิยมอาหารเพื่อสุขภาพ

๑.๒ ส่งเสริมการส่งออกข้าวคุณภาพสูงไปยังตลาดอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากการเปิด AEC และระบบโลจิสติกส์ที่ดีของพื้นที่

๑.๓ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำเสนอวิถีชีวิตชาวนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกข้าว

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ นำเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดการพึ่งพาแรงงาน

๒.๒ สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนานวัตกรรมการแปรรูปข้าว

๒.๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเข้าถึงตลาดใหม่ๆ โดยใช้นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ พัฒนาระบบชลประทานและการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๒ สร้างแบรนด์ข้าวอยุธยาให้แข็งแกร่งเพื่อแข่งขันกับผลิตภัณฑ์จากประเทศคู่แข่ง

๓.๓ พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ

๔.๒ พัฒนาทักษะและความรู้ด้านการตลาดดิจิทัลให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

๔.๓ สร้างโปรแกรมดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตร โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.๑) เพิ่มมูลค่าผลผลิตผ่านการแปรรูปและการสร้างแบรนด์

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๑) พัฒนาลิขสิทธิ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การบริโภค

โครงการที่ ๑ การพัฒนาลิขสิทธิ์จากข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑) สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนานวัตกรรมการแปรรูปข้าว

๒) นำเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดการพึ่งพาแรงงาน

โครงการที่ ๑ นวัตกรรมข้าวทำเรือ: ความร่วมมือสู่ผลิตภัณฑ์แห่งอนาคต

โครงการที่ ๒ ทำเรือ Smart Farming ๔.๐

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์เชิงรับ พัฒนาทักษะและความรู้ด้านการตลาดดิจิทัลให้แก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มช่อง

ทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

โครงการที่ ๑ ทำเรือ Digital Farmer Market

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.๑) ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

๑.๒) สร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายเกษตรกรและชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงแก้ไข ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและเข้าถึงตลาดใหม่ๆ

โดยใช้นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ

โครงการที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายเกษตรกรข้าวทำเรือสู่ตลาดโลก

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงรับ สร้างโปรแกรมดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตร โดยเน้นการใช้

เทคโนโลยีและนวัตกรรม

โครงการที่ ๑ ทำเรือ Young Smart Farmer

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑.๑) พัฒนาระบบการผลิตที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์เชิงรับ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวน

ของราคาข้าวและสภาพอากาศ

โครงการที่ ๑ ทำเรือเกษตรผสมผสานยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์เชิงรุก พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยนำเสนอวิถีชีวิตชาวนาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกข้าว

โครงการที่ ๑ ทำเรือ: แหล่งท่องเที่ยววิถีข้าวไทย สัมผัสภูมิปัญญาชาวนา

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้า หมาย	พื้นที่ดำเนิน การ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๒. โครงการพัฒนา สมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน เพื่อเพิ่ม ความเข้มแข็งของ กลุ่ม	๑. เพื่อให้สมาชิกมีทักษะใน การปฏิบัติ งานเพิ่มขึ้น สามารถลด ความผิดพลาด และการสูญเสียในการดำเนิน งานได้ ๒. เพื่อส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มได้รับการรับรอง มาตรฐาน	๑๕ ราย	กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนกลุ่ม แม่บ้าน เกษตรกรบัว งามสัมพันธ์ ๑	๑) ประชุมสมาชิก จัดทำ โครงการ ๒) ติดต่อประสานวิทยากร และวางแผนการจัดอบรม ๓) จัดอบรม ๔) ประเมินผลโครงการ	๑๕ ราย ๑ วัน	๘,๗๐๐ บาท	๑๕ ราย ๑ วัน	๘,๗๐๐ บาท	๑๕ ราย ๑ วัน	๘,๗๐๐ บาท	๑๕ ราย ๑ วัน	๘,๗๐๐ บาท	๑๕ ราย ๑ วัน	๘,๗๐๐ บาท	สำนักงาน เกษตร อำเภอ ท่าเรือ
	๓. โครงการพัฒนา ศักยภาพการผลิต และการตลาด ของ กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนผลิตภัณฑ์ เพื่อสุขภาพ	๑. เพื่อส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มมีคุณภาพ และได้รับ การรับรองมาตรฐาน ๒. เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์และ ฉลากให้มีความสวยงามและ ดึงดูดใจลูกค้า ๓. เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์และ ฉลากที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๔. เพื่อเป็นการส่งเสริมการ ขายให้กับผู้บริโภคกลุ่มใหม่	๗ ราย	กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน ผลิตภัณฑ์ เพื่อสุขภาพ	๑) ประชุมสมาชิก จัดทำ โครงการ ๒) ติดต่อประสานวิทยากร และวางแผนการจัดอบรม ๓) จัดอบรม และจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิต ๔) ประเมินผลโครงการ	๗ ราย ๑ วัน	๒๕,๘๑๐ บาท	๗ ราย ๑ วัน	๒๕,๘๑๐ บาท	๗ ราย ๑ วัน	๒๕,๘๑๐ บาท	๗ ราย ๑ วัน	๒๕,๘๑๐ บาท	๗ ราย ๑ วัน	๒๕,๘๑๐ บาท	สำนักงาน เกษตร อำเภอ ท่าเรือ
	๔. โครงการพัฒนา ศักยภาพด้านการ บริหารจัดการกลุ่ม ของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน Ayutthaya Herbs	๑. เพื่อให้กลุ่มมีการกำหนด ขั้นตอนและกระบวนการผลิต สินค้าและบริการที่เป็นระบบ ๒. เพื่อให้กลุ่มมีการกำหนด ลูกค้าและแหล่งจำหน่ายที่ ชัดเจน ๓. เพื่อส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มมีคุณภาพ และได้รับ การรับรองมาตรฐาน	๗ ราย	กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน Ayutthaya Herbs	๑) ประชุมสมาชิก จัดทำ โครงการ ๒) ติดต่อประสานวิทยากร และวางแผนการจัดอบรม ๓) จัดอบรม ๔) ประเมินผลโครงการ	๗ ราย ๒ วัน	๙,๖๐๐ บาท	๗ ราย ๒ วัน	๙,๖๐๐ บาท	๗ ราย ๒ วัน	๙,๖๐๐ บาท	๗ ราย ๒ วัน	๙,๖๐๐ บาท	๗ ราย ๒ วัน	๙,๖๐๐ บาท	สำนักงาน เกษตร อำเภอ ท่าเรือ

บรรณานุกรม

กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๖๑. <https://agri-map-online.moac.go.th/>. ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๒. <http://farmer.doae.go.th/index>. ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔.

ภาคผนวก

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าว

๑. หลักการและเหตุผล ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่มีความหลากหลายจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์เหล่านี้ ส่งผลให้เกษตรกรและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคของผู้บริโภคในปัจจุบันเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการและเทรนด์ของตลาดจะช่วยให้สินค้าข้าวแปรรูปมีความน่าสนใจ และสามารถแข่งขันได้ในตลาด การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวจะช่วยสร้างสินค้าที่มีคุณภาพและเป็นเอกลักษณ์ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศ อำเภอบางบาลมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปข้าวด้วยทรัพยากรธรรมชาติและความรู้ความสามารถของชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปจะช่วยสร้างงานและรายได้ให้กับชุมชน ช่วยให้ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและลดความยากจนในพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลาย สร้างมูลค่าเพิ่ม และรองรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคในตำบลท่าเรือ

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวใหม่อย่างน้อย ๑ ชนิด ภายใน ๕ ปี
- ๓.๒ เพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวขึ้น ๑๐% ภายใน ๕ ปี
- ๓.๓ สร้างผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวรายใหม่อย่างน้อย ๒ ราย ภายใน ๕ ปี

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

- ดำเนินงานในพื้นที่ตำบลจำปา

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว
- ๖.๒ การอบรมและพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปข้าว และด้านการตลาดและการบริหารธุรกิจ
- ๖.๓ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และแบรนด์สินค้าโดยออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและดึงดูดใจ และการสร้างแบรนด์สินค้าที่มีเอกลักษณ์
- ๖.๔ การติดตามและประเมินผลโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมอบรม และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปข้าว และด้านการตลาดและการบริหารธุรกิจ
- ๗.๓ จัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปข้าว และด้านการตลาดและการบริหารธุรกิจ

๗.๔ ทำการวิจัยตลาดเพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภค พร้อมทั้งพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่

๗.๕ ทำการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และแบรนด์สินค้า โดยออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยและดึงดูดใจและการสร้างแบรนด์สินค้าที่มีเอกลักษณ์

๗.๖ สรุปผลโครงการ

๗.๗ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๗	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๘	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๙	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๗๐	งบประมาณ	๒๐๐,๐๐๐	บาท

๙. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของตลาด

๙.๒ เกษตรกรและผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๙.๓ เกิดการสร้างงานและอาชีพใหม่ในชุมชน

๙.๔ เพิ่มมูลค่าให้กับข้าวซึ่งเป็นผลผลิตหลักของพื้นที่

๙.๕ สร้างแบรนด์สินค้าที่มีเอกลักษณ์ของตำบลท่าเรือ

๙.๖ เกิดการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ด้านการแปรรูปและการตลาดในชุมชน

โครงการทำเรื่อง Young Smart Farmer

๑. หลักการและเหตุผล

ภาคเกษตรในปัจจุบันประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานหนุ่มสาว การดึงดูดคนรุ่นใหม่กลับมาทำการเกษตรจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตรเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรมเปิดโอกาสให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ ในภาคเกษตร เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ การผลิตสินค้าคุณภาพสูง และการทำตลาดออนไลน์ การทำให้การเกษตรเป็นอาชีพที่น่าสนใจและมีความท้าทายโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นจุดดึงดูด เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตรในชุมชน การพัฒนาทักษะและความรู้ด้านการเกษตรที่ทันสมัยให้กับคนรุ่นใหม่ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด อีกทั้งการสนับสนุนการทำธุรกิจการเกษตรที่ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์การเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำการเกษตรในตำบลท่าเรือ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นจุดดึงดูด และสร้างโอกาสทางธุรกิจการเกษตรที่ทันสมัย

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ ดึงดูดคนรุ่นใหม่ (อายุ ๑๘-๓๕ ปี) ให้เข้าสู่ภาคการเกษตรอย่างน้อย ๒๐ คน ภายใน ๕ ปี
- ๓.๒ พัฒนาฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างน้อย ๒ แห่ง ภายใน ๕ ปี
- ๓.๓ เพิ่มรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการขึ้น ๑๐% ภายใน ๕ ปี

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- เกษตรกรรุ่นใหม่จากทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลจำปา

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ การประชาสัมพันธ์และสร้างแรงบันดาลใจ
- ๖.๒ การพัฒนาฟาร์มต้นแบบ
- ๖.๓ การฝึกอบรมหลักสูตร "Smart Farming "
- ๖.๔ การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่
- ๖.๕ การติดตามและประเมินผลโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์และออฟไลน์
- ๗.๒ คัดเลือกเยาวชนที่มีอายุ ๑๘ – ๔๕ ปี ที่มีความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม
- ๗.๓ การจัดตั้งฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๗.๔ อบรมพื้นฐานการเกษตรสมัยใหม่ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตร

- ๗.๕ สร้างแอปพลิเคชันสำหรับการบริหารจัดการฟาร์ม เป็นการพัฒนากระบวนการเชื่อมโยงตลาดกับผู้บริโภค
- ๗.๖ การจัดตั้งฟาร์มต้นแบบที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๗.๗ สรุปผลโครงการ
- ๗.๘ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๗	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๘	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๙	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๗๐	งบประมาณ	๒๗๐,๐๐๐	บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เพิ่มจำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ในตำบลท่าเรือ ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร
- ๙.๒ ยกระดับการทำเกษตรในพื้นที่ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๙.๓ สร้างโอกาสทางธุรกิจและอาชีพใหม่ๆ ในภาคการเกษตร
- ๙.๔ เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
- ๙.๕ สร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับอาชีพเกษตรกร ดึงดูดคนรุ่นใหม่ให้สนใจ
- ๙.๖ พัฒนาตำบลท่าเรือให้เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมการเกษตรของจังหวัด

โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐาน เป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับกลุ่ม

เป้าหมาย

กลุ่มสามารถดำเนินการ เพื่อขอการรับรองมาตรฐานต่างๆ ได้

แผนการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมสมาชิก จัดทำโครงการ เดือนมีนาคม
- ๒) ติดต่อประสานวิทยากรและวางแผนการจัดอบรม เดือนเมษายน – กันยายน
- ๓) จัดอบรม เดือนพฤษภาคม – กันยายน
- ๔) ประเมินผลโครงการ เดือนมิถุนายน – กันยายน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๘,๗๐๐ บาท แบ่งเป็น

๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๔ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท	๓,๔๐๐ บาท
๒) ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๓๔ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท	๑,๗๐๐ บาท
๓) ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๑ ราย ๑ วันๆ ละ ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท	๓,๖๐๐ บาท

สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่วงงามสัมพันธ์ ๑ เลขที่ ๖๔/๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลจำปา อำเภอบ้านไร่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การดำเนินการผลิต สถานที่ผลิต เพื่อให้ได้มาซึ่งการรับรองมาตรฐาน

ตัวชี้วัด

สินค้าได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์

โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาด ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพ และได้รับการรับรองมาตรฐาน
๒. เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากให้มีความสวยงามและดึงดูดใจลูกค้า
๓. เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อเป็นการส่งเสริมการขายให้กับผู้บริโภคกลุ่มใหม่

เป้าหมาย

๑. มีการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการขอการรับรองมาตรฐาน
๒. ผลิตภัณฑ์ได้รับความสนใจจากลูกค้าเพิ่มขึ้น
๓. เพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดประชุมคณะกรรมการ
๒. จัดทำโครงการและแผนการดำเนินงาน
๓. เสนอโครงการเพื่อขอรับการอนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการ
๕. สรุปผลการดำเนินงาน
๖. รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมสมาชิก จัดทำโครงการ เดือนเมษายน
๒. ติดต่อประสานวิทยากรและวางแผนการจัดอบรม เดือนเมษายน – กันยายน
๓. จัดอบรมและฝึกปฏิบัติ เดือนมิถุนายน – กันยายน
๔. ประเมินผลโครงการ เดือนกรกฎาคม – กันยายน

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๒๕,๘๑๐ บาท แบ่งเป็น

๑. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๗ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท	๗๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๗ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท	๓๕๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๑ ราย ๑ วันๆ ละ ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท	๓,๖๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	๑๓,๑๖๐ บาท
๕. ค่าบรรจุภัณฑ์และฉลาก	๘,๐๐๐ บาท

สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ๒๙๕ หมู่ ๑ ต.จำปา อ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สมาชิกมีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การดำเนินการผลิต สถานที่ผลิต เพื่อให้ได้มาซึ่งการรับรองมาตรฐาน
๒. สมาชิกกลุ่มมีบรรจุกัญท์และฉลากสินค้า ที่สวยงามโดดเด่นดึงดูดใจผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๓. สมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด

๑. สมาชิกนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๒. มีบรรจุกัญท์และฉลากใหม่จำนวน ๑ ชนิดสินค้า

โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน Ayutthaya Herbs

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กลุ่มมีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นระบบ
๒. เพื่อให้กลุ่มมีการกำหนดลูกค้าและแหล่งจำหน่ายที่ชัดเจน
๓. เพื่อส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพ และได้รับการรับรองมาตรฐาน

เป้าหมาย

๑. กลุ่มมีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ และมีการกำหนดลูกค้าและแหล่งจำหน่าย
๒. มีการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการขอการรับรองมาตรฐาน
๓. ผลิตภัณฑ์ได้รับความสนใจจากลูกค้าเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดประชุมคณะกรรมการ
๒. จัดทำโครงการและแผนการดำเนินงาน
๓. เสนอโครงการเพื่อขอรับการอนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการ
๔. ดำเนินงานตามโครงการ
๕. สรุปผลการดำเนินงาน
๖. รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมสมาชิก จัดทำโครงการ เดือนมิถุนายน
๒. ติดต่อประสานวิทยากรและวางแผนการจัดอบรม เดือนกรกฎาคม – กันยายน
๓. จัดอบรมและฝึกปฏิบัติ เดือนสิงหาคม – กันยายน
๔. ประเมินผลโครงการ เดือนสิงหาคม – กันยายน

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๙,๖๐๐ บาท แบ่งเป็น

๑. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๘ ราย ๒ วันๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท ๑,๖๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๘ ราย ๒ วันๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท ๘๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๒ ราย ๒ วันๆ ละ ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท ๗,๒๐๐ บาท

สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน Ayutthaya Herbs ๓๐/๒ หมู่ที่ ๖ ต.จำปา อ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สมาชิกกลุ่มมีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นระบบ
๒. สมาชิกกลุ่มมีการกำหนดลูกค้าและแหล่งจำหน่ายที่ชัดเจน
๓. สมาชิกมีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การดำเนินการผลิต สถานที่ผลิต เพื่อให้ได้มาซึ่งการรับรองมาตรฐาน
๔. สมาชิกกลุ่มมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด

๑. กลุ่มมีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นระบบ และแสดงให้เห็นได้ชัดเจน ณ ที่ทำการกลุ่ม
๒. รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐
๓. สมาชิกนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

โครงการทำเรือเกษตรผสมผสานยั่งยืน

๑. หลักการและเหตุผล

ราคาข้าวมีความผันผวนสูง เกษตรกรที่พึ่งพารายได้จากการปลูกข้าวเพียงอย่างเดียวจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเมื่อตลาดข้าวมีปัญหา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าว การทำเกษตรแบบผสมผสานจะช่วยให้เกษตรกรสามารถรับมือกับความผันผวนของสภาพอากาศได้ดียิ่งขึ้น เกษตรกรมีรายได้หลากหลาย ทำให้ความมั่นคงทางการเงินเพิ่มขึ้น ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาผลผลิตชนิดเดียว ช่วยลดความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาผลผลิตและสภาพอากาศ โดยการปลูกพืชหลายชนิดและเลี้ยงสัตว์หลากหลายประเภท ช่วยให้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ และแร่ธาตุ มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้หลากหลายจากการขายผลผลิตหลายประเภท ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้จากผลผลิตชนิดเดียว

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานในตำบลท่าเรือ ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ และเพิ่มความมั่นคงทางรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรแบบผสมผสานอย่างน้อย ๕% ของเกษตรกรทั้งหมดในตำบลภายใน ๕ ปี

๓.๒ เพิ่มรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขึ้น ๑๕% ภายใน ๕ ปี

๓.๓ ลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและความผันผวนของราคาลง ๒๐% ภายใน ๕ ปี

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- เกษตรกรในพื้นที่ตำบลท่าเรือ

๖. กิจกรรม

๖.๑ การอบรมและพัฒนาทักษะเกษตรกร

๖.๒ การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตและการตลาด

๖.๓ การส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร

๖.๔ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๖.๕ การติดตามและประเมินผลโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการฯ

๗.๒ จัดอบรมหลักการเกษตรผสมผสาน และศึกษาดูงานในพื้นที่ต้นแบบ

๗.๓ จัดอบรมการแปรรูปผลผลิตเบื้องต้น และพัฒนาช่องทางการตลาดและการจำหน่ายผลผลิต

- ๗.๔ จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเกษตรกรผสมผสาน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
- ๗.๕ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ และจัดอบรมเกษตรกรเพื่อเป็นวิทยากรท้องถิ่น
- ๗.๖ สรุปผลโครงการ
- ๗.๗ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๖	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๗	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๘	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๙	งบประมาณ	๑๕๐,๐๐๐	บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและหลากหลายขึ้น
- ๙.๒ ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาข้าวและสภาพอากาศ
- ๙.๓ เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่เกษตรกรรม
- ๙.๔ เกิดการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ๙.๕ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเกษตรกรผ่านการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย
- ๙.๖ เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรผ่านการแปรรูปและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร